

Miljödepartementet

Rättsenheten

Kansliråd

Malin Wik

Telefon 08-4052417

Miljö tillsynsförordningen

Remissinstanser:

1. Svea hovrätt – Miljööverdomstolen
2. Åklagarmyndigheten
3. Rikspolisstyrelsen
4. Gentekniknämnden
5. Generalläkaren
6. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
7. Kustbevakningen
8. Socialstyrelsen
9. Läke medelsverket
10. Tullverket
11. Kammarkollegiet
12. Länsstyrelsen i Stockholms län
13. Länsstyrelsen i Uppsala län
14. Länsstyrelsen i Södermanlands län
15. Länsstyrelsen i Östergötlands län
16. Länsstyrelsen i Jönköpings län
17. Länsstyrelsen i Kronobergs län
18. Länsstyrelsen i Kalmar län
19. Länsstyrelsen i Gotlands län
20. Länsstyrelsen i Blekinge län
21. Länsstyrelsen i Skåne län
22. Länsstyrelsen i Hallands län
23. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
24. Länsstyrelsen i Värmlands län
25. Länsstyrelsen i Örebro län
26. Länsstyrelsen i Västmanlands län
27. Länsstyrelsen i Dalarnas län
28. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
29. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
30. Länsstyrelsen i Jämtlands län
31. Länsstyrelsen i Västerbottens län
32. Länsstyrelsen i Norrbottens län
33. Stockholms universitet

34. Uppsala universitet
35. Luleå tekniska universitet
36. Skogsstyrelsen
37. Statens jordbruksverk
38. Livsmedelsverket
39. Fiskeriverket
40. Naturvårdsverket
41. Kemikalieinspektionen
42. Strålsäkerhetsmyndigheten
43. Boverket
44. Transportstyrelsen
45. Affärsverket svenska kraftnät
46. Statens energimyndighet
47. Riksantikvarieämbetet
48. Arbetsmiljöverket
49. Regelrådet
50. Sveriges Kommuner och Landsting
51. Huddinge kommun
52. Solna kommun
53. Stockholms kommun
54. Uppsala kommun
55. Nyköpings kommun
56. Linköpings kommun
57. Ydre kommun
58. Växjö kommun
59. Ljungby kommun
60. Kalmar kommun
61. Gotlands kommun
62. Karlskrona kommun
63. Eslövs kommun
64. Kristianstads kommun
65. Malmö kommun
66. Kungsbacka kommun
67. Göteborgs kommun
68. Skövde kommun
69. Uddevalla kommun
70. Ljusnarsbergs kommun
71. Karlskoga kommun
72. Sala kommun
73. Falu kommun
74. Gävle kommun
75. Strömsunds kommun
76. Östersunds kommun
77. Skellefteå kommun
78. Umeå kommun
79. Kiruna kommun
80. Piteå kommun
81. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien

82. Advokatfirman Åberg & Co AB
83. Alrutz & Advokatbyrå AB
84. Företagarna
85. Lantbrukarnas Riksförbund
86. Lantbrukarnas Riksförbund - Skogsägarna
87. Miljöförbundet Jordens vänner
88. Skogsindustrierna
89. Svensk Handel
90. Svensk Energi
91. Svenska Naturskyddsföreningen
92. Svenskt Näringsliv
93. Sveriges advokatsamfund
94. Världsnaturfonden i Sverige

I betänkandena från Reach-utredningen (SOU 2008:73) och Utredningen om Naturvårdsverket (SOU 2008:62) finns förslag på ändringar av förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Båda dessa betänkanden har remitterats tidigare. Miljödepartementet har i arbetet med förslaget till en ny miljötillsynsförordning tagit hänsyn till förslagen i dessa betänkanden tillsammans med de remissvar som har lämnats. Reach-utredningen har i sitt betänkande även lämnat förslag till andra förordningsändringar som Miljödepartementet kommer att behandla när remitteringen av den nya miljötillsynsförordningen är avslutad. Det går att ta del av betänkandena på regeringens hemsida, www.regeringen.se under Publikationer.

Miljödepartementet har i arbetet med den nya miljötillsynsförordningen också tagit hänsyn till följande dokument:

Tillsyns- och föreskriftsrådets skrivelse med förslag på åtgärder för att förtydliga tillsynsansvaret enligt miljöbalken, 2008-06-18,

Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag 16 i regleringsbrev angående Fördelning av ansvar för operativ tillsyn enligt miljöbalken, 2009-12-21, och

Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag 4 i regleringsbrev angående Tillsyn, 2010-02-24.

Dessa dokument bifogas remissen.

Remissvaren skall vara inkomna till Miljödepartementet senast **den 15 september 2010**. Vi ser helst att vi får remissvaren i elektronisk form via e-post, varav vi önskar ett i word-format, registrator@environment.ministry.se, och gärna en kopia till malin.wik@environment.ministry.se.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Remissvarens disposition bör ansluta sig till förslaget.

Eventuella frågor under remisstiden kan ställas till Åsa Marklund tfn 08-405 23 99 och Malin Wik tfn 08-405 24 17.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens broschyr "Svara på remiss. Hur och varför?". Broschyren kan beställas från Regeringskansliets förvaltningsavdelning, Information Rosenbad, 103 33 Stockholm eller hämtas från nätet: www.regeringen.se.

Egon Abresparr
Rättschef

Miljötillsynsförordning;

SFS UTKAST

Utkom från trycket
den

Regeringen föreskriver följande.

1 kap. Allmänt om miljötillsynen

1 § Denna förordning är meddelad

1. med stöd av 26 kap. 5 § miljöbalken i fråga om 1 kap. 5 §,
2. med stöd av 26 kap. 3 § första stycket miljöbalken i fråga om 1 kap. 4 § och 6–16 §§ samt 2 kap.,
3. med stöd av 26 kap. 3 § fjärde stycket miljöbalken i fråga om 1 kap. 17–20 §§,
4. med stöd av 26 kap. 23 § miljöbalken i fråga om 1 kap. 21 §,
5. med stöd av 26 kap. 22 a § miljöbalken i fråga om 1 kap. 23 §, och
6. i övrigt med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen.

2 § Bestämmelser om marknadskontroll finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93¹.

Definitioner

3 § I denna förordning avses med

tillsynsobjekt: en verksamhet eller en åtgärd som är eller ska vara föremål för tillsyn,

operativ tillsyn: tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd,

tillsynsvägledning: utvärdering, uppföljning och samordning av tillsyn samt stöd och råd till tillsynsmyndigheterna,

kommunal nämnd: den eller de nämnder som kommunfullmäktige utser att svara för tillsynen enligt miljöbalken,

primärleverantör: den som tillverkar eller i eget namn förpackar, packar om eller ändrar namn på en kemisk produkt, den som tillverkar en vara eller bioteknisk organism och den som för in till Sverige eller för ut från Sverige en kemisk produkt, vara eller bioteknisk organism, och

¹ EUT L 218, 13.8.2008, s. 30 (Celex 2008R0765).

SFS UTKAST

utsläppande på marknaden: att tillhandahålla eller göra en produkt eller vara tillgänglig för någon annan.

Tillsynsansvaret

4 § Av 26 kap. 3 § miljöbalken framgår att inom kommunen utövar den kommunala nämnden operativ tillsyn över

1. miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap. miljöbalken, med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd, och

2. avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken.

Av 2 kap. denna förordning framgår hur den operativa tillsynen i övrigt fördelas mellan statliga myndigheter och de kommunala nämnderna. Den fördelningen gäller i den mån regeringen i det enskilda fallet inte har beslutat något annat.

Av 3 kap. denna förordning framgår vilka statliga myndigheter som ska ge tillsynsvägledning.

5 § En tillsynsmyndighet som har ansvar för tillsynen i fråga om utsläppande på marknaden av kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor, har också ansvar för tillsynen i fråga om införseln till Sverige av sådana produkter och varor.

6 § Om det för ett visst tillsynsobjekt inte finns någon ansvarig tillsynsmyndighet enligt den fördelning som avses i 5 §, ska var och en av de myndigheter som anges i 3 kap. utöva den operativa tillsynen i de frågor som omfattas av myndighetens tillsynsvägledningsansvar.

EU-förordningar

7 § Bestämmelserna i 26 kap. miljöbalken är tillämpliga vid tillsyn över att de EU-förordningar som anges i 2 kap. följs.

Tillsynsutredning och register

8 § En tillsynsmyndighet ska för myndighetens hela ansvarsområde ha en årligen uppdaterad utredning om tillsynsbehovet. Myndigheten ska föra ett register över de tillsynsobjekt som fordrar återkommande tillsyn.

Tillsynsplan och resurser

9 § En tillsynsmyndighet ska ha en samlad tillsynsplan som grundas på den utredning och det register som avses i 8 §.

10 § En tillsynsmyndighet ska avsätta resurser för tillsynsarbetet som i tillräcklig grad svarar mot behovet av tillsyn. Myndigheten ska ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

11 § Av tillsynsplanen ska det framgå hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika tillsynsområden och hur resurs-

erna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns inom varje tillsynsområde.

SFS UTKAST

Beslut om tillsynsutredning och tillsynsplan

12 § Tillsynsutredningen enligt 8 § och tillsynsplanen enligt 9 § ska beslutas av den inom myndigheten som beslutar om användningen av myndighetens resurser. I fråga om en kommunal nämnds tillsyn ska dock nämnden besluta om utredningen och planen.

Uppföljning

13 § En tillsynsmyndighet ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten.

Underrättelser och information

14 § En tillsynsmyndighet ska underrätta Naturvårdsverket, Kammarkollegiet och länsstyrelsen om förhållanden som kan utgöra skäl för

1. ett förbud eller en återkallelse av tillstånd, dispens eller godkännande enligt 24 kap. 3 § miljöbalken, eller
2. en omprövning enligt 24 kap. 5 eller 6 § miljöbalken.

15 § En tillsynsmyndighet ska på begäran lämna den information som en tillsynsvägledande myndighet behöver för sin tillsynsvägledning.

16 § En tillsynsvägledande myndighet får inom sitt vägledningsområde meddela föreskrifter om vilken information en tillsynsmyndighet enligt 15 § ska lämna samt hur och när informationen ska lämnas.

17 § Om en tillsynsmyndighet får kännedom om en överträdelse av en bestämmelse utanför myndighetens ansvarsområde eller upptäcker att en åtgärd behöver vidtas i fråga om ett tillsynsobjekt som inte omfattas av myndighetens tillsynsansvar, ska myndigheten underrätta den ansvariga tillsynsmyndigheten om detta.

Samordning

18 § Om ett tillsynsobjekt omfattas av krav på tillsyn enligt lagar och förordningar som har ett nära samband med varandra ska de ansvariga tillsynsmyndigheterna samordna tillsynen.

Överlåtelse av tillsyn

19 § I den omfattning som framgår av 2 kap. får länsstyrelsen och Kemi- och miljöinspektionen överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen, om kommunfullmäktige begär det.

20 § En överlåtelse av operativ tillsyn ska avse grupper av tillsynsobjekt. Om den myndighet som prövar en begäran om överlåtelse anser det mer lämpligt, får myndigheten överlåta tillsyn över ett visst tillsynsobjekt.

SFS UTKAST

21 § Den myndighet som prövar en begäran om överlåtelse av operativ tillsyn ska vid sin prövning ta hänsyn till

1. omfattningen av tillsynsobjektens miljöpåverkan,
2. den kommunala nämndens förutsättningar att uppfylla kraven i 7–12 §§,
3. den kommunala nämndens förutsättningar att bedriva tillsyn över objektens hantering av kemiska produkter i den utsträckning sådan hantering förekommer,
4. kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn av kommunala verksamheter, och
5. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynen.

Myndigheten ska avslå en kommuns begäran om överlåtelse av operativ tillsyn över kommunala verksamheter om kommunen har en nämndorganisation som strider mot 3 kap. 5 § andra stycket kommunallagen (1991:900) eller om kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn av andra organisatoriska skäl inte är lämplig med hänsyn till förutsättningarna för att utöva en effektiv tillsyn.

22 § En tillsynsvägledande myndighet får, i fråga om tillsyn inom myndighetens vägledningsområde, begära att en länsstyrelse som har överlåtit åt en kommunal nämnd att utöva operativ tillsyn ska återkalla överlåtelsen. Om länsstyrelsen efter en sådan begäran inte återkallar överlåtelsen av tillsynen får den tillsynsvägledande myndigheten överlämna frågan om återkallelse till regeringen för avgörande.

Naturvårdsvakter

23 § Länsstyrelsen utser naturvårdsvakter. Inom ett område över vilket en kommunal nämnd har ansvar för tillsynen, får länsstyrelsen utse naturvårdsvakter om nämnden begär det.

24 § Rikspolisstyrelsen får, efter att ha hört Naturvårdsverket, meddela föreskrifter om utseende och utbildning av naturvårdsvakter.

Prover

25 § Kemikalieinspektionen får förelägga den som saluför, överlåter, för in till Sverige eller för ut ur Sverige en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara att lämna de prover som behövs för tillsynen.

26 § Läkemedelsverket får förelägga den som saluför, överlåter, för in till Sverige eller för ut ur Sverige en kemisk produkt att lämna de prover som behövs för tillsynen.

27 § Länsstyrelsen och den kommunala nämnden får förelägga den som saluför, överlåter, för in till Sverige eller för ut ur Sverige en kemisk produkt eller bioteknisk organism att lämna de prover som behövs för tillsynen.

Rapportering

SFS UTKAST

28 § Naturvårdsverket ska senast den 15 april varje år till regeringen lämna en redovisning av vilka brister i tillsynen som verket har identifierat i sin egenskap av tillsynsvägleddande myndighet och förslag på hur dessa brister bör åtgärdas samt förslag till hur tillsynen kan utvecklas och förbättras.

2 kap. Fördelningen av den operativa tillsynen

1 § I detta kapitel fördelas statliga myndigheters och kommuners ansvar för operativ tillsyn över att miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken och EU-förordningar följs. När det hänvisas till ett eller flera kapitel i miljöbalken avses även bestämmelser som har meddelats med stöd av de kapitlen.

2 § Om två eller flera myndigheter har tillsynsansvaret, får myndigheterna komma överens om hur ansvaret ska fördelas. Även om en överenskommelse finns får myndigheterna bedriva tillsyn inom sitt ansvarsområde.

Skydd av områden samt djur- och växtarter

3 § I 4–7 §§ fördelas ansvaret för den operativa tillsynen i fråga om

1. områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken,
2. skydd för djur- och växtarter enligt 8 kap. miljöbalken,
3. natur- och kulturmiljö enligt 12 kap.,
4. rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem², och
5. kommissionens förordning (EG) nr 865/2006 av den 4 maj 2006 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem³.

Om Generalläkaren har tillsynsansvaret enligt 8 § ska 4–7 §§ inte tillämpas.

4 § Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. nationalparker,
2. skötsel av jordbruksmark och vid annan markanvändning vid jordbruket enligt 7 och 8 kap. samt 12 kap. 6–9 §§ miljöbalken,
3. dispenser från strandskydd enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken,
4. marinvetenskaplig forskning som bedrivs från forskningsfartyg som är registrerade i eller tillhör en annan stat,
5. artskydd enligt 8 kap. 1–4 §§ miljöbalken,
6. rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, och
7. kommissionens förordning (EG) nr 865/2006 av den 4 maj 2006 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97

² EGT L 61, 3.3.1997, s. 1 (Celex 31997R0338).

³ EUT L 166, 19.6.2006, s. 1 (Celex 32006R0865).

SFS UTKAST

om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

5 § Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. naturreservat, kulturresevat, naturminnen, vattenskyddsområden som har beslutats av länsstyrelsen,

2. biotopskyddsområden som inte ligger på mark som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429),

3. djur- och växtskyddsområden som länsstyrelsen har meddelat föreskrifter för,

4. områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av länsstyrelsen enligt 7 kap. 24 § miljöbalken,

5. samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, om inte Skogsstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 2 kap. 7 § denna förordning,

6. miljöskyddsområden, om inte området inrättats i anslutning till en verksamhet som Generalläkaren har tillsynsansvaret för enligt 8 § eller som kommunen har tillsynsansvaret för enligt 30 §,

7. vilthägn,

8. stängselgenombrott enligt 26 kap. 11 § miljöbalken,

9. verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i ett sådant område som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken om verksamheterna eller åtgärderna inte omfattas av tillsyn enligt 2 kap. 3, 4, 6 eller 7 § denna förordning.

Länsstyrelsen får överlåta tillsyn enligt första stycket åt en kommunal nämnd enligt 1 kap. 19–21 §§.

6 § Den kommunala nämnden har ansvar för tillsynen i fråga om

1. naturreservat, kulturresevat, naturminnen och vattenskyddsområden som har beslutats av kommunen,

2. djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter för,

3. områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap. 24 § miljöbalken, och

4. strandskyddsområden, om inte länsstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 2 kap. 4 § 3 denna förordning.

7 § Skogsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. biotopskyddsområden på sådan mark som omfattas av bestämmelser i skogsvårdslagen (1979:429),

2. verksamheter och åtgärder som avses i 12 kap. 6 § miljöbalken om verksamheten eller åtgärden omfattas av skogsvårdslagen och avser avverkning, hyggesbehandling, beståndsanläggning, beståndsvård, uttag av skogsbränsle, skogsbilvägar, skogsgödsling och skogsmarks kalkning eller andra skogsbruksåtgärder, och

3. verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i ett sådant område som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken om verksamheterna eller åtgärderna inte omfattas av tillsyn enligt 2 kap. 3, 4, 5 eller 6 § denna förordning.

Försvarets verksamheter

8 § Generalläkaren har ansvar för tillsynen i fråga om samtliga verksamheter och åtgärder inom Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt, om inte Kemikalieinspektionen har tillsynsansvaret enligt 19 § 1.

Genteknik

9 § I 10–16 §§ fördelas ansvaret för tillsynen i fråga om

1. genteknik enligt 13 kap. miljöbalken, och
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 av den 15 juli 2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer⁴.

Om Generalläkaren har tillsynsansvaret enligt 8 § ska 10–16 §§ inte tillämpas.

10 § Arbetsmiljöverket har ansvar för tillsynen i fråga om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer.

11 § Fiskeriverket har ansvar för tillsynen i fråga om

1. innesluten användning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer,
2. avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer, och
3. utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade vattenlevande organismer.

12 § Kemikalieinspektionen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur och insekter, samt
2. utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur och insekter.

13 § Livsmedelsverket har ansvar för tillsynen i fråga om utsläppande på marknaden av ett sådant livsmedel som omfattas av livsmedelslagen (2006:804) och som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer.

14 § Läkemedelsverket har ansvar för tillsynen i fråga om avsiktlig utsättning och utsläppande på marknaden av ett sådant läkemedel enligt 1 § läkemedelslagen (1992:859) som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer.

15 § Skogsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om avsiktlig utsättning och utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade skogsträd avsedda för virkesproduktion.

⁴ EUT L 287, 5.11.2003, s. 1 (Celex 32003R1946).

SFS UTKAST

16 § Statens jordbruksverk har ansvar för tillsynen i fråga om

1. innesluten användning av genetiskt modifierade organismer, om inte Arbetsmiljöverket har tillsynsansvaret enligt 10 § eller Fiskeriverket har tillsynsansvaret enligt 11 §,

2. avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer, om inte Fiskeriverket har tillsynsansvaret enligt 11 §, Kemikalieinspektionen har tillsynsansvaret enligt 12 §, Läkemedelsverket har tillsynsansvaret enligt 14 § eller Skogsstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 15 §,

3. utsläppande på marknaden av sådant foder som omfattas av lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer, och

4. utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer men som inte omfattas av punkt 3, om inte Fiskeriverket har tillsynsansvaret enligt 11 §, Kemikalieinspektionen har tillsynsansvaret enligt 12 §, Livsmedelsverket har tillsynsansvaret enligt 13 §, Läkemedelsverket har tillsynsansvaret enligt 14 § eller Skogsstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 15 §.

Övriga verksamheter

17 § I 18–31 §§ fördelas ansvaret för tillsynen i fråga om

1. miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken,
2. vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken,
3. jordbruk och annan verksamhet enligt 12 kap. 10 § miljöbalken,
4. kemiska produkter, biotekniska organismer och varor enligt 14 kap. miljöbalken,

5. avfall och producentansvar enligt 15 kap. miljöbalken,

6. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet⁵,

7. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel⁶,

8. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 av den 29 april 2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG⁷,

9. Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 842/2006 av den 17 maj 2006 om vissa fluorerade växthusgaser⁸, och

10. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av farligt avfall⁹.

11. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning

⁵ EUT L 286, 31.10.2009, s. 1 (Celex 32009R1005).

⁶ EUT L 104, 8.4.2004, s. 1 (Celex 2004R0648).

⁷ EUT L 158, 30.4.2004, s. 7 (Celex 32004R0850).

⁸ EUT L 161, 14.6.2006, s. 1 (Celex 32006R0842).

⁹ EUT L 190, 12.7.2006, s. 1 (Celex 32006R1013).

(EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG¹⁰,

12. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006¹¹, och

13. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 689/2008 av den 17 juni 2008 om export och import av farliga kemikalier¹².

Om Generalläkaren har tillsynsansvaret enligt 8 § ska 18 §, 19 § 2 och 20–30 §§ inte tillämpas.

18 § Arbetsmiljöverket har ansvar för tillsynen i fråga om sådana tillstånd att använda bekämpningsmedel som krävs enligt förordningen (2000:338) om biocidprodukter eller förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel, i de fall tillståndsfrågan prövas av Arbetsmiljöverket.

19 § Kemikalieinspektionen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. en primärleverantörs utsläppande på marknaden eller utförsel från Sverige av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor samt en primärleverantörs skyldigheter att anmäla sådana produkter, organismer och varor till produktregistret, och

2. annan än en primärleverantörs utsläppande på marknaden av varor.

Kemikalieinspektionen har inte tillsynsansvaret enligt första stycket, om Livsmedelsverket har tillsynsansvaret enligt 20 § eller Läkeemedelsverket har tillsynsansvaret enligt 21 §.

Kemikalieinspektionen får överlåta tillsyn enligt första stycket 1 åt en kommunal nämnd enligt 1 kap. 18–20 §§.

20 § Livsmedelsverket har ansvar för tillsynen i fråga om material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

21 § Läkeemedelsverket har ansvar för tillsynen i fråga om

1. primärleverantörer av kosmetiska och hygieniska produkter, med undantag för frågor som rör produkternas brandfarliga, oxiderande eller explosiva egenskaper, och

2. en producenters skyldigheter att enligt 3–5 och 8 §§ förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel

a) ta emot avfall som utgörs av läkemedel, och

b) informera om möjligheten att lämna avfall som utgörs av läkemedel.

22 § Naturvårdsverket har ansvar för tillsynen i fråga om

1. producentansvaret enligt förordningen (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter, med undantag för frågor om hur insamlingen lokalt uppfyller kraven i 16 och 17 §§ samma förordning.

¹⁰ EUT L 396, 30.12.2006, s. 1 (Celex 32006R1907).

¹¹ EUT L 353, 31.12.2008, s. 1 (Celex 32008R1272).

¹² EUT L 204, 31.7. 2008, s. 1 (Celex 32008R0689).

SFS UTKAST

2. producentansvaret enligt förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier, med undantag för frågor om hur insamlingen lokalt uppfyller kraven i 10 och 20 §§ samma förordning, och

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 när det gäller frågor som verket är behörig myndighet för.

23 § Statens jordbruksverk har ansvar för tillsynen i fråga om retursystem enligt förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar.

24 § Strålsäkerhetsmyndigheten har ansvar för tillsynen i fråga om miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt förordningen (1998:899) om miljöfarliga verksamheter och hälsoskydd och som är kärnteknisk verksamhet enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller verksamhet med strålning enligt strålskyddslagen (1988:220).

25 § Transportstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. användningen av marina bränslen i fartyg, och

2. utrustning i fartyg som innehåller kontrollerade ämnen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006.

26 § Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. sjöfarten och luftfarten när det gäller sådan dumpning och förbränning av avfall som regleras genom 15 kap. 31–33 §§ miljöbalken,

2. farligt avfall och gränsöverskridande transporter av avfall, och

3. avfall och producentansvar om det rör skyddet av den yttre miljön.

Länsstyrelsens tillsyn enligt första stycket 1 ska utövas i samverkan med Tullverket och Kustbevakningen.

27 § Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, om inte Strålsäkerhetsmyndigheten har tillsynsansvaret enligt 24 §,

2. vattenverksamheter utom sådana vattentäkter som en kommunal nämnd föreskrivit om tillståndsplikt för enligt 9 kap. 10 § miljöbalken,

3. föroreningskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en miljöfarlig verksamhet med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som

a) är i drift, eller

b) har upphört efter den 30 juni 1969 om tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte var överlåten till kommunen, och

4. övriga miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken orsakade av en verksamhet eller åtgärd som länsstyrelsen har tillsynsansvar för.

Länsstyrelsen får överlåta tillsyn enligt första stycket åt en kommunal nämnd enligt 1 kap. 19–21 §§.

28 § När länsstyrelsen enligt 27 § första stycket 1 eller 2 har ansvar för tillsynen i fråga om en verksamhet, har länsstyrelsen vid verksamheten också ansvar för tillsynen i fråga om

1. en primärleverantörs hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden,
2. annans än en primärleverantör hantering av kemiska produkter eller biotekniska organismer, och
3. annans än en primärleverantör hantering av varor som inte innebär utsläppande på marknaden.

Länsstyrelsen har inte tillsynsansvaret enligt första stycket om Arbetsmiljöverket har tillsynsansvaret enligt 18 §, Livsmedelsverket har tillsynsansvaret enligt 20 §, Transportstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 25 § eller den kommunala nämnden har tillsynsansvaret enligt 30 §.

29 § Den kommunala nämnden har, utöver vad som följer av 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken, ansvar för tillsynen i fråga om

1. jordbruk som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken,
2. föreningsskador, om inte länsstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 27 § första stycket 3,
3. övriga miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadan orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för,
4. vattentäkter som en kommunal nämnd har föreskrivit om tillståndsplikt för enligt 9 kap. 10 § miljöbalken, och
5. hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i en verksamhet som inte är en miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken, om inte Kemikalieinspektionen har tillsynsansvaret enligt 19 §, och
6. utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 eller Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 842/2006.

30 § När en kommunal nämnd enligt 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken eller enligt 1 kap. 19–21 §§ denna förordning har ansvar för tillsynen i fråga om en verksamhet, har nämnden vid verksamheten också ansvar för tillsynen i fråga om

1. en primärleverantörs hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, och
2. annan än en primärleverantörs hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, om inte länsstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 29 §.

Den kommunala nämnden har inte ansvar för tillsyn enligt första stycket om Arbetsmiljöverket har tillsynsansvaret enligt 18 §, Livsmedelsverket har tillsynsansvaret enligt 20 §, Transportstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 25 § eller länsstyrelsen har tillsynsansvaret enligt 28 §.

3 kap. Tillsynsvägledning

1 § En tillsynsvägledande myndighet som avses i 2–14 eller 16 §, ska inom sitt vägledningsområde ge tillsynsvägledning i fråga om tillämpningen av miljöbalken, föreskrifter meddelade i anslutning till miljöbalken och EU-förordningar.

Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning.

Tillsynsvägledande myndigheter ska inom sitt vägledningsområde ägna särskild uppmärksamhet åt länsstyrelsernas tillsynsvägledning till kommunerna.

Vägledningsområden

2 § Naturvårdsverket ska

1. ge tillsynsvägledning till kommunala nämnder och länsstyrelser om inte annat följer av 3–14 §§, och

2. ge tillsynsvägledning till statliga och kommunala myndigheter i frågor som avser tillämpningen av 26 och 30 kap. miljöbalken samt i andra allmänna tillsynsfrågor.

3 § Affärsverket svenska kraftnät ska ge tillsynsvägledning i frågor om dammsäkerhet.

4 § Boverket ska ge tillsynsvägledning i frågor om kemiska produkter och biotekniska organismer i de fall frågorna regleras genom föreskrifter som Boverket meddelat med stöd av förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

5 § Fiskeriverket ska ge tillsynsvägledning i frågor om fiske och vattenbruk, med undantag för frågor som omfattas av Kemikalieinspektionens vägledningsområde enligt 6 §.

6 § Kemikalieinspektionen ska ge tillsynsvägledning i frågor om

1. utsläppande på marknaden och utförelse av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor samt allmänhetens hantering av sådana produkter eller varor, och

2. tillämpningen i övrigt av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG¹³ när det gäller utsläppande på marknaden och utförelse av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor.

¹³ EUT L 396, 30.12.2006, s. (Celex 32006R1907).

Från Kemikalieinspektionens vägledningsområde undantas frågor om batterier och frågor som omfattas av Boverkets vägledningsområde enligt 4 § eller av Läkemedelsverkets vägledningsområde enligt 7 §.

7 § Läkemedelsverket ska ge tillsynsvägledning i frågor som regleras genom

1. förordningen (1977:994) om försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel m.m., och
2. förordningen (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter.

8 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ge tillsynsvägledning i frågor om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken i de fall frågorna regleras genom

1. lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,
2. förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, eller
3. föreskrifter om förebyggande och hantering av allvarliga olyckor i förordningen (2008:722) om utvinningsavfall.

9 § Riksantikvarieämbetet ska ge tillsynsvägledning i frågor om kulturreservat.

10 § Skogsstyrelsen ska ge tillsynsvägledning i frågor om

1. tillämpningen av 7 kap. 11 § och 12 kap. 6 § miljöbalken i de fall frågorna rör skogsbruk och regleras genom skogsvårdslagen (1979:429),
2. verksamheter och åtgärder inom skogsbruket som kan påverka miljön i sådana särskilda skyddsområden som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken, om verksamheterna inte omfattas av tillsyn enligt 2 kap. 4, 5 eller 6 §, och
3. tillämpningen av 14 kap. miljöbalken och de EU-förordningar som anges i 2 kap. denna förordning om frågorna rör skogsbruket och Kemikalieinspektionen inte har vägledningsansvaret enligt 6 §.

11 § Socialstyrelsen ska ge tillsynsvägledning i frågor om

1. hälsoskydd i bostäder och lokaler m.m. samt smittskydd eller i frågor som i övrigt är av hygienisk och medicinsk karaktär,
2. tillämpningen av 14 kap. miljöbalken om frågorna omfattas av beslut som Socialstyrelsen meddelat enligt förordningen (2000:338) om biocidprodukter eller förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel, och
3. tillämpningen av 15 kap. miljöbalken om frågorna avser hanteringen av avfall som i bilaga 2 till avfallsförordningen (2001:1063) beskrivs som
 - a) avfall från förlossningsavdelningar, diagnostik, behandling eller förebyggande av sjukdomar hos människor där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande (avfallstyp 18 01 03*),
 - b) kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen (avfallstyp 18 01 06*),
 - c) cytotoxiska läkemedel och cytostatika (avfallstyp 18 01 18*), eller
 - d) avfall som utgörs av amalgam från tandvård (avfallstyp 18 01 10*).

SFS UTKAST

12 § Statens energimyndighet ska ge tillsynsvägledningen i frågor om stöd till verksamhetsutövarens egenkontroll när det gäller hushållning med energi och användning av förnyelsebara energikällor.

13 § Statens jordbruksverk ska ge tillsynsvägledning i frågor om

1. djurhållande verksamhet eller verksamhet inom jordbruks- och trädgårdsområdet, om inte Kemikalieinspektionen har vägledningsansvaret enligt 6 §,

2. miljöhänsyn i jordbruket enligt 12 kap. miljöbalken,

3. växtskyddsmedel som omfattas av föreskrifter som Statens jordbruksverk har meddelat med stöd av förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel,

4. retursystem i de fall frågorna regleras genom förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar, och

5. hantering av avfall som i bilaga 2 till avfallsförordningen (2001:1063) beskrivs som avfall från forskning, diagnos, behandling eller förebyggande av djursjukdomar där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaftande (avfallstyp 18 02 02*).

14 § Strålsäkerhetsmyndigheten ska ge vägledning i frågor om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 6 § miljöbalken i de fall frågorna regleras genom strålskyddslagen (1988:220).

15 § Bestämmelserna i 2–14 §§ innebär inte någon inskränkning i de centrala och samordnande uppgifter för kontrollen av genetiskt modifierade organismer som Naturvårdsverket och Gentekniknämnden har enligt förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

16 § Länsstyrelsen ska ge tillsynsvägledning i länet. I länsstyrelsernas vägledningsansvar ingår att samordna, leda och utveckla kommunernas tillsyn.

Från länsstyrelsens vägledningsområde undantas frågor som omfattas av Skogsstyrelsens vägledningsområde enligt 10 §.

För att förebygga miljöbrott och för att effektivisera hanteringen av dessa, ska länsstyrelsen verka för samarbete mellan polismyndigheter, åklagarmyndigheter och de myndigheter som svarar för tillsyn enligt miljöbalken.

17 § En länsstyrelse ska på begäran av Naturvårdsverket lämna uppgifter till verket om länsstyrelsens tillsynsvägläggande insatser och utvecklingen av kommunernas tillsynsarbete.

Planer för tillsynsvägledning

18 § Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Statens jordbruksverk, Socialstyrelsen och länsstyrelserna ska ha planer för tillsynsvägledning. Planerna ska omfatta en period om tre år och vid behov revideras.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011, då förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter gäller i fråga om tillsynsärenden som har inletts före ikraftträdandet.

3. Om länsstyrelsen med stöd 10 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken åt en kommun har överlåtit tillsynen över en verksamhet ska länsstyrelsen senast den 1 juli 2012 göra en bedömning av kommunens förutsättningar att utöva tillsyn över verksamheten med beaktande av 1 kap. 21 § första stycket 3 i denna förordning. Om länsstyrelsen bedömer att kommunen inte uppfyller kraven i 1 kap. 21 § första stycket 3 ska länsstyrelsen återkalla överlåtelsen och själv utöva tillsynen över verksamheten.

PM med förslag på åtgärder för att förtydliga det operativa tillsynsansvaret och det tillsynsvägledande ansvaret enligt miljöbalken

PM med förslag på åtgärder för att förtydliga det operativa tillsynsansvaret och det tillsynsvägledande ansvaret enligt miljöbalken

Bakgrund

Tillsyns- och föreskriftsrådet konstaterade den 13 juni 2007 att det föreligger strukturella problem inom den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen enligt miljöbalken. Rådets ställningstagande baserades på en skrivelse (daterad 2007-05-25) med frågeställningar om tillsyn och tillsynsvägledning, som upprättats av representanter från bl.a. Naturvårdsverket, Sveriges Kommuner och Landsting samt länsstyrelsen.

Tillsyns- och föreskriftsrådet beslutade den 26 september 2007 att tillsätta en arbetsgrupp som fick i uppdrag att presentera en *översiktlig struktur* för uppdelningen av det nuvarande operativa tillsynsansvaret respektive det centrala och regionala tillsynsvägledande ansvaret enligt miljöbalken, att *identifiera* strukturella problem och tolkningssvårigheter vid tillämpning av förordningen om tillsyn enligt miljöbalken såväl utifrån tillsynsmyndighetens som verksamhetsutövarens perspektiv samt att upprätta en *promemoria* som belyser olika problemområden och innehåller *inriktningsförslag* på lösningar av identifierade problem.

Av projektplanen framgår vidare att arbetet ska ske i *samverkan* med övriga centrala och regionala myndigheter med operativt eller tillsynsvägledande ansvar enligt miljöbalken samt att arbetsgruppen ska *beakta* REACH-utredningens slutsatser i de delar som berör tillsynen av kemiska produkter. Inriktningsförslagen ska kunna ligga till grund för Miljödepartementets förslag på sådana regelförändringar som kan minska de administrativa kostnaderna för verksamhetsutövare och ska överlämnas till Regeringen som underlag för eventuellt beslut om författningsändringar i tillsynsförordningen.

Metod

Den av rådet tillsatta arbetsgruppen har utgjorts av representanter från:

• Länsstyrelsen i Jönköping	Annelie Johansson
• Naturvårdsverket	Björn Pettersson
• Generalläkaren	Kerstin Eriksson
• Sveriges Kommuner och Landsting	Kerstin Blom Bokliden
• Skogsstyrelsen	Emma Johansson (anmänt förhinder)
• Kemikalieinspektionen	Karin Rumar (ersätter Skogsstyrelsen)

Arbetet har genomförts utifrån en översiktlig struktur (bilaga 1) av det nuvarande operativa tillsynsansvaret respektive det nuvarande centrala och regionala tillsynsvägledande ansvaret enligt miljöbalken. I bilaga 1, som utgår från miljöbalkens "tillsynskapitel" med tillhörande förordningar och föreskrifter, redovisar nuvarande ansvarsfördelning avseende operativ tillsyn respektive central och regional tillsynsvägledning inom olika tillsynsområden. Enskilda uppgifter i

sammanställningen har kompletterats och kommenterats av de tillsynsvägledande myndigheter som ingår i Tillsyns- och föreskriftsrådet. Riksantikvarieämbetet har inte beretts möjlighet att inkomma med synpunkter då de inte längre deltar i rådet.

Med utgångspunkt från de strukturella problem och tolkningssvårigheter som identifierats av rådets medlemmar vid tillämpning av förordningen om tillsyn enligt miljöbalken har arbetsgruppen sammanställt tolv problemområden som exemplifieras samt lämnat inriktningsförslag på lösningar av identifierade problem (bilaga 2). Arbetsgruppen har under arbetets gång haft kontakter med Miljödepartementet för att stämma av och komplettera underlaget i önskvärd riktning.

Reach-utredningen har meddelat att de inte kan lämna några synpunkter eller förslag till lösningar gällande kemikalietillsynen utan hänvisar till det betänkande som ska lämnas den 30 juni 2008.

Arbetsgruppen har den 29 april 2008 träffat en representant från Miljödepartementet för att presentera föreliggande PM och diskutera kommande arbete. Arbetsgruppen har meddelat Miljödepartementet att den gärna står till förfogande för det fortsatta arbetet, eftersom det ligger i allas vårt intresse att tydliggöra ansvaret för den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen enligt miljöbalken.

Redovisningen nedan utgör dels en redovisning av dagens lagrum i frågan om utpekande av operativ tillsynsmyndighet i olika frågor, dels en promemoria med inriktningsförslag på lösningar av identifierade problemområden som kommer att överlämnas till Regeringen. För att underlätta det fortsatta arbetet har arbetsgruppen prioriterat förslagen på lösningar och lämnat förslag på vem som bör ta ansvar för att driva det fortsatta arbetet (bilaga 3).

Stockholm 2008-05-12

För arbetsgruppen

Annelie Johansson

Björn Pettersson

Kerstin Eriksson

Kerstin Blom Bokliden

Karin Rumar

Bilagor

1. Förteckning av lagar, förordningar och föreskrifter samt vilken myndighet som ansvarar för den operativa tillsynen respektive tillsynsvägledningen inom respektive område
2. Problemområden och förslag på lösningar
3. Handlingsplan med prioriteringar
4. Lagkrav som pekar ut tillsynsmyndigheter m.m.

Bilaga 1

Lagar

2 kap. miljöbalken

-

3 kap. miljöbalken

Förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet*	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
3 §		* Generalläkaren är operativ tillsynsmyndighet gällande all verksamhet som utövas inom Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets Radioanstalt och Försvarets Materialverk		
		Länsstyrelsen?	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	De centrala förvaltningsmyndigheterna har var och en inom sitt verksamhetsområde uppsikt över hushållningen med mark- och vattenområden.

4 kap. miljöbalken

-

5 kap. miljöbalken

Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
7 kap. 1 §		Vattenmyndigheten?	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Tillsynsbestämmelserna är inte optimala med tanke på den administrativa indelning som har tillskapats för att införliva ramdirektivet för vatten. NV vägleder i viss mån de fem vattenmyndigheterna, men dessa är också självständiga myndigheter och borde därmed ha ett visst vägledningsansvar gentemot beredningssekretariaten ute på länsstyrelserna, länsstyrelser, kommuner och andra berörda. Dessutom har

SGU föreskriftsrätt på grundvattenområdet och rimligtvis borde det vara SGU som är tillsynsvägledande myndighet på central nivå inom sitt ansvarsområde. I tillsynsförordningen är NV tillsynsvägledande myndighet på central nivå, länsstyrelserna på regional nivå och vilka som är operativ tillsynsmyndighet är något oklart. I vattenförvaltningsförordningen står förvisso att vattenmyndigheterna ska se till att övervakningsprogram ska upprättas och genomföras (VFF 7:1), men den tillsyn som utövas direkt gentemot dem som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd kommer troligtvis inte göras av vattenmyndigheterna. NV:s föreskrifter riktar sig till vattenmyndigheterna så där är det ju rimligt att NV har centralt vägledande ansvar och kanske även att länsstyrelserna har det regionala vägledande ansvaret, men vem som har det operativa tillsynsansvaret känns mindre självklart. I tillsynsförordningen skulle det avseende vattenförvaltningsförordningen således vara klagörande med en hänvisning till SGU som tillsynsvägledande myndighet på central nivå i grundvattenfrågor. Kanske bör också vattenmyndigheterna finnas omnämnda som tillsynsvägledande myndighet på central eller regional nivå. När det gäller det operativa tillsynsansvaret kan man antingen säga att operativ tillsynsmyndighet inte finns eller att det är "myndigheter och kommuner". Detta mot bakgrund av att det behövs för att en miljökvalitetsnorm ska klaras, ska ett åtgärdsprogram upprättas av vattenmyndigheten. Däri ska anges de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver vidta för att normen ska klaras, vilka myndigheter som ska vidta åtgärderna och när de ska vara genomförda (MB 5:4-8). Oavsett om ett åtgärdsprogram finns eller inte har myndigheter och kommuner vid provning, tillsyn och i sitt föreskriftsarbete en skyldighet att säkerställa att miljökvalitetsnormer uppfylls (MB 5:3). Det är således myndigheter och kommuner som utövar operativ tillsyn enligt tillsynsförordningens definition, men hur långtgående deras ansvar är tycks något oklart (se t.ex. SOU 2005:59 avsnitt 2.3.4). Vad avser miljökvalitetsnormer i allmänt kan nämnas att Naturvårdsverket ska arbeta med tillsynsvägledning gentemot bland annat kommunerna när det till exempel gäller miljökvalitetsnormer. Någon operativ tillsyn över kommunerna utövar vi inte vad gäller miljökvalitetsnormer. Genomförandet av miljökvalitetsnormer förutsätter att kommuner och myndigheter följer miljölagstiftningen inklusive miljöbalkens 5 kap.

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2007:4) och allmänna råd om åtgärdsprogram för ytvatten enligt förordningen (2004:600) om förvaltning av vattenkvaliteten på vattenmiljön

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
1 § och 5 § Tillsynsansvar?			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:11) om övervakning av ytvatten enligt förordningen (2004:600) om förvaltning av vattenkvaliteten på vattenmiljön

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
1 § och 18 § Tillsynsansvar?			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:1) om kartläggning och analys av ytvatten enligt förordningen (2004:600) om förvaltning av vattenkvaliteten på vattenmiljön

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
1 § Tillsynsansvar?			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2004:675) om omgivningsbuller

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
15-17 §§ rapporterings-skyldighet		Av 26 kap. MB, förordningen om tillsyn enligt miljöbalken och av Naturvårdsverkets instruktion framgår att verket ska arbeta med tillsynsvägledning gentemot bland annat kommunerna när det gäller miljökvalitetsnormer. Någon operativ tillsyn över kommunerna utövar inte verket vad gäller miljökvalitetsnormer. Genomförandet av MKN förutsätter att kommuner och myndigheter följer miljölagstiftningen inklusive miljöbalkens 5 kap. Det borde i detta fallet vara respektive myndighet som har det operativa tillsynsansvaret.	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
10 §		Naturvårdsverket (rapporteringsskyldighet), respektive länsstyrelse ansvarar för att kontrollera normerna.	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:6) om förteckning över de fiskevatten som ska skyddas enligt förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fiske- och musselvatten

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:11) om mätmetoder och redovisning av mätresultat m.m. avseende fiskevatten

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
6 § rapportering till NV		Länsstyrelsen ansvarar för att mätresultaten skickas till NV.	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
20 § gäller NV:s rapporteringsskyldighet. 10 § kommunen, 12a-b §§ NV		Naturvårdsverket (rapporterings-skyldighet), 10 § kommunen, NV ska upprätta förteckningar, NV ska kontrollera koncentration av ozon, kväveoxid, ozonbildande ämnen.	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2007:7) om kontroll av miljö kvalitetsnormer för utomhusluft

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
1 § och 21 § hänvisar till förordningen om MKN		Mätning och beräkningar ska göras av kommuner och rapporteras till berörd Lst och NV.	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2003:65) om nationella utsläpstack för luftföroreningar

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
2 §		Naturvårdsverket (rapporterings-skyldighet)	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

6 kap. miljöbalken*Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
3 § Lst 9 § NV		Länsstyrelsen Naturvårdsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

7 kap. miljöbalken*7 kap. 27 § förteckning över skyddade områden*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
	A25 A26 C	Skogsstyrelsen Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	

Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
39 §	A1 nationalpark A2 naturreservat, Lst A3 naturreservat, Kn A4 kulturresevat, lst A5 kulturresevat, Kn A6 naturminnen, Lst A7 naturminnen, Kn A8 biotopskydd, skog A9 biotopskydd, övr. A10 djur- & växtskydd, Lst A11 djur- & växtskydd, Kn A12 beslut 7:24, Lst A13 beslut 7:24, Kn A17 strandskydd A18 vattenskydd, Lst A19 vattenskydd, Kn A20 miljöskyddsomr. C	Länsstyrelsen Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Skogsstyrelsen Länsstyrelsen (Ö) Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Länsstyrelsen (Ö) Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Riksantikvarieämbetet - kulturresevat Skogsstyrelsen - biotopskyddsområden på mark som omfattas av skogslagen Naturvårdsverket - nationalparker, naturreservat, naturminnen, övriga biotopskyddsområden, djur- och växtskyddsområden, strandskyddsområden, vattenskyddsområden, miljöskyddsområden

Naturvårdsverkets (NFS 2007:1) förteckning över naturområden som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken (Natura 2000-listan)

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A25 A26 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket, länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har tillsyn över natura-2000 områden enligt A25 och A26 samt länsstyrelsen tar fram bevarandeplaner över området enligt 17 § förordningen om områdesskydd.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1980:1) med anvisning om registrering av beslut i naturvårdsärenden

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas				Naturvårdsverket

Nationalparksförordning (1987:938)

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
3 § Lst förvaltar	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:21) för Fulufjällets nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2001:10) för Söderåsens nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1998:6) för Färnebofjärdens nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1996:13) för Tresticklands nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1995:4) för Haparanda skärgårds nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:18, omtryck 1993:4) med föreskrifter om Tyresta nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1991:8) med föreskrifter om Djurö nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1991:7) med föreskrifter om Björnlandets nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:21) med föreskrifter om Dalby söderskogs nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:20, omtryck 1990:3) med föreskrifter om Blå Jungfruns nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:19, omtryck 1990:8) med föreskrifter om Gotska Sandöns nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:18, omtryck 1994:4) med föreskrifter om Norra Kvills nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:17, omtryck 1990:2) med föreskrifter om Ångsö nationalpa

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:16) med föreskrifter om Garphyttans nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:15) med föreskrifter om Hamra nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:14) med föreskrifter om Töfsingdalens nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:13, omtryck 1989:11) med föreskrifter om Sånfjällets nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:12) med föreskrifter om Pieljekaise nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:11) med föreskrifter om Muddus nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:10) med föreskrifter om Padjelanta nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas		Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:9) med föreskrifter om Sareks nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:8) med föreskrifter om Stora Sjöfallets nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:7) med föreskrifter om Abisko nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1987:6) med föreskrifter om Vadvetjåka nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1986:3) med föreskrifter om Stenshuvuds nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1984:6) med föreskrifter om Skuluskogens nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1983:2) med föreskrifter om Tivedens nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1982:2) med föreskrifter om Store Mosse nationalpark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A1 C	Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Naturvårdsverket har centralt tillsynsansvar över nationalparker.	Naturvårdsverket

8 kap. miljöbalken*Artskyddsförordning (2007:845)*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
58 §	A23 C	Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:7) om artskydd

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2001:18) och allmänna råd om kalkning av sjöar och vattendrag

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas (ansvarsfördelning finns beskriven)			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

9 kap. miljöbalken

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
49 §	B1 A-B -objekt B2 C-objekt B3 jordbruk 12 kap. 10 § MB B4 övriga miljöfarliga verks. B10 tillståndspl. täkt B11 husbehovstäkt B12 ej tillståndspl. täkt B14 övriga verksamheter C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd kommunal nämnd Länsstyrelsen (Ö) Länsstyrelsen (Ö) Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket - frågor om miljöfarlig verksamhet i allmänhet Socialstyrelsen - hälsoskydd i bostäder, lokaler m.m. samt smittskyddsfrågor och övriga hälsoskyddsfrågor av hygienisk och medicinsk karaktär Jordbruksverket - frågor som rör verksamheter inom jordbruks- och trädgårdsområdet eller som rör djurhållande verksamhet Räddningsverket - frågor som regleras genom Sevesolagstiftning Statens Strålskyddsinstitut - frågor om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 6 § i de fall frågorna regleras genom strålskyddslagen

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Socialstyrelsen:

En vanlig synpunkt som framförs till oss från länsstyrelserna är att de anser att det är svårt att ge råd och stöd när det gäller hälsoskyddet eftersom de inte själva bedriver någon operativ tillsyn inom det området. Vi ser dock att länsstyrelserna har en viktig roll när det gäller tillsynsvägledning även inom hälsoskyddet. Ett sätt som flera länsstyrelser tillämpar är att man har en handläggare som har ansvar och tid avsatt för att arbeta med hälsoskyddsfrågorna. Genom medverkan i regionala miljösamverkansprojekt tar ju Ist på det sättet också ansvar för sin samordnade roll.

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2001:6) om träskyddsbehandling genom tryck- eller vakuumimpregnering

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
28 §	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2001:7) om träskyddsbehandling genom doppling mot mögel- eller blånadsangrepp

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
13 §	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:2) och allmänna råd om bilskrottningsverksamhet

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
20 §	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2001:11) om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2000:14) och allmänna råd om tidpunkt för anmälan av anmälningspliktig verksamhet

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:26) om utsläpp av svaveldioxid, kvävedioxider och stoft från förbränningsanläggningar med en installerad effekt tillförd effekt på 50 MW eller mer

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
26 §	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1996:14) om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska ämnen vid hantering av bensin vid depåer

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1996:11) om skydd för grundvatten mot förorening med vissa ämnen

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1996:6) om strandbadvatten

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
3 och 4 §§ + AR Kommunen	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1995:7) om utsläpp av industriellt avloppsvatten som innehåller vissa ämnen

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:7) med föreskrifter om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:2) med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
14 § hänvisar till miljöskyddslagen	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1991:1) med föreskrifter om återföringssystem för bensingaser vid tankställen för motorfordon

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
22 § NV och kommuner	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2004:989) om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § B1 B2 B3 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket Räddningsverket (Seveso-lagstiftningen & lag om skydd mot olyckor)

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Räddningsverket:

I förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd bilaga 1 ska verksamhet tillståndsprövas då det inom verksamheten förekommer eller kan förekomma farliga ämnen i sådana mängder som anges i avdelning 4 i bilagan. De farliga ämnen och kvantiteter som anges i bilagan är de samma som i Sevesolagstiftningens bilaga till Förordning (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Räddningsverket är central tillsynsmyndighet enligt Sevesolagstiftningen. Reglerna innebär även skyldigheter för kommunerna, som ska informera berörda (boende i området) om de risker verksamheten medför och hur de ska bete sig vid en olycka. Denna information får emellertid ske på verksamhetsutövarnas bekostnad. Kommunen är också skyldig att utarbeta en särskild plan för räddningsinsatser vid dessa verksamheter. Verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen är i de flesta fall att betrakta som farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor, vilket innebär att verksamhetsutövaren i skälig omfattning är skyldig att hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom för att hindra eller begränsa skador på människor och miljö.

10 kap. miljöbalken*Förordning (2007:667) om allvarlig miljöskada*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B5 B6 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Jordbruksverket

I kolumnen som avser operativ tillsynsmyndighet bör även bl.a. de myndigheter som anges i punkt F i bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken nämnas. I B6 anges nämligen beträffande övriga miljöskador att ansvarig för den operativa tillsynen är den kommunala nämnd eller statliga myndighet som enligt 4 § och bilagan har ansvaret för den operativa tillsynen avseende den verksamhet eller åtgärd som skadan härrör från.

Förordning (2004:100) om statsbidrag till åtgärder för utredning och efterbehandling av förorenade områden

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
13 §		Naturvårdsverket (rapporterings-skyldighet)	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (1998:930) om miljöriskområden

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
13 §	B5 B6 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Det föreligger stora svårigheter att tyda ut vem som har tillsynsansvaret. Ska man utgå från dagens prövningsnivå eller prövningsnivån eller vem som hade tillsynsansvaret vid tiden för verksamhetens upphörande/nedläggning.

Naturvårdsverket: Stora oklarheter råder om vilken myndighet som har det operativa tillsynsansvaret för att genomdriva efterbehandling av förorenade områden. Problemet ligger i att bedömningen av ansvarig myndighet grundar sig på en rad osäkra faktorer såsom vilken typ av skada som föreligger, vilken myndighet som har eller hade tillsynsansvaret för den förorenande verksamheten, vid vilken tidpunkt man ska bedöma verksamhetens klassificering enligt FMH, samt om, när och hur tillsynsansvaret eventuellt har överlåtits mellan myndigheterna.

11 kap. miljöbalken*Förordning (1998:1388) om vattenverksamhet*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
24 §	B7 vattenverksamhet B8 tillståndspl. vattentäkt (gäller vattentäkter för vilka kommunal nämnd föreskrivit tillståndsplikt enligt 9 kap. 10 § MB). B9 ej tillståndspl. vattenverks. C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket - frågor om vattenverksamhet i allmänhet Affärsverket Svenska Kraftnät - dammsäkerhet Räddningsverket (lag om skydd mot olyckor)

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

I förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter m.m. anges vilka vattenverksamheter som är anmälningspliktiga. Tillståndsplikten för vattenverksamheter följer direkt av 11 kap. 9-15 §§. Central TSM är NV. När det gäller frågor om dammsäkerhet enligt 11 kap. MB är det Svenska kraftnät som är central TSM. Gränsdragningen mellan NV:s och Svenska kraftnäts vägledningsansvar är inte solklar. NV och Svenska kraftnät har därför upprättat en gemensam PM där myndigheterna redovisar sin syn på uppdelningen av vägledningsansvaret enligt 11 kap.

Räddningsverket:

Räddningsverket är central tillsynsmyndighet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. I frågor som gäller dammar (11 kap. MB) innebär det bl.a. att ge vägledning till operativa tillsynsmyndigheter samt att ge vägledning om skyldigheterna vid farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Enligt 2 kap 4 § lagen om skydd mot olyckor finns bl.a. bestämmelser om beredskap med mera vid farlig verksamhet och följdbestämmelser om varning samt underrättelse och information vid olycka eller överhängande fara för olycka som kan orsaka allvarliga skador på människors hälsa och miljön. Syftet med beredskapen vid farlig verksamhet är att den i skälig omfattning ska utgöra ett komplement till kommunens beredskap för att utgöra effektiva räddningsinsatser. Bestämmelsernas avser åtgärder för att hindra eller begränsa allvarliga skador när en olycka inträffat eller det föreligger överhängande fara för att en olycka ska inträffa. Det är länsstyrelsen som efter samråd med kommunen beslutar om vilka anläggningar som är farlig verksamhet. Dammar där det bedöms att ett dammbrott kan orsaka allvarliga skador på människors eller miljön är efter beslut från länsstyrelsen sådan farlig verksamhet som avses i lagen.

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1998:128) om behörighet att vara markavvattnings-sakkunring enligt 7 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
5 § prövas av SJV			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 2000:2) om behörighet att vara markavvattnings-sakkunring

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
5 § prövas av Skogsstyrelsen			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen

12 kap. miljöbalken

12 kap. 6 § samråd

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
	A15 skogsmark A16 övriga verksamheter	Skogsstyrelsen Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket Skogsstyrelsen

12 kap. 7 § skötsel av jordbruksmark

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
	A14 C	Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	

12 kap. 11 § vilthägn

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
	A21	Länsstyrelsen (Ö)	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	

Förordning (1998:904) om täkter och anmälan för samråd

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
11 §	B10 tillståndspl. täkt B11 husbehovstäkt B12 ej tillståndspl.täkt C	Länsstyrelsen (Ö) Länsstyrelsen (Ö) Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket - täkter, frågor om samråd enligt 12 kap. 6 § (utom frågor som rör skogsbruk), vilthägn Skogsstyrelsen - frågor om samråd enligt 12 kap. 6 § som rör skogsbruk

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1984:10) med föreskrifter om uppgiftsskyldighet vid täkt och stenkrossrörelse

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningsvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Naturvårdsverket har föreslagit att B10-12 ska tas bort (i och med att täkter numer ingår i 9 kap MB).

Regeringen bereder förslaget.

Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
12 §	B3 jordbruk 12 kap. 10 §	Kommunal nämnd	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
1 § 36 § undantag			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

13 kap. miljöbalken

Förordning (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
5 kap. 6 §	4 § Tillsynsförordningen F C	Fiskeriverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Skogsstyrelsen, Läkemedelsverket respektive Livsmedelsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Fiskeriverket - avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer, utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade vattenlevande organismer Jordbruksverket - avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer som inte tillhör Kemikalieinspektionens, Fiskeriverkets eller Skogsstyrelsens ansvarsområde, utsläppande på marknaden av sådant foder enligt lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer, utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer som inte tillhör Läkemedelsverkets, Livsmedelsverkets, Kemikalieinspektionens, Fiskeriverkets eller Skogsstyrelsens ansvarsområde Kemikalieinspektionen - avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur och insekter, utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur och insekter Skogsstyrelsen - avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade skogsträd avsedda för virkesproduktion, utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade skogsträd avsedda för virkesproduktion Läkemedelsverket - utsläppande på marknaden av sådant läkemedel enligt 1 § läkemedelslagen som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer Livsmedelsverket - utsläppande på marknaden av sådant livsmedel enligt 1 § livsmedelslagen som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Fiskeriverket:

Det behövs förtydligande av tillsynsansvaret såtillvida att reglerna för vattenlevande organismer avser såväl

djur som växter och att det är Fiskeriverket som har tillsynsansvaret, inte Statens Jordbruksverk. Fiskeriverket har inte haft några ärenden rörande avsiktlig utsättning.

Jordbruksverket:

När det gäller foder har Jordbruksverket operativt tillsynsansvar enligt två lagområden som avser samma tillsynsområde. Tillsyn av foder som innehåller eller består av GMO regleras både av lagen om foder och animaliska biprodukter och miljöbalken. Tillsyn enligt lagen om foder och animaliska biprodukter ska göras över sådant foder som regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 av den 22 september 2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 av den 22 september 2003 om spårbarhet och märkning av GMO och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av GMO och om ändring av direktiv 2001/18/EG. Tillsyn enligt miljöbalken ska göras över foder som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG av den 12 mars 2001 om avsiktlig utsättning av GMO i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG. Foder som omfattas av miljöbalken utgörs även av sådant foder som omfattas av lagen om foder och animaliska biprodukter. Det föreligger således en dubbelreglering på detta område, med till sitt innehåll olika regelverk, vilket har meddelats Jordbruksdepartementet i en skrivelse i juni 2006. De problem som kan uppkomma är t.ex. att det vid tillsyn, där det är okänt enligt vilken lagstiftning ett genetiskt modifierat foder är godkänt, är oklart med stöd av vilken lagstiftning tillsyn görs.

Livsmedelsverket:

Livsmedelsverket har ingen operativ kontroll av levande GMO. Frågor angående utsläppande på marknaden av livsmedel som innehåller GMO behandlas på livsmedelsområdet som frågor rörande märkning av livsmedel. För den operativa tillsynen svarar Livsmedelsverket tillsammans med kommunen enligt den fördelning av kontrollobjekt som finns i 23 § livsmedelsförordningen (2006:813).

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:33) om användning av genetiskt modifierade djur

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § Tillsynsförordningen F C	Jordbruksverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Jordbruksverket:

Föreskrifterna behandlar inte bara avsiktlig utsättning och utsläppande på marknaden utan även innesluten användning.

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:5) om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade växter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § Tillsynsförordningen F C	Jordbruksverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 1996:1) om avsiktlig utsättning och utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade skogsträd

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § Tillsynsförordningen F C	Skogsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen

Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2004:10) och allmänna råd om avsiktlig utsättning vid klinisk prövning av läkemedel som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Hänvisar till TiF i inledande text 4 § allmänna råd	4 § Tillsynsförordningen F C	Läkemedelsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Läkemedelsverket

Förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
2 §	4 § Tillsynsförordningen F C	Arbetsmiljöverket, Fiskeriverket respektive Jordbruksverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Arbetsmiljöverket - innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer Fiskeriverket - innesluten användning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer Jordbruksverket - innesluten användning av genetiskt modifierade organismer som inte tillhör Arbetsmiljöverkets eller Fiskeriverkets ansvarsområde

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Fiskeriverket:

Fiskeriverket har meddelat tre tillstånd och genomfört en inspektion. Tillsynen är riskbaserad, majoriteten av tillstånd avser exotiska fiskarter som inte kan överleva i svenska vatten.

Arbetsmiljöverket:

Regional tillsyn ej relevant; Arbetsmiljöverket och övriga centrala myndigheter har operativ tillsyn över de verksamheter som har innesluten användning av GMO även regionalt.

Arbetskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 2000:5) om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § Tillsynsförordningen F C	Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Arbetsmiljöverket

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:2) om genetiskt modifierade vattenlevande organismer

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § Tillsynsförordningen F C	Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Fiskeriverket

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:33) om användning av genetiskt modifierade djur

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § Tillsynsförordningen F C	Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Kommentar: (Tolkningsvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Jordbruksverket:

Föreskrifterna behandlar inte bara avsiktlig utsättning och utsläppande på marknaden utan även innesluten användning.

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:29) om innesluten användning av genetiskt modifierade växter.

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § Tillsynsförordningen F C	Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen

14 kap. miljöbalken*Förordning (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
29 §	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D7 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Räddningsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen - frågor om hantering av kemiska produkter och biotekniska produkter i allmänhet Räddningsverket - frågor om produkters och varors brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper såvitt avser bestämmelserna om tillverkning, införsel, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter och varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt Naturvårdsverket - skydd mot effekter i den yttre miljön vid spridning eller annan användning av kemiska produkter och biotekniska produkter (Har NV utfärdat någon regel enligt 26§?)

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Räddningsverket:

Enligt Förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken ansvarar Räddningsverket för den operativa tillsynen över tillverkare och primärleverantörer som släpper ut kemiska produkter och varor med avseende på produkternas brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper. Räddningsverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledning vad gäller miljöbalkens tillämpning då det gäller frågor om kemiska produkters och varors brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper såvitt de avser bestämmelser i 14 kap miljöbalken som rör tillverkning, införsel, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter och varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt.

Kemikalieinspektionen:

Vad menas med i samverkan med? I tillsynsförordningen nämns inte krav på samverkan. Både kommuner och KemI har samma tillsynsansvar hos primärleverantörer. Otydlighet med D2 - se kommentar längre ned under "Problembild"

Naturvårdsverket: Vad ingår i Jordbruksverkets ansvar enligt 13 d § 1?

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8, omtryck 2007:3) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Kap 14-16.

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D7 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Räddningsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen Naturvårdsverket Räddningsverket

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:5) med EG-harmoniserad bindande klassificering och märkning (klassificeringslistan)

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D7 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Räddningsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen Räddningsverket

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D7 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Räddningsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen Räddningsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
2 kap. 1 § definitioner och förkortningar Kommunen, GL eller Lst	4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2000:338) om biocidprodukter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
51 §	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D6 C	Kommunal nämnd i samverkan med Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Arbetsmiljöverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen - frågor hantering av bekämpningsmedel i allmänhet Arbetsmiljöverket - frågor om tillstånd att använda bekämpningsmedel (klass 1-medel, träskyddsmedel) Socialstyrelsen - frågor om tillstånd att använda visa bekämpningsmedel mot ohyra och skadedjur (klass 1-medel) Naturvårdsverket - skydd mot effekter i den yttre miljön vid spridning eller annan användning av kemiska eller biologiska bekämpningsmedel

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Socialstyrelsen:

När det gäller tillståndsgivningen finns det inga oklarheter. Men det är otydlighet om och hur dessa tillstånd ska/kan kontrolleras. Det finns inte specificerat om tillsyn av just dessa tillstånd. Tillsynen är möjligen kopplad till kommunens generella ansvar för att kontrollera att givna tillstånd finns i samband med överlåtelse/försäljning.

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Socialstyrelsens föreskrifter (2005:5) om tillstånd för användning av vissa bekämpningsmedel

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D6 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Arbetsmiljöverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Socialstyrelsen

Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
52 §	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D6 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Arbetsmiljöverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen - frågor hantering av bekämpningsmedel i allmänhet Arbetsmiljöverket - frågor om tillstånd att använda bekämpningsmedel (klass 1-medel, träskyddsmedel) Jordbruksverket - användning av bekämpningsmedel inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsskötsel vad gäller kunskapskrav och tillstånd för att använda bekämpningsmedel klass 1L och 2L, krav på emballage för betat utsäde, krav på anteckningar vid användning av bekämpningsmedel som är särskilt skadliga för pollinerade insekter Socialstyrelsen - frågor om tillstånd att använda visa bekämpningsmedel mot ohyra och skadedjur (klass 1-medel) Naturvårdsverket - skydd mot effekter i den yttre miljön vid spridning eller annan användning av kemiska eller biologiska bekämpningsmedel

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Socialstyrelsen:

När det gäller tillståndsgivningen finns det inga oklarheter. Men det är otydlighet om och hur dessa tillstånd

ska/kan kontrolleras. Det finns inte specificerat om tillsyn av just dessa tillstånd. Tillsynen är möjligen kopplad till kommunens generella ansvar för att kontrollera att givna tillstånd finns i samband med överlåtelse/försäljning.

Naturvårdsverket:

Vad ingår i Jordbruksverkets ansvar enligt 13 d § 1? Ingår spridning av växtskyddsmedel? Jordbruksverket har tvl-ansvar för frågor som Jordbruksverket har beslutat enligt 13 d § 4. Numera beslutar Jordbruksverket endast i frågor om dispenser enligt föreskrifter. Jordbruksverket måste dock anses ha tvl-ansvar för föreskrifter som verket har meddelat. Detta behöver dock tydligare framgå varför 13 d § 4 bör ändras till frågor som Jordbruksverket har meddelat föreskrifter om.

Arbetskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1998:6) om bekämpningsmedel

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen (ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Arbetsmiljöverket

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:76) om tillstånd och kunskapskrav för användning av vissa bekämpningsmedel

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen (ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Jordbruksverket har tvl-ansvar för frågor som Jordbruksverket har beslutat enligt 13 d § 4. Numera beslutar Jordbruksverket endast i frågor om dispenser enligt föreskrifter. Jordbruksverket måste dock anses ha tvl-ansvar för föreskrifter som verket har meddelat. Detta behöver dock tydligare framgå varför 13 d § 4 bör ändras till frågor som Jordbruksverket har meddelat föreskrifter om.

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2001:13) om emballage för betat utsäde

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen (ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:94) om skyldighet att föra anteckningar vid användning av bekämpningsmedel som är särskilt skadliga för pollinerade insekter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen (ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Vad ingår i Jordbruksverkets ansvar enligt 13 d § 1? Ingår spridning av växtskyddsmedel? Jordbruksverket har tvl-ansvar för frågor som Jordbruksverket har beslutat enligt 13 d § 4. Numera beslutar Jordbruksverket endast i frågor om dispenser enligt föreskrifter. Jordbruksverket måste dock anses ha tvl-ansvar för föreskrifter som verket har meddelat. Detta behöver dock tydligare framgå varför 13 d § 4 bör ändras till frågor som Jordbruksverket har meddelat föreskrifter om.

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
19 § hänvisar till 26 § förordningen till lagen om kemiska produkter	26 kap. 3 § 4 § tillsynsförordningen D2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen (ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Vad ingår i Jordbruksverkets ansvar enligt 13 d § 1? Ingår spridning av växtskyddsmedel?

Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
22 §	4 § tillsynsförordningen D1 D2 D4 D7 C	Kommunal nämnd i samverkan med Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Livsmedelsverket Räddningsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen - tillverkning, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt samt biotekniska organismer med undantag för produkters och varors brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper (Räddningsverket) samt drivmedel, bränslen, ämnen som bryter ner ozonskiktet, HFC och batterier (Naturvårdsverket) Räddningsverket - frågor om produkters och varors brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper såvitt avser bestämmelserna om tillverkning, införsel, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter och varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt Naturvårdsverket - skydd mot effekter i den yttre miljön vid spridning eller annan användning av kemiska produkter och biotekniska produkter Livsmedelsverket - material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel och knappar Boverket - föreskrifter om byggprodukter om det behövs till skydd för inomhusmiljön (f.n. finns inga sådana föreskrifter utfärdade)

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det genom förordningen 1998.944? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:4) om undantag från förbudet att använda bly i ammunition

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § tillsynsförordningen D1 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Naturvårdsverket borde ha tvl-ansvar. Förordningen om tillsyn enligt miljöbalken bör ändras. Kemi har tvl-ansvar pga. 13 e § 2. 26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det genom förordningen 1998.944? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Livsmedelsverkets (LIVSFS 2003:2) om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	4 § tillsynsförordningen D4 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Livsmedelsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Livsmedelsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Livsmedelsverket:

För närvarande är Livsmedelsverkets uppfattning den att det bedrivs mycket liten operativ kontroll på detta område i Sverige. Livsmedelsverket avser därför titta närmare på detta inom en snar framtid i syfte att försöka bygga upp en fungerande operativ kontroll.

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Förordning (1986:683) om förbud mot asbesthaltiga friktionsbelägg i fordon

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
7 §	4 § tillsynsförordningen D1 D2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen Arbetsmiljöverket ??????

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Kemikalieinspektionen:

Vad menas med i samverkan med? Både kommuner och KemI har delat tillsynsansvar på primärlev. ledet?

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Arbetskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1989:9) med förteckning över fordon till vilka det finns asbestfria friktionsbelägg

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Arbetsmiljöverket

Förordning (1997:645) om batterier

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
21 §	4 § tillsynsförordningen D2 D7 E2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen Räddningsverket Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (1985:838) om motorbränslen

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
9 §		Vägverket	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (1998:946) om svavelhaltigt bränsle

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
22 §		Sjöfartsverket (marina bränslen), Naturvårdsverket i övrigt	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningsvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Hur förhåller sig 26 kap. 3 § till tillsyn enligt denna förordning? Tillsynen borde falla in under 26 kap. 3 § (hantering av kemiska produkter enligt 14 kap. och avfallshantering enligt 15 kap.). Dvs. även kn har tillsyn. Förordningen är iofs specifik men lag går före förordning. 26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Förordningen (2007:19) om PCB m.m.

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
27 §	4 § tillsynsförordningen D1 D2 E2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningsvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Vilken betydelse har 4 § ???

Kemikalieinspektionen:

Här hänvisas igen till tillsynsförordningen, men eftersom den är otydlig så blir även ansvaret här otydligt.

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Förordning (1977:994) om försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel m.m.,

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
3 §		Läkemedelsverket	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Läkemedelsverket - Försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel m.m.

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Läkemedelsverket:

Läkemedelsverket har f.n. ingen verksamhet inom detta område och har inte gett ut några föreskrifter eller annat vägledningsmaterial och ger ingen tillsynsvägledning.

Förordning (2007:846) om fluorerande växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	26 § 3 4 § tillsynsförordningen D2 D5 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Sjöfartsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1993:7) med föreskrifter om hantering av brandsläckningsutrustning med halon m.m.

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
12 §	26 § 3 4 § tillsynsförordningen D1 D2 D5 C	Kommunal nämnd i samverkan med Kemikalieinspektionen Länsstyrelsen Sjöfartsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Gäller denna???

Förordning (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
9 §	26 § 3 4 § tillsynsförordningen D3 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Läkemedelsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Läkemedelsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Läkemedelsverket:

Läkemedelsverket anser att det finns en konflikt med att ha svenska kosmetikaregler under miljöbalken när kosmetikaområdet inom EU är harmoniserat genom kosmetikadirektivet 76/768/EEG, ett direktiv som inte tar upp miljöaspekter. LV har därför inte lagt in miljöaspekter, utan endast hälsoaspekter, i de svenska föreskrifterna om kosmetika och hygienprodukter. LV har uppmärksammat regeringen och dåvarande miljöbalksutredningen på problemet och begärt att frågan ska utredas. Regeringen har bekräftat att det finns en juridisk konflikt, men har hittills inte föreslagit några ändringar i de svenska reglerna, utan menat att Sverige i EU-arbetet ska verka för att miljöhänsyn förs in i kosmetikadirektivet. Den oklara juridiska situationen har inneburit problem för LV när kommuner begärt tillsynsvägledning om hur balkens allmänna hänsynsregler om t.ex. försiktighetsmått och utbytarhet kan tillämpas för att begränsa användningen av miljöfarliga ämnen i kosmetika och hygienprodukter. Frågan har uppmärksamats i den nu pågående Reach-utredningen. Läkemedelsverket känner inte till att någon länsstyrelse bedriver planlagd och systematisk tillsynsvägledning inom detta område. Att nämna Skogsstyrelsen som undantag förefaller helt irrelevant i detta sammanhang.

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1997:4) om analysmetoder för kontroll av sammansättning av kosmetiska och hygieniska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Läkemedelsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Läkemedelsverket:

Föreskriften anvisar analysmetoder för kontroll, men analysmetoderna finns i EU-direktiv som inte har införlivats i svensk lagstiftning. Stödet för LV i förordningen om kosmetiska och hygieniska produkter, att

kunna anvisa analysmetoder i föreskrifter är inte tydligt. Inom EU-arbetet pågår diskussioner om att analysmetoder istället ska tas fram i standardiseringsarbetet och därmed kan analysmetoder utgå ur direktivet.

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2004:12) om kontroll av kosmetiska och hygieniska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Läkemedelsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Läkemedelsverket:

Kommunerna har operativt tillsynsansvar för dessa föreskrifter, men för vissa delar av bestämmelserna är endast Läkemedelsverket och Giftinformationscentralen utsedda till kompetenta myndigheter enligt direktiv 76/768/EEC. Kommunerna kan alltså formellt sett inte bedriva fullständig tillsyn av dessa föreskrifter. Teoretiskt sett kan alla kommuner utses till kompetenta myndigheter, men EU-kommissionen skulle säkert opponera sig. **Lösning:** Man avgränsar kommunernas tillsynsansvar till specifika bestämmelser. **Problem:** Tillsynsansvaret för brandfarliga och explosiva kosmetiska och hygieniska produkter, särskilt när det gäller märkningen av sådan produkter, är otydligt. Som följd är även ansvaret för tillsynsvägledning i dessa frågor oklart, är det Läkemedelsverket, Keml eller Räddningsverket som har ansvaret?. Bestämmelser om explosiva och brandfarliga egenskaper hos kemiska produkter regleras i KIFS 2005:7, men denna föreskrift gäller inte kosmetiska och hygieniska produkter (se 5 § b). Bestämmelser och märkningsregler för explosiva och brandfarliga egenskaper saknas i LVFS 2004:12 och 2007:4 som reglerar kosmetiska och hygieniska produkter, som följd av att motsvarande regler saknas i kosmetikadirektivet 76/768/EEG.

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2007:4) om förbud och begränsningar för vissa ämnen att ingå i kosmetiska eller hygieniska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Läkemedelsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det i det här fallet? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?

15 kap. miljöbalken

15 kap. 31 - 33 §§ dumpning och förbränning av avfall

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
	E1 C	Länsstyrelsen i samverkan med Tullverket och Kustbevakningen om det är dumpning som sker från fartyg eller luftfartyg. Kommunal nämnd om det är dumpning på andra sätt, t.ex. direkt från lastkaj (4 § tillsynsförordningen) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Inte optimalt att Lst är tillsynsmyndighet över dumpning från sjöfart och luftfart å ena sidan och kommunal nämnd över dumpning som sker från land.

Förordning (1997:645) om batterier

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
21 §	4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Kemikaliefråga eller avfallsfråga

Förordningen (2007:19) om PCB m.m.

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
27 §	4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen 13 e § 2 och Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Kemikaliefråga eller avfallsfråga.

Ska tillsynen utgå från uppdelning enligt B1-B6??

Förordning (1993:1268) om spillolja

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
12 §	4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
7 §	4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
16 §	26 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i <u>samverkan med</u> Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Bilskrotningsförordningen (2007:186)

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
48 §	26 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Ska tillsynen utgå från uppdelningen enligt B1-B6??

Naturvårdsverket:

Länsstyrelsen har också uppgifter som avser auktorisation.

Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
6 §	26 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordningen (2006:1273) om producentansvar för förpackningar

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
13 §	26 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
8 §	26 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1996:15) om uppföljning av angiven insamlingsnivå m.m. för returpapper

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
6 § rapportering till NV	27 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
15 § rapportering till NV	28 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
29 §	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:10) om yrkesmässig förbehandling av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	30 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 E3 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Naturvårdsverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Ska tillsynen utgå från uppdelningen enligt B1-B6??

Förordning (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
12 §	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 E4 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Jordbruksverket Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket, 13 d § 5 a)

Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
14 § rapportering till SSI	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket Strålskyddsinstitutet ????

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Strålskyddsinstitutet:

SSI har inlett en diskussion med Miljödepartementet om den nya producentansvarsförordningens tillsyns- och tillsynsvägledningsansvar

Naturvårdsverket:

Borde vara Statens strålskyddsinstitut, se bl.a. 6 och 14-17 §§. Bör kommun och länsstyrelse vara operativ tsm?

Förordning (2001:512) om deponering av avfall

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
43 §	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Ska tillsynen utgå från uppdelningen enligt B1-B6??

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfarande för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
45 §	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Avfallsförordning (2001:1063)

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
50 §	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket - skydd för den yttre miljön i samband med hantering av avfall och farligt avfall, utom i de delar som ankommer på Jordbruksverket eller Socialstyrelsen Jordbruksverket - hantering av avfall från forskning, diagnos, behandling eller förebyggande av djursjukdomar där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaflande 13 d § 5 Socialstyrelsen - hantering av avfall från förlossningsavdelningar, diagnos, behandling eller förebyggande av sjukdomar hos människor där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaflande, (avfallstyp 18 01 03*), kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen (avfallstyp 18 01 06*), cytotoxiska läkemedel och cytostatika (avfallstyp 18 01 08*) samt avfall som utgörs av amalgam från tandvård (avfallstyp 18 01 10*).

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Kemikalieinspektionen:

Avfallskategorierna hänvisar till Keml's regler om klassificering av ämnen. Viktigt att den hålls uppdaterad och i linje med gällande regler.

Naturvårdsverket:

Har Jordbruksverket tvl-ansvar när det gäller stallgödsel, flytgödsel, avfall i form av strö, mjölk m.m.? 13 d § 1 b

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:3) om transport av avfall

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4) och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Ska tillsynen utgå från uppdelningen enligt B1-B6??

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:6) och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanfattning

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Generalläkarens föreskrifter (FFS 2004:4) om avsteg från tillämpningen av vissa föreskrifter i miljöbalken och avfallsförordningen i fråga om hantering av hushållsavfall och farligt avfall

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas		Generalläkaren	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Generalläkaren

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2005:26) och allmänna råd om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas		Kommunen eller Länsstyrelsen beroende på vem som har tillsyn på "objektet" i övrigt	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Socialstyrelsen

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Socialstyrelsen:

Av tabellen framgår inte tillsynsansvaret men enligt vår uppfattning har länsstyrelsen ansvar för regional tillsynsvägledning. Länsstyrelsen eller kommun har tillsyn, beroende på vem som har tillsyn av "objektet", om det är miljöfarlig verksamhet enligt bilagan FMH och om inte det inte är det, är det kommunen. Vi ser inte något problem med fördelningen av den operativa tillsynen. Men för den operativa tillsynsmyndigheten innebär det alltid problem om en föreskrivande myndighet endast har föreskriftsrätt till en mycket liten del av tillsynsområdet. Det gäller som exempel Socialstyrelsens föreskriftsrätt när det gäller avfallsområdet. Det är svårt för tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövarna att hålla sig uppdaterad om eventuella förändringar i regelverket. Vi har svårt att se varför SoS ska ha ansvar för t.ex. amalgam, som framförallt är ett miljöproblem. Vi ser också att det kan bli konflikter med kemikaliefrågorna där annan central myndighet (KemI) normalt sett har vägledningsansvaret. Dessutom har Läkemedelsverket ansvar för läkemedlens miljöeffekter, kanske vore det mer rimligt att de hade ansvar för ev. "delreglering" av cytotoxiska läkemedel och cytostatika. Ser man på 15 kap är det till övervägande del Naturvårdsverket som har vägledningsansvar. Det vore rimligt att de även ansvarade för de avfalls- frågor som idag ligger på Socialstyrelsen, kanske med ett tydligt "samverkanskrav" med Socialstyrelsen och Läkemedelsverket.

Förordning (2002:1060) om avfallsförbränning

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
18 §	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:28) om avfallsförbränning

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	29 kap 3 § 4 § tillsynsförordningen E2 C	Kommunal nämnd i samverkan med Länsstyrelsen Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

17 kap. miljöbalken*17 kap. regeringsprövning*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
	B13	Länsstyrelsen		

26 kap. miljöbalken*Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:9) om miljörapport*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
4 §	B1 C	Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

26 kap. 11 § stängselgenombrott

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	A24 C	Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C		

Förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
4 § + bilagan			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	TVL-myndigheterna är ansvariga inom sina respektive ansvarsområden

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Kemikalieinspektionen:

Se frågor om D i problembild nedan. Det delade tillsynsansvaret mellan centrala myndigheter och kommuner fungerar inte i praktiken. På vårt område finns det bara en kommun (Gbg) som delar detta tillsynsansvar hos primärleverantörer. Vi skulle föredra att centrala myndigheterna fick ensamt ansvar över primärleverantörer och så kan användare/ butiksled, grossist led ligga hos kommunerna

Förordning (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
8 §	B1 C	Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Socialstyrelsen Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Läkemedelsverket:

Kommuner som tillämpat denna förordning vid tillsyn av VU som hanterar kosmetiska och hygieniska produkter (t.ex. frisörer) har begärt tillsynsvägledning från LV, som dock avböjt att ge sådan dels med hänvisning till att LV saknar bemyndigande att meddela föreskrifter med stöd av denna förordning, dels för att vissa krav som riktas mot VU med stöd av denna förordning kan stå i strid med EU:s kosmetikadirektiv.

Lösning: Möjligen innebär kommande ändring av FMH-förordningen en lösning i och med att anmälningsplikten upphör för flertalet hygienverksamheter som hanterar kosmetiska och hygieniska produkter och eftersom egenkontrollförordningen varit kopplad till anmälningsplikten så kommer också kommunernas tillämpning av egenkontrollförordningen inom dessa verksamheter att upphöra eller förändras.

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2000:15) och allmänna råd om genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:6) om mätutrustning för bestämmande av miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 C	Länsstyrelsen (Ö) Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1991:4, omtryck 1996:10) med föreskrifter om kontroll av utsläpp av kväveoxider och svaveloxider till luft från förbränning i fasta anordningar

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1990:14) med föreskrifter om kontroll av utsläpp till vatten- och markrecipient från anläggningar för behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Om behörighet för TSM att besluta om behövliga undersökningar finns hänvisning till 43 § Miljöskyddslagen. Bör vara framförallt punkten B1.

Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1990:11) med föreskrifter om kontroll av vatten vid ackrediterade laboratorium

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

27 kap. miljöbalken

Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Förordning (1998:942) om kemikalieavgifter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Kemikalieinspektionen

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:6) om avgifter vid dispenser från förordningen (2002:187) om ämnen som bryter ned ozonskiktet

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Naturvårdsverket:

Förordning (2002:187) upphör att gälla 2008-01-01. Föreskriften kommer förmodligen att upphävas, i vart fall bli föremål för översyn.

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:5) om avgifter för tillsyn av täkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:4) om avgifter för ansökningar om utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade växter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Jordbruksverket

Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2006:17) om avgifter för kontrollen av kosmetiska och hygieniska produkter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas			Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Läkemedelsverket

28 kap. miljöbalken

-

29 kap. miljöbalken

-

30 kap. miljöbalken

Förordning (1998:950) om miljöstraffavgifter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:16) om betalning av miljöstraffavgifter

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

31 kap. miljöbalken

-

32 kap. miljöbalken

-

33 kap. miljöbalken*Förordning (1998:1473) om miljöskadeförsäkring och saneringsförsäkring*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas	B1 B2 C	Länsstyrelsen (Ö) Kommunal nämnd Generalläkaren enligt bilaga C	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Övrigt*Lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
Saknas				Naturvårdsverket

Lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
11 §		Naturvårdsverket centralt & kommunerna lokalt	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Naturvårdsverket

Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
15 §		Räddningsverket, länsstyrelserna och kommunerna	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Räddningsverket

Förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

Paragraf med uppgift om tillsynsmyndighet eller hänvisning gällande tillsynsansvar	Tillsynsområde enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Operativ tillsynsmyndighet	Tillsynsvägledande myndighet regional nivå	Tillsynsvägledande myndighet central nivå
12 §		Räddningsverket	Länsstyrelsen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen	Räddningsverket

Problembild:

- Vissa tillsynsområden t.ex. A15, A24, A26, B13 etc. hänvisar direkt till enskilda bestämmelser i miljöbalken
- Vissa tillsynsområden är i detalj uppdelade på olika typer av tillsynsobjekt, t.ex. A1-A26
- Vissa tillsynsområden t.ex. F är i detalj uppdelade utifrån vilken myndighet som har tillsynsansvar och bemyndigande att meddela föreskrifter
- Vissa tillsynsområden t.ex. B1-B4 avser ett mycket stort antal tillsynsobjekt utan att närmare specificera vilka
- Vissa tillsynsområden t.ex. G är i detalj uppdelade utifrån vilken myndighet som har tillsynsansvar. Detta utan hänvisning till 4 § som anger att kommunen har ett ansvar i frågan om hantering av kemiska produkter och avfall (likt tillsynsområde D och E)
- Tillsyn gällande 14 kap. (kemiska produkter) ska enligt 4 § p. 1 ske av kommunen, medan tillsynsområden D1-D7 pekar ut andra samtidigt ansvariga tillsynsmyndigheter.
- Tillsyn gällande 15 kap. (avfall) ska enligt 4 § p. 2 ske av kommunen, medan tillsynsområden E1-E4 pekar ut andra samtidigt ansvariga tillsynsmyndigheter.
- I många fall är det svårt att avgöra om tillsynsansvaret enligt en viss förordning hänsyftar på tillsynsområdet för hantering av kemiska produkter (D1-D7), avfallshantering (E1-E4) eller till miljöfarlig verksamhet (B1-B4)
- - Jämfört med MÖD mål 3195-06, 2007-04-04 som anger att kemikaliehantering inom en dammanläggning ska anses tillhöra vattenverksamheten för vilken Länsstyrelsen har tillsynsansvaret.
- Stort antal tillsynsvägledande myndigheter inom samma tillsynsområde - gäller särskilt inom tillsynsområde D och F

Kommentar: (Tolkningssvårigheter, problem, otydligheter och förslag till förändring av tillsynsförordningen)

Kemikalieinspektionen: Kan bara instämma i problembilden

Tillsynsområde D och E är svårhanterligt såväl för tillsynsmyndigheter som verksamhetsutövare. Vem är tillsynsmyndighet för det enskilda tillsynsobjektet när flera myndigheter har operativt ansvar? Överenskommelser saknas!

Svårigheter finns också med det dubbla tillsynsansvaret på primärleverantörer. I verkligheten är det oftast KemI som utövar tillsynen i primärleverantörsledet (exempelvis för klassificering & märkning, säkerhetsdatablad, produktregistret, tillstånd, förpackningsregler, etc.). Vi försöker informera kommuner om vilka besök vi gör under året. Oftast får vi inte reda på vilka besök som görs regionalt eller lokalt inom detta område. Gbg kommun är de enda som vi känner till som aktivt går ut till primärleverantörer och granskar det vi granskar.

Jordbruksverket: En generell synpunkt är att länsstyrelsen, enligt 14 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken, svarar för tillsynsvägledningen i länet även på de områden där länsstyrelsen inte alls är inblandad i frågor som rör det aktuella området, vilket kan tyckas vara något märkligt. Det gäller t.ex. 13 kap. om GMO.

I 1 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken anges att förordningen innehåller bestämmelser om tillsyn över efterlevnaden av föreskrifter enligt miljöbalken. Punkt G i bilagan handlar dock om tillsyn enligt vissa EG-förordningar. Eventuellt borde det i 1 § förtydligas att förordningen även gäller sådan tillsyn.

Slutligen kan noteras att punkt G i bilagan till förordningen om tillsyn enligt miljöbalken inte finns med i sammanställningen

Räddningsverket: Räddningsverket är central tillsynsmyndighet enligt Sevesolagstiftningen. Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Förordning (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

De flesta verksamheter som är klassade som Sevesoverksamhet är också tillståndspliktig verksamhet enligt 9 kap 6 § miljöbalken och förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Miljöfarlig verksamhet som också är Sevesoverksamhet på högre kravnivå ska i samband med tillståndsprövning lämna in ansökan innehållande säkerhetsrapport, intern plan för räddningsinsats och handlingsprogram samt MKB enligt 6 kap 3 §. Sevesotillsynsmyndigheterna ska samordna Sevesotillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken. Tillsynen på Seveso-området berör flera lagstiftningar och tillsynsmyndigheter på både central och regional/lokal nivå. Samverkan mellan myndigheterna sker både mellan de operativa tillsynsmyndigheterna och mellan de centrala tillsynsmyndigheterna. Räddningsverket svarar för den centrala tillsynen enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Räddningsverkets tillsynsvägledning på Seveso-området består av uppföljning, utvärdering och samordning av den operativa tillsynen samt stöd och råd till operativa tillsynsmyndigheter vilket bland annat sker genom följande aktiviteter:

Tillsynsbesök vid samtliga länsstyrelser vartannat år samordnat för lagen om skydd mot olyckor och Sevesolagen.

Räddningsverkets webbplats – information och underlag för tillsyn och rapportering.

Tillsynskonferenser för lokala och regionala tillsynsmyndigheter.

Teman och uppföljning.

Referensgrupp för tillsynsvägledningsfrågor, bestående av representanter från länsstyrelserna.

13§ och i D1 i SFS 1998:900 (tillsyn) anges att bränslen undantas från Keml's ansvar. Det är bra i de flesta fall, men tyvärr faller också vårt ansvar för att granska "våra" regler för denna produktgrupp bort. Regler som klassificering & märkning och säkerhetsdatablad. T ex har vi inte ansvaret för metanolbränslen heller för ovan angivna regler.

Hela bilagan skulle behöva arbetas om så att det syns vilken myndighet som har tillsyn för vilka bestämmelser. Detta skulle även underlätta för företagen att veta vilka som är behöriga myndigheter. Rättssäkerheten skulle öka med en ökad tydlighet i tillsynsansvar för olika bestämmelser. Hur ska företagen kunna vet om en myndighet gått in på områden där man inte har tillsynsbefogenheter för. Exempel på detta är att D2 känns otydligt i vad som avses. Vilka delar av Keml's regelverk kan Länsstyrelserna ha tillsyn över, enligt D2. Överskriften D också är otydlig. Vilka regler ingår under paraplyet? Kan man koppla till kapitel i miljöbalken, SFS, föreskrifter?

Tillsynsvägledningsansvar för G (EG-förordningar saknas. Den kopplar inte heller till 26 kap i miljöbalken. Dessutom borde det stå "ansvarig tillsynsmyndighet". T.ex. är Keml CA för Reach, men fler myndigheter kommer att få tillsynsansvar.

G - en liten detalj. "om tvätt- och rengöringsmedel" saknas efter 648/2004 (den som Keml har)

Marknadskontroll (är också tillsyn) borde nämnas i tillsynsförordningen. T.ex. är RoHS (förbud mot vissa ämnen i elektronik) tillsyn en typisk marknadskontroll

Syns dåligt vad kommunerna har för tillsynsansvar vad gäller varor, eftersom endast 14 kap. nämns i 4§ i tillsynsförordningen.

Bilaga 2

Identifierade problemområden och inriktningsförslag på lösningar samt handlingsplan med prioriteringar

1. Tillsynsförordningen reglerar mer än de författningar som ingår under miljöbalken.

- ❑ I 1 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken anges att förordningen innehåller bestämmelser om tillsyn över efterlevnaden av föreskrifter enligt miljöbalken. Punkt G i bilagan handlar dock om tillsyn enligt vissa EG-förordningar.
- ❑ Bilaga G kopplar inte till 26 kap. 3 § i miljöbalken. När det gäller tillsyn och EG-förordningar har regeringen ett bemyndigande genom 26 kap. 5 § miljöbalken.
- ❑ Tillsynsvägledningsansvar för G (EG-förordningar) saknas. Dessutom borde det stå "ansvarig tillsynsmyndighet". T.ex. är Kemikalieinspektionen central tillsynsmyndighet för Reach, men fler myndigheter kommer att få tillsynsansvar.
- ❑ Läkemedelsverket anser att det finns en konflikt med att ha svenska kosmetikaregler under miljöbalken när kosmetikaområdet inom EU är harmoniserat genom kosmetikadirektivet 76/768/EEG, ett direktiv som inte tar upp miljöaspekter. LV har därför inte lagt in miljöaspekter, utan endast hälsoaspekter, i de svenska föreskrifterna om kosmetika och hygienprodukter. LV har uppmärksammat regeringen och dåvarande miljöbalksutredningen på problemet och begärt att frågan ska utredas. Regeringen har bekräftat att det finns en juridisk konflikt, men har hittills inte föreslagit några ändringar i de svenska reglerna, utan menat att Sverige i EU-arbetet ska verka för att miljöhänsyn förs in i kosmetikadirektivet. Den oklara juridiska situationen har inneburit problem för LV när kommuner begärt tillsynsvägledning om hur balkens allmänna hänsynsregler om t.ex. försiktighetsmått och utbytbarhet kan tillämpas för att begränsa användningen av miljöfarliga ämnen i kosmetika och hygienprodukter. Frågan har uppmärksamats i den nu pågående Reach-utredningen. Läkemedelsverket känner inte till att någon länsstyrelse bedriver planlagd och systematisk tillsynsvägledning inom detta område. Att nämna Skogsstyrelsen som undantag förefaller helt irrelevant i detta sammanhang.

Förslag på lösning:

- 1 § borde förtydligas så att det tydligare framgår att tillsynsförordningen även gäller tillsyn över EG-förordningar.
- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är central respektive regional tillsynsvägledande myndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

2. Otydligt tillsynsansvar på grund av generell hänvisning till tillsynsförordningen

- I vissa förordningar och föreskrifter har man direkt i förordningen/föreskriften reglerat ansvarsfördelningen för operativ tillsyn och tillsynsvägledning. Ett exempel på detta är förordning (1998:946) om svavelhaltigt bränsle.
- I flertalet förordningar och föreskrifter hänvisar man istället till förordningen om tillsyn enligt miljöbalken utan att närmare ange vilket tillsynsområde i tillsynsförordningen som en viss förordning hänsyftar på. Exempel på detta är förordningen om PCB, förordningen om spillolja, bilskrotningsförordningen m.fl. där såväl verksamhetsutövare som tillsynsmyndigheter frågar sig; Ska tillsynsansvaret regleras utifrån tillsynsområdet för hantering av kemiska produkter (D1-D7), avfallshantering (E1-E4) eller till miljöfarlig verksamhet (B1-B4)?
- Tillsynsförordningen uppvisar olika detaljeringsgrad. Vissa tillsynsområden, t.ex. A15, A24, A26, B13 m.fl. hänvisar direkt till enskilda bestämmelser i miljöbalken. Vissa tillsynsområden, t.ex. A1-A26 (nationalpark, naturreservat, biotopskydd etc.) är i detalj uppdelade på olika typer av tillsynsobjekt. Vissa tillsynsområden, t.ex. F (GMO-tillsyn) är i detalj uppdelade utifrån vilken myndighet som har tillsynsansvar och bemyndigande att meddela föreskrifter. Vissa tillsynsområden, t.ex. B1-B4 (miljöfarlig verksamhet) avser ett mycket stort antal tillsynsobjekt, förordningar och föreskrifter utan att närmare specificera vilka. Vissa tillsynsområden, t.ex. G är i detalj uppdelade utifrån vilken myndighet som har tillsynsansvar enligt respektive EG-förordning. Detta utan hänvisning till 4 § som anger att kommunen har ett ansvar i frågan om hantering av kemiska produkter och avfall (motsvarande tillsynsområde D och E).

Förslag på lösning:

- Det finns förordningar och föreskrifter där man direkt i förordningen har reglerat ansvarsfördelningen för operativ tillsyn och tillsynsvägledning. Ett exempel på detta är förordning (1998:946) om svavelhaltigt bränsle. Det är inte lämpligt att direkt i enskilda förordningar och föreskriften reglera tillsynen. I sådana här fall bör regleringen flyttas över till tillsynsförordningen. Fördelningen av ansvaret för all form av tillsyn under miljöbalken bör samlas i tillsynsförordningen.
- När regeringen eller statliga myndigheter beslutar om nya förordningar eller föreskrifter bör man alltid i förordningen/föreskriften reglera ansvaret för operativ tillsyn och tillsynsvägledning genom att hänvisa till vad som gäller enligt tillsynsförordningen. Givetvis bör man då först kontrollera att det i tillsynsförordningen finns en tydlig och ändamålsenlig reglering för det som regleras i förordningen/föreskriften. Om det inte finns måste lagstiftaren ta initiativ till nödvändiga ändringar i tillsynsförordningen.
- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)

Förväntat resultat:

- Genom att omarbete hela bilagan till tillsynsförordningen, så att där tydligt framgår vilken myndighet som har operativ tillsyn respektive tillsynsvägledning för vilka bestämmelser skulle underlätta för såväl verksamhetsutövare, allmänheten som berörda myndigheter. En förändring av tillsynsförordningen bedöms utgöra en sådan åtgärd som regeringen förordar i sitt arbete med regelförenkling.
- Genom att samla fördelningen av ansvaret för all form av tillsyn på ett ställe underlättas samordningen av ansvarsfördelningen mellan myndigheterna, samtidigt som myndigheter

och verksamhetsutövare slipper gå igenom andra rättsakter för att få en överblick över ansvarsfördelningen

- Rättssäkerheten skulle öka med en ökad tydlighet gällande fördelningen av tillsynsansvaret för olika bestämmelser. I dag föreligger en risk för att en myndighet handlägger ärenden inom tillsynsområden för vilket myndigheten inte har något operativt tillsynsansvar (befogenheter).

3. Otydligt tillsynsansvar på grund av parallellt operativt tillsynsansvar

- ❑ Av 26 kap. 3 § miljöbalken och 4 § tillsynsförordningen framgår att den kommunala nämnden har tillsyn över hanteringen av kemiska produkter och avfallshanteringen i kommunen. Samtidigt framgår av bilaga D respektive E i bilagan till tillsynsförordningen att kommunens tillsynsansvar gäller parallellt med andra i bilagan utpekade myndigheter. Förekomsten av parallellt tillsynsansvar upplevs som olyckligt av såväl kommuner, länsstyrelser som centrala myndigheter.
- ❑ Tillsyn gällande 14 kap. (kemiska produkter) ska enligt 4 § p. 1 tillsynsförordningen ske av kommunen, medan tillsynsområdena D1-D7 pekar ut andra samtidigt ansvariga tillsynsmyndigheter. Kommunikationen mellan berörda myndigheter om vilka besök som planeras inom respektive område är ofta bristfällig. Det föreligger stor risk för att tillsynsfrågor ramlar mellan stolarna vilket kan få till följd att ingen tar ansvar!
- ❑ Tillsyn gällande 15 kap. (avfall) ska enligt 4 § p. 2 ske av kommunen, medan tillsynsområdena E1-E4 pekar ut andra samtidigt ansvariga tillsynsmyndigheter. Kommunikationen mellan berörda myndigheter om vilka besök som planeras inom respektive område är ofta bristfällig. Det föreligger stor risk för att frågor ramlar mellan stolarna vilket kan få till följd att ingen tar ansvar!
- ❑ Vad menas med *i samverkan med*? I tillsynsförordningen nämns inget krav på samverkan. Däremot framgår av 26 kap. 6 § miljöbalken att "tillsynsmyndigheter ska samarbeta med varandra". Hur ska samverkan/samarbete ske? På vems initiativ? Hur ofta? I vilken form?
- ❑ Det delade tillsynsansvaret mellan centrala myndigheter och kommuner fungerar inte i praktiken. T.ex. har både kommunen och Kemikalieinspektionen ett parallellt operativt tillsynsansvar vad gäller tillverkare och primärleverantörer av kemiska produkter (D1) Inom Kemikalieinspektionens område finns det bara en kommun (Göteborg) som delar detta tillsynsansvar. Kemikalieinspektionen skulle föredra att centrala myndigheterna fick ensamt ansvar över tillverkare och primärleverantörer (med möjlighet att överlåta tillsynen till kommuner som har erforderliga resurser och kompetens) och att tillsynen över användare, butiksled, grossist etc. renodlas till kommunerna och/eller länsstyrelsen.
- ❑ Ett parallellt operativt tillsynsansvar innebär att t.ex. en tillverkare av kemiska produkter som samtidigt utgör tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet kan vara föremål för operativ tillsyn från tre tillsynsmyndigheter (Kemikalieinspektionen, länsstyrelsen och den kommunala nämnden) som alla har befogenhet att bedriva operativ tillsyn över vissa delar av verksamheten. Dessutom kan Arbetsmiljöverket bedriva tillsyn över samma hantering utifrån arbetsmiljölagstiftningen.
- ❑ Vilka delar av Kemikalieinspektionens regelverk kan Länsstyrelserna ha tillsyn över, enligt D2. Överskriften D är också otydlig. Vilka regler ingår under paraplyet? Kan man koppla till kapitel i miljöbalken, SFS, föreskrifter?

Förslag på lösning:

- Tillsynsansvaret inom olika förordningar och föreskrifter alternativt sakområden bör renodlas i syfte att underlätta tillämpningen av tillsynsförordningen för såväl tillsynsmyndigheter som verksamhetsutövare.

- Tillsyn gällande hantering av kemiska produkter/biotekniska organismer bör utgå antingen från verksamhetens klassificering enligt B1-B4 alternativt utifrån risken för skada eller olägenhet på människors hälsa eller miljön. (kemiska ämnens klassificering och märkning eller var hantering sker)
- Tillsyn gällande hantering av avfall/producentansvar bör utgå från verksamhetens klassificering enligt B1-B4.
- Om man håller fast vid ett parallellt tillsynsansvar inom kemikalie- och avfallsområdet bör samverkanskravet i tillsynsförordningen tydliggöras med krav på samordning och krav på gemensam tillsynsplanering för de myndigheter som förväntas samverka med varandra. Förtydligandet kan ske genom ett tillägg i 26 kap. 6 § miljöbalken.
- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

4. Otydligt tillsynsansvar på grund av delat operativt tillsynsansvar inom samma tillsynsobjekt

- ❑ Tillsyn över miljöfarlig verksamhet: Länsstyrelsen är operativ tillsynsmyndighet över tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet om inte tillsynen är överlåtelse till den kommunala nämnden. En miljöfarlig verksamhet på en plats kan bestå av både tillståndspliktiga anläggningar och delar/verksamheter som inte är tillståndspliktiga. Eftersom länsstyrelsen endast är operativ tillsynsmyndighet över den tillståndspliktiga anläggningen är den kommunala nämnden operativ tillsynsmyndighet över de icke tillståndspliktiga delarna. Detta gäller oavsett om hela verksamheten omfattas av tillstånd eller inte. Detta medför otydligheter för både myndigheter och verksamhetsutövare och risk för ineffektiv tillsyn. I praktiken fungerar det dock så att länsstyrelsen bedriver tillsyn över all förekommande miljöfarlig verksamhet inom en tillståndspliktig verksamhet (såvida tillsynen inte är delegerad) trots att detta inte är förenligt med tillsynsförordningen.
- ❑ Tillsynsområde D och E är svårhanterligt såväl för tillsynsmyndigheter som verksamhetsutövare. I praktiken handläggs frågor gällande hantering av kemiska produkter/ämnen och avfall inom miljöfarlig verksamhet av den tillsynsmyndighet som har tillsynsansvar enligt tillsynsområde B1-B3. Enligt tillsynsförordningen är detta dock tveksamt. Krav på överenskommelser eller möjlighet till överlåtelse av tillsynsansvar från kommun till länsstyrelsen saknas.
- ❑ Vilken tillsyn (vilka tillsynsområden) kan anses ingå i annan tillsyn? Jämfört med MÖD mål 3195-06, 2007-04-04 som anger att kemikaliehantering inom en dammanläggning ska anses tillhöra vattenverksamheten för vilken länsstyrelsen har tillsynsansvaret.

Förslag på lösning:

- Tillsynsansvaret över sådana verksamheter inom vilka det finns såväl tillståndspliktig som anmälningspliktig verksamhet bör alltid åvila den operativa tillsynsmyndighet som har det "tyngsta" tillsynsansvaret. Det innebär att länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över all

förekommande miljöfarlig verksamhet inom en tillståndspliktig verksamhet (såvida tillsynen inte är delegerad).

- Det bör utredas om det ska införas en bestämmelse i 26 kap. 3 § miljöbalken samt i 4 § tillsynsförordningen som gör det möjligt för kommunerna att överlåta tillsyn till länsstyrelsen i de fall de inte har resurser eller kompetens att själva bedriva operativ tillsyn inom ett område där kommunen har ett obligatoriskt tillsynsansvar.

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.
- Genom att möjliggöra för en kommun att överlåta statlig tillsyn som normalt sett alltid ligger på den kommunala nämnden till länsstyrelsen skapas förutsättningar för ökat samarbete mellan lokala och regionala operativa tillsynsmyndigheter och minskar risken för brister i tillämpningen av miljöbalkens bestämmelser.

5. Otydligt tillsynsansvar gällande varor innehållande kemiska produkter, bränslen och marknadskontroll

- ❑ Det framgår inte vad kommunerna har för tillsynsansvar när det gäller varor, eftersom endast 14 kap. nämns i 4 § i tillsynsförordningen. Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort detta? Om regeringen har gjort det bör i så fall kommunen anses ha ett operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?
- ❑ Enligt 26:3 MB har den kommunala nämnden operativt tillsynsansvar över hantering av kemiska produkter inom kommunen (undantaget sådan tillsyn som åvilar Generalläkaren). Troligen inkluderar detta ansvar inte varor innehållande kemiska produkter. Möjligen kan man läsa 14 kap. 1 § andra stycket som att om det finns en författning över varor så ska bestämmelserna om kemiska produkter bli tillämpliga bl.a. tillsynsbestämmelsen 26 kap. 3 §? (dvs. att regeringen måste anses ha föreskrivit att balkens bestämmelser, däribland 26 kap. 3 § vad gäller operativt tillsynsansvar, ska vara tillämpliga när man t.ex. i förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter har meddelat föreskrifter om varor som innehåller kvicksilver, tungmetaller i förpackningar och blyammunition). Detta är en extensiv tolkning och ingenting som framgår tydligt.
- ❑ Enligt punkten D1 i bilagan till tillsynsförordning omfattar Keml:s operativa ansvar tillverkare och andra primärleverantörer. Vägledningsansvaret omfattar bl.a. införsel, utförsel eller annat utsläppande på markanden av kemiska produkter och varor (13 e § 2). Vidare gäller enligt 5 § tillsynsförordningen att om ingen myndighet har ansvar för den operativa tillsynen enligt 4 § (som bl.a. hänvisar till bilagan och 26:3 MB) så ska de vägledande myndigheterna utöva den operativa tillsynen inom sitt ansvarsområde. Det finns inte någon utpekad operativ tillsynsmyndighet för andra än primärleverantörer av varor (det kommunala ansvaret enligt 26:3 MB gäller ju bara hanteringen av kemiska produkter). Om det inte finns någon utpekad myndighet skulle det alltså kunna vara Keml, men det beror på hur man tolkar *annat utsläppande på markanden*. Om man i det tolkar in alla distributörsleden skulle alltså Kemikalieinspektionen vara såväl operativ som vägledande tillsynsmyndighet, medan om man inte gör det så är det Naturvårdsverket som enligt 13 § första stycket har båda de uppgifterna. Vad som gäller är alltså oklart. (Detta har framförts av Naturvårdsverket till REACH-utredningen.)

- 13 § och i D1 anger att bränslen undantas från Kemikalieinspektionens ansvar. Det är bra i de flesta fall, men innebär tyvärr även att Kemikalieinspektionens ansvar för att granska regler om klassificering & märkning och säkerhetsdatablad för denna produktgrupp faller bort, t.ex. har Kemikalieinspektionen inget ansvar för metanolbränslen.
- Marknadskontroll innebär att ansvarig myndighet kontrollerar att produkter som gjorts tillgängliga på marknaden uppfyller gällande lagstiftning. De ska också vara märkta och kontrollerade på föreskrivet sätt. Myndigheten ska vidta åtgärder mot tillverkare eller importörer vars produkter inte uppfyller ställda krav. Marknadskontroll borde nämnas i tillsynsförordningen, t.ex. är RoHS-tillsyn (förbud mot vissa ämnen i elektronik). Vem har ansvar och på vilka grunder i förordningen?

Förslag på lösning:

- Tillsynsansvaret gällande varor, bränslen och marknadskontroll bör tydliggöras genom ändring av eller tillägg i 26 kap. 3 § och 4 § tillsynsförordningen.
- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

6. Otydligt tillsynsansvar gällande kemiska produkter i allmänhet

- När det gäller tillståndsgivningen enligt förordningen om biocidprodukter finns det inga oklarheter. Men det är otydlighet om och hur dessa tillstånd ska/kan kontrolleras. Det finns inte specificerat om tillsyn av just dessa tillstånd. Tillsynen är möjligen kopplad till kommunens generella ansvar för att kontrollera att givna tillstånd finns i samband med överlåtelse/försäljning.
- När det gäller tillståndsgivningen enligt förordningen om växtskyddsmedel finns det inga oklarheter. Men det är otydlighet om och hur dessa tillstånd ska/kan kontrolleras. Det finns inte specificerat om tillsyn av just dessa tillstånd. Tillsynen är möjligen kopplad till kommunens generella ansvar för att kontrollera att givna tillstånd finns i samband med överlåtelse/försäljning.
- Naturvårdsverket borde ha tillsynsvägledningsansvar enligt föreskrifter (NFS 2006:4) om undantag från förbudet att använda bly i ammunition. Förordningen om tillsyn enligt miljöbalken bör ändras. Kemikalieinspektionen har tillsynsvägledningsansvar pga. 13 e § 2. 26 kap. 3 § miljöbalken omfattar kemiska varor (kommunens tillsynsansvar). Enligt 14 kap. 1 § får regeringen under vissa omständigheter föreskriva att bestämmelserna i 14 kap. ska tillämpas på en vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Har regeringen gjort det genom förordningen 1998.944? Om regeringen anses ha gjort det bör i så fall kommunen anses ha operativt tillsynsansvar enligt 26 kap. 3 §?
- Hur förhåller sig 26 kap. 3 § till tillsyn enligt förordning om svavelhaltigt bränsle? Tillsynen borde falla in under 26 kap. 3 § (hantering av kemiska produkter enligt 14 kap. och avfallshantering enligt 15 kap.), dvs. även kommunen har tillsyn. Förordningen är i och för sig specifik men lag går före förordning.

- Kommunerna har operativt tillsynsansvar för Läkemedelsverkets föreskrifter om kontroll av kosmetiska och hygieniska produkter, men för vissa delar av bestämmelserna är endast Läkemedelsverket och Giftinformationscentralen utsedda till kompetenta myndigheter enligt direktiv 76/768/EEC. Kommunerna kan alltså formellt sett inte bedriva fullständig tillsyn av dessa föreskrifter. Teoretiskt sett kan alla kommuner utses till kompetenta myndigheter, men EU-kommissionen skulle säkert opponera sig. Lösning: Man avgränsar kommunernas tillsynsansvar till specifika bestämmelser. Problem: Tillsynsansvaret för brandfarliga och explosiva kosmetiska och hygieniska produkter, särskilt när det gäller märkningen av sådan produkter, är otydligt. Som följd är även ansvaret för tillsynsvägledning i dessa frågor oklart, är det Läkemedelsverket, Kemikalieinspektionen eller Räddningsverket som har ansvaret?. Bestämmelser om explosiva och brandfarliga egenskaper hos kemiska produkter regleras i KIFS 2005:7, men denna föreskrift gäller inte kosmetiska och hygieniska produkter (se 5 § b). Bestämmelser och märkningsregler för explosiva och brandfarliga egenskaper saknas i LVFS 2004:12 och 2007:4 som reglerar kosmetiska och hygieniska produkter, som följd av att motsvarande regler saknas i kosmetikadirektivet 76/768/EEG.
- Av förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel framgår att Socialstyrelsen ansvarar för att pröva tillstånd för växtskyddsmedel med hänvisning till 9 kap. 9 § i miljöbalken. Ansvaret enligt 9 § gäller dock för skydd mot ohyra och skadedjur som kan innebära olägenhet för människors hälsa. Det gäller inte för skydd av växter. Detta gör att Socialstyrelsen inte har någon prövning av tillstånd för växtskyddsmedel. Tillståndsgivning gäller istället för bekämpningsmedel enligt förordning (2000:338) om biocidprodukter. Det finns med andra ord en paragraf i växtskyddsförordningen som hänger i luften utan någon praktisk tillämpning. (47 § Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel - Ett växtskyddsmedel som hänförs till klass 1 enligt 20 § får användas endast med särskilt tillstånd. Ett tillstånd skall avse viss tid. Frågan om tillstånd prövas när det gäller åtgärder mot ohyra och skadedjur enligt 9 kap. 9 § miljöbalken av Socialstyrelsen // 9 kap. 9 § miljöbalken - Bostäder och lokaler för allmänna ändamål skall brukas på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer och hållas fria från ohyra och andra skadedjur.)

Förslag på lösning:

- Tillsynsansvaret gällande kemiska produkter och biotekniska organismer måste renodlas. Arbetsgruppen lägger inget eget förslag utan hänvisar till Reach-utredningens kommande betänkande.
- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar).
- Förtydliga tillsynsansvaret för varor, bränslen och marknadskontroll.

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

7. Otydligt tillsynsansvar gällande förorenade områden

- Det råder stora oklarheter om vilken myndighet (länsstyrelsen/kommunerna) som har det operativa tillsynsansvaret för att genomdriva efterbehandling av förorenade områden. Problemet ligger i att bedömningen av ansvarig myndighet (se bilagan till tillsynsförordningen, B5 – B6) grundar sig på en rad osäkra faktorer såsom vilken typ av skada som föreligger, vilken myndighet som har eller hade tillsynsansvaret för den förorenande verksamheten, vid vilken tidpunkt man ska bedöma verksamhetens klassificering enligt FMH, samt om, när och hur tillsynsansvaret eventuellt har överlåtits mellan myndigheterna.
- Naturvårdsverket har under året gjort en tolkning av vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet utifrån tillsynsförordningens tillsynsområde B5 och B6. Förslaget till tolkning har varit föremål för remissbehandling inom länsstyrelserna, som förordar att tillsynsförordningen ändras så att fördelningen av tillsyn enligt tillsynsområdena B5 och B6 utgår från riskklassning istället för klassning av miljöfarlig verksamhet enligt FMH.

Förslag på lösning:

- Tillsynsansvaret över förorenade områden bör förtydligas. Exempelvis bör utredas om det är möjligt att låta fördelningen av tillsynsansvaret utgå från Naturvårdsverkets branschriskklassificering så att Länsstyrelserna utpekas som operativa tillsynsmyndigheter för förorenade områden med riskklass 1 och 2 och över områden där föroreningarna härrör från olika verksamheter med olika riskklasser (s.k. blandföroreningar). Branschriskklassningen läggs lämpligen in som bilaga till tillsynsförordningen.
- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

8. Otydligt ansvar gällande tillsynsvägledande myndighet på central nivå

- Av 13a—13n §§ i tillsynsförordningen framgår att antalet tillsynsvägledande myndigheter inom miljöbalkens område är stort. I många avseenden förekommer att flera centrala myndigheter har ett tillsynsvägledande ansvar inom samma tillsynsområde, men utifrån olika föreskrifter eller del av en förordning. Detta gäller särskilt inom tillsynsområde D (kemiska produkter), E (avfall) och F (GMO).
- I tillsynsförordningen nämns inget krav på samverkan. Däremot framgår av 26 kap. 6 § miljöbalken att "tillsynsmyndigheter ska samarbeta med varandra". Hur ska samverkan/samarbete ske? På vems initiativ? Hur ofta? I vilken form?
- I förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter m.m. anges vilka vattenverksamheter som är anmälningspliktiga. Tillståndsplikten för vattenverksamheter följer direkt av 11 kap. 9-15 §§. Central tillsynsmyndighet är Naturvårdsverket. När det gäller frågor om dammsäkerhet enligt 11 kap. MB är det Svenska Kraftnät som är central tillsynsmyndighet. Gränsdragningen mellan Naturvårdsverkets och Svenska Kraftnäts vägledningsansvar är inte solklar. Naturvårdsverket och Svenska Kraftnät har därför

upprättat en gemensam PM där myndigheterna redovisar sin syn på uppdelningen av vägledningsansvaret enligt 11 kap.

- Vad ingår i Jordbruksverkets ansvar enligt 13 d § 1? Ingår spridning av växtskyddsmedel? Jordbruksverket har tillsynsvägledningsansvar för frågor som Jordbruksverket har beslutat enligt 13 d § 4. Numera beslutar Jordbruksverket endast i frågor om dispenser enligt föreskrifter. Jordbruksverket måste dock anses ha tillsynsvägledningsansvar för föreskrifter som verket har meddelat. Detta behöver dock tydligare framgå varför 13 d § 4 bör ändras till frågor som Jordbruksverket har meddelat föreskrifter om.
- Föreskriften om analysmetoder för kontroll av sammansättning av kosmetiska och hygieniska produkter anvisar analysmetoder för kontroll, men analysmetoderna finns i EU-direktiv som inte har införlivats i svensk lagstiftning. Stödet för LV i förordningen om kosmetiska och hygieniska produkter, att kunna anvisa analysmetoder i föreskrifter är inte tydligt. Inom EU-arbetet pågår diskussioner om att analysmetoder istället ska tas fram i standardiseringsarbetet och därmed kan analysmetoder utgå ur direktivet.
- Har Jordbruksverket tillsynsvägledningsansvar enligt avfallsförordningen när det gäller stallgödsel, flytgödsel, avfall i form av strö, mjölk m.m.? 13 d § 1 b. Avfallskategorierna hänvisar till Keml's regler om klassificering av ämnen. Viktigt att den hålls uppdaterad och i linje med gällande regler.
- Kommuner som tillämpat förordning om verksamhetsutövers egenkontroll vid tillsyn av VU som hanterar kosmetiska och hygieniska produkter (t.ex. frisörer) har begärt tillsynsvägledning från LV, som dock avböjt att ge sådan dels med hänvisning till att LV saknar bemyndigande att meddela föreskrifter med stöd av denna förordning, dels för att vissa krav som riktas mot VU med stöd av denna förordning kan stå i strid med EU:s kosmetikadirektiv. Lösning: Möjligen innebär kommande ändring av FMH-förordningen en lösning i och med att anmälningsplikten upphör för flertalet hygienverksamheter som hanterar kosmetiska och hygieniska produkter och eftersom egenkontrollförordningen varit kopplad till anmälningsplikten så kommer också kommunernas tillämpning av egenkontrollförordningen inom dessa verksamheter att upphöra eller förändras.
- SSI har inlett en diskussion med Miljödepartementet om den nya förordningen om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor. Tillsyns- och tillsynsvägledningsansvaret är oklart. Naturvårdsverket anser att det borde vara Statens strålskyddsinstitut, se bl.a. 6 och 14-17 §§. Bör både kommun och länsstyrelse vara operativ tillsynsmyndighet?
- Det behövs förtydligande av tillsynsansvaret såtillvida att reglerna för vattenlevande organismer avser såväl djur som växter och att det är Fiskeriverket som har tillsynsansvaret, inte Statens Jordbruksverk. Fiskeriverket har inte haft några ärenden rörande avsiktlig utsättning.
- När det gäller foder har Jordbruksverket operativt tillsynsansvar enligt två lagområden som avser samma tillsynsområde. Tillsyn av foder som innehåller eller består av GMO regleras både av lagen om foder och animaliska biprodukter och miljöbalken. Tillsyn enligt lagen om foder och animaliska biprodukter ska göras över sådant foder som regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 av den 22 september 2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 av den 22 september 2003 om spårbarhet och märkning av GMO och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av GMO och om ändring av direktiv 2001/18/EG. Tillsyn enligt miljöbalken ska göras över foder som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG av den 12 mars 2001 om avsiktlig utsättning av GMO i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG. Foder som omfattas av miljöbalken utgörs även av sådant foder som omfattas av lagen om foder och animaliska biprodukter. Det föreligger således en

dubbelreglering på detta område, med till sitt innehåll olika regelverk, vilket har meddelats Jordbruksdepartementet i en skrivelse i juni 2006. De problem som kan uppkomma är t.ex. att det vid tillsyn, där det är okänt enligt vilken av lagstiftning ett genetiskt modifierat foder är godkänt, är oklart med stöd av vilken lagstiftning tillsyn görs.

- Livsmedelsverket har ingen operativ kontroll av levande GMO. Frågor angående utsläppande på marknaden av livsmedel som innehåller GMO behandlas på livsmedelsområdet som frågor rörande märkning av livsmedel. För den operativa tillsynen svarar Livsmedelsverket tillsammans med kommunen enligt den fördelning av kontrollobjekt som finns i 23 § livsmedelsförordningen (2006:813).
- Länsstyrelsen eller kommun har tillsyn över Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2005:26) och allmänna råd om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården, beroende på vem som har tillsyn av "objektet", om det är miljöfarlig verksamhet enligt bilagan FMH och om det inte är det, är det kommunen. Vi ser inte något problem med fördelningen av den operativa tillsynen. Men för den operativa tillsynsmyndigheten innebär det alltid problem om en föreskrivande myndighet endast har föreskriftsrätt till en mycket liten del av tillsynsområdet. Det gäller som exempel Socialstyrelsens föreskriftsrätt när det gäller avfallsområdet. Det är svårt för tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövarna att hålla sig uppdaterad om eventuella förändringar i regelverket. Vi har svårt att se varför SoS ska ha ansvar för t.ex. amalgam, som framförallt är ett miljöproblem. Vi ser också att det kan bli konflikter med kemikaliefrågorna där annan central myndighet (Kemikalieinspektionen) normalt sett har vägledningsansvaret. Dessutom har Läkemedelsverket ansvar för läkemedlens miljöeffekter, kanske vore det mer rimligt att de hade ansvar för ev. "delreglering" av cytotoxiska läkemedel och cytostatika. Ser man på 15 kap. är det till övervägande del Naturvårdsverket som har vägledningsansvar. Det vore rimligt att de även ansvarade för de avfallsfrågor som idag ligger på Socialstyrelsen, kanske med ett tydligt "samverkanskrav" med Socialstyrelsen och Läkemedelsverket.
- Vad gäller 13k § anser Socialstyrelsen att det är ologiskt och medför otydlig ansvarsfördelning för myndigheter och tillsynsobjekt att Socialstyrelsen har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning av när det gäller 15 kap. miljöbalken, i frågor om hantering av avfall som i bilaga 2 till avfallsförordningen (2001:1063) beskrivs som a) avfall från förlösningssavdelningar, diagnos, behandling eller förebyggande av sjukdomar hos människor där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande (avfallstyp 18 01 03*), b) kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen (avfallstyp 18 01 06*), c) cytotoxiska läkemedel och cytostatika (avfallstyp 18 01 08*), och d) avfall som utgörs av amalgam från tandvård (avfallstyp 18 01 10*). Det ter sig mer logiskt och systematiskt att avfall i första hand hanteras av den centrala myndighet som har huvudansvar för avfallsfrågor d.v.s. Naturvårdsverket. Det skapar otydlighet och tolknings- och gränsdragningsproblem att tillsynen av olika typer av avfall särregleras. I andra hand att ansvaret delas upp mellan de myndigheter som har hand om den utpekade specifika problematiken generellt. Ansvaret för farligt avfall (här särskilt farligt avfall) bör hanteras av Naturvårdsverket. Cytotoxiska läkemedel och cytostatika faller under Läkemedelsverkets ansvar. Även här bör dock avfallsansvaret vara tydligt utpekad, varför Naturvårdsverket bör ha tillsynsansvaret.
- Socialstyrelsen har tillsynsansvar 13 k § p2. när det gäller 14 kap. miljöbalken, i frågor som Socialstyrelsen beslutat om enligt förordningen (2000:338) om biocidprodukter eller förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel. Det är ologiskt att Socialstyrelsen har ansvar för kemikalier som består av eller innehåller särskilt farliga ämnen. Ansvar för kemikalier, oavsett ingående ämnens farlighetsgrad, bör åvila Kemikalieinspektionen.

- Socialstyrelsen utbildar i samt ger tillstånd till användning av vissa bekämpningsmedel mot ohyra och skadedjur i bostäder och lokaler. Det är otillfredsställande oklart vem som har ett utpekat ansvar för att tillsyna dessa tillstånd (verksamheterna är inte heller tillståndspliktiga). Lämpligen bör tydligt framgå att kommunerna har detta tillsynsansvar.

Förslag på lösning:

- Tillsynsvägledningsansvaret för kemiska produkter och ämnen bör renodlas till en central myndighet som har huvudansvar för kemikaliefrågor. Detta oavsett om det handlar om kemiska ämnen, beredningar, kosmetik och hygienprodukter, glasyr i kontakt med livsmedel, används inom industrin, hemmet eller i arbetsmiljön etc. Alternativt kan tillsynsvägledningsansvaret delas upp utifrån platsknuten tillsyn respektive produkttillsyn.
- Tillsynsvägledningsansvaret över avfall bör renodlas till en central myndighet, som har huvudansvar för avfallsfrågor. Detta oavsett om det handlar om PET-flaskor och aluminiumburkar, smittförande avfall, cytotoxiska läkemedel och cytostatika, hushållsavfall, förpackningsavfall eller farligt avfall.
- Tillsynsvägledningsansvaret över GMO bör överföras till respektive central myndighet med föreskriftsrätt för GMO-tillsyn. Detta oavsett om det handlar om avsiktig utsättning, märkning eller innesluten användning av GMO i grödor, vattendjur, skogsplanter etc.
- Om man håller fast vid att dela upp tillsynsvägledningsansvaret mellan olika centrala myndigheter (utifrån föreskriftsrätt) inom samma tillsynsområden bör samarbetskravet i 26 kap. 6 § miljöbalken tydliggöras med krav på samordning och krav på gemensam tillsynsplanering för de myndigheter som vägleder inom samma tillsynsområde.
- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet respektive central och regional tillsynsvägledande myndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

9. Otydligt ansvar gällande tillsynsvägledning inom vattenförvaltning och miljö kvalitetsnormer

- Tillsynsbestämmelserna inom vattenförvaltningen är inte optimala med tanke på den administrativa indelning som har tillskapats för att införliva ramdirektivet för vatten. NV vägleder i viss mån de fem vattenmyndigheterna, men dessa är också självständiga myndigheter och borde därmed ha ett visst vägledningsansvar gentemot beredningssekreteriaten ute på länsstyrelserna, länsstyrelser, kommuner och andra berörda. Dessutom har SGU föreskriftsrätt på grundvattenområdet och rimligtvis borde det vara SGU som är tillsynsvägledande myndighet på central nivå inom sitt ansvarsområde. I tillsynsförordningen är NV tillsynsvägledande myndighet på central nivå, länsstyrelserna på regional nivå och vilka som är operativ tillsynsmyndighet är något oklart. I vattenförvaltningsförordningen står förvisso att vattenmyndigheterna ska se till att övervakningsprogram ska upprättas och genomföras (VFF 7:1), men den tillsyn som utövas direkt gentemot dem som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd kommer troligtvis inte göras av vattenmyndigheterna. NV:s föreskrifter riktar sig till vattenmyndigheterna så där är det ju rimligt att NV har centralt vägledande ansvar och kanske även att länsstyrelserna har det regionala vägledande ansvaret, men vem som

har det operativa tillsynsansvaret känns mindre självklart. I tillsynsförordningen skulle det avseende vattenförvaltningsförordningen således vara klargörande med en hänvisning till SGU som tillsynsvägledande myndighet på central nivå i grundvattenfrågor. Kanske bör också vattenmyndigheterna finnas omnämnda som tillsynsvägledande myndighet på central eller regional nivå. När det gäller det operativa tillsynsansvaret kan man antingen säga att operativ tillsynsmyndighet inte finns eller att det är "myndigheter och kommuner". Detta mot bakgrund av att det behövs för att en miljökvalitetsnorm ska klaras, ska ett åtgärdsprogram upprättas av vattenmyndigheten. Där ska anges de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver vidta för att normen ska klaras, vilka myndigheter som ska vidta åtgärderna och när de ska vara genomförda (MB 5:4-8). Oavsett om ett åtgärdsprogram finns eller inte har myndigheter och kommuner vid prövning, tillsyn och i sitt föreskriftsarbete en skyldighet att säkerställa att miljökvalitetsnormer uppfylls (MB 5:3). Det är således myndigheter och kommuner som utövar operativ tillsyn enligt tillsynsförordningens definition, men hur långtgående deras ansvar är tycks något oklart (se t.ex. SOU 2005:59 avsnitt 2.3.4). Vad avser miljökvalitetsnormer i allmänhet kan nämnas att Naturvårdsverket ska arbeta med tillsynsvägledning gentemot bland annat kommunerna när det till exempel gäller miljökvalitetsnormer. Någon operativ tillsyn över kommunerna utövar länsstyrelsen inte vad gäller miljökvalitetsnormer. Genomförandet av miljökvalitetsnormer förutsätter att kommuner och myndigheter följer miljölagstiftningen inklusive miljöbalkens 5 kap. miljöbalken.

- ❑ Av 26 kap. 3 § miljöbalken, förordningen om tillsyn enligt miljöbalken och av Naturvårdsverkets instruktion framgår att Naturvårdsverket ska arbeta med tillsynsvägledning gentemot bland annat kommunerna när det gäller miljökvalitetsnormer. Naturvårdsverket utövar inte någon operativ tillsyn över kommunerna vad gäller miljökvalitetsnormer. Genomförandet av MKN förutsätter att kommuner och myndigheter följer miljölagstiftningen inklusive miljöbalkens 5 kap. Det borde i detta fallet vara respektive myndighet som har det operativa tillsynsansvaret.
- ❑ Av tillsynsförordningen följer att Naturvårdsverket har det operativa tillsynsansvaret om ingen annan myndighet anges. Det borde framgå när så är fallet. Verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter ska inte behöva gissa i frågan om vem som är tillsynsmyndighet.

Förslag på lösning:

- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)
- Naturvårdsverket har tagit fram ett PM angående om det är möjligt att genomföra operativ övervakning på vattenförvaltningsområdet genom egenkontroll. Frågar bör utredas vidare.

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är operativ tillsynsmyndighet respektive central och regional tillsynsvägledande myndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

10. Regional tillsynsvägledning inom områden där länsstyrelsen inte bedriver operativ tillsyn

- ❑ Enligt 14 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken svarar länsstyrelsen för all regional tillsynsvägledningen med undantag för den tillsyn som utövas av Generalläkaren och Skogsstyrelsen. Länsstyrelsens regionala tillsynsvägledande ansvar gäller parallellt med de centrala myndigheternas tillsynsvägledningsansvar. Trots det föreligger inget krav på samordning mellan centrala och regionala tillsynsvägledande myndigheter.
- ❑ Det förefaller märkligt att länsstyrelsen ska ha ett regionalt tillsynsvägledningsansvar inom sådana områden där det inte råder någon lokal tillsyn t.ex. 13 kap. om GMO. Regional tillsyn gällande innesluten användning av genetiskt modifierade organismer är inte relevant; Arbetsmiljöverket och övriga centrala myndigheter har operativ tillsyn över de verksamheter som har innesluten användning av GMO - även regionalt.
- ❑ En vanlig synpunkt som framförs till Socialstyrelsen från länsstyrelserna är att de anser att det är svårt att ge råd och stöd när det gäller hälsoskyddet eftersom de inte själva bedriver någon operativ tillsyn inom det området. Socialstyrelsen ser dock att länsstyrelserna har en viktig roll när det gäller tillsynsvägledning även inom hälsoskyddet. Ett sätt som flera länsstyrelser tillämpar är att man har en handläggare som har ansvar och tid avsatt för att arbeta med hälsoskyddsfrågorna. Genom medverkan i regionala miljösamverkansprojekt tar ju länsstyrelserna på det sättet också ansvar för sin samordnade roll.

Förslag på lösning:

- För att undvika missförstånd och olikartade tolkningar i landet är det bättre att i tillsynsförordningens bilaga särskilt ange vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning och föreskrift, såsom uppställningen i bilaga 1 anger. (OBS! att bilagan inte redogör för EG-förordningar)

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är central respektive regional tillsynsvägledande myndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

11. Delat tillsynsansvar gällande samma tillsynsobjekt utifrån olika lagar

- ❑ Tillsyn på skolors inomhusmiljö sker såväl utifrån miljöbalken som arbetsmiljölagstiftningen.
- ❑ Tillsyn av solarium inom hygieniska behandlingslokaler sker såväl utifrån strålskyddslagen (lysrören i bädden) som utifrån miljöbalken.
- ❑ I förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, bilaga 1 ska verksamhet tillståndsprövas då det inom verksamheten förekommer eller kan förekomma farliga ämnen i sådana mängder som anges i avdelning 4 i bilagan. De farliga ämnen och kvantiteter som anges i bilagan är de samma som i Sevesolagstiftningens bilaga till Förordning (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Räddningsverket är central tillsynsmyndighet enligt Sevesolagstiftningen. Reglerna innebär även skyldigheter för kommunerna, som ska informera berörda (boende i området) om de risker verksamheten medför och hur de ska bete sig vid en olycka. Denna information får emellertid ske på verksamhetsutövarnas bekostnad. Kommunen är också skyldig att utarbeta en särskild plan för räddningsinsatser vid dessa verksamheter. Verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen är i de flesta fall att betrakta som farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor, vilket innebär att verksamhetsutövaren i skälig omfattning är skyldig

att hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom för att hindra eller begränsa skador på människor och miljö.

- De flesta verksamheter som är klassade som Sevesoverksamhet är också tillståndspliktig verksamhet enligt 9 kap. 6 § miljöbalken och förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Miljöfarlig verksamhet som också är Sevesoverksamhet på högre kravnivå ska i samband med tillståndsprövning lämna in ansökan innehållande säkerhetsrapport, intern plan för räddningsinsats och handlingsprogram samt MKB enligt 6 kap 3 §. Sevesotillsynsmyndigheterna ska samordna Sevesotillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken. Tillsynen på Seveso-området berör flera lagstiftningar och tillsynsmyndigheter på både central och regional/lokal nivå. Samverkan mellan myndigheterna sker både mellan de operativa tillsynsmyndigheterna och mellan de centrala tillsynsmyndigheterna. Räddningsverket svarar för den centrala tillsynen enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.
- Räddningsverket är central tillsynsmyndighet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. I frågor som gäller dammar (11 kap. miljöbalken) innebär det bl.a. att ge vägledning till operativa tillsynsmyndigheter samt att ge vägledning om skyldigheterna vid farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Enligt 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor finns bl.a. bestämmelser om beredskap med mera vid farlig verksamhet och följdbestämmelser om varning samt underrättelse och information vid olycka eller överhängande fara för olycka som kan orsaka allvarliga skador på människors hälsa och miljön. Syftet med beredskapen vid farlig verksamhet är att den i skälig omfattning ska utgöra ett komplement till kommunens beredskap för att utgöra effektiva räddningsinsatser. Bestämmelserna avser åtgärder för att hindra eller begränsa allvarliga skador när en olycka inträffat eller det föreligger överhängande fara för att en olycka ska inträffa. Det är länsstyrelsen som efter samråd med kommunen beslutar om vilka anläggningar som är farlig verksamhet. Dammar där det bedöms att ett dammbrott kan orsaka allvarliga skador på människors eller miljön är efter beslut från länsstyrelsen sådan farlig verksamhet som avses i lagen.

Förslag på lösning:

- Av tillsynsförordningen bör framgå att de operativa tillsynsmyndigheterna så långt möjligt ska samordna sin tillsyn i de fall ett och samma tillsynsobjekt berörs av flera lagar, som sinsemellan har ett nära samband med varandra.
- Det bör utredas om det ska införas en bestämmelse i 26 kap. 3 § miljöbalken samt i 4 § tillsynsförordningen som gör det möjligt för operativa tillsynsmyndigheter att överlåta tillsyn dem sinsemellan för enskilda objekt – även från kommun till stat!
- Ta bort prövningsplikt för Sevesoanläggningar (högre kravnivå) som i övrigt är C- eller U-objekt. Krav på säkerhetsrapporter torde vara möjligt att kräva utan krav på tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Förväntat resultat:

- Ökad tydlighet gällande vilken myndighet som är central respektive regional tillsynsvägleddande myndighet ger förutsättning för enklare och effektivare tillsynsplanering, underlättar för verksamhetsutövare att söka stöd och råd hos rätt myndighet samt möjliggör en effektivare tillsynsvägledning.

12. Övrigt

- Naturvårdsverket har föreslagit att B10-12 ska tas bort (i och med att täkter numera ingår i 9 kap MB). Regeringen bereder förslaget.

Bilaga 3

Handlingsplan med prioriteringar

Projektarbetsgruppen föreslår att det fortsatta arbetet sker i följande ordning (tabellen är uppdelad efter vem som bedömts ansvara för åtgärderna):

Åtgärd (vad)	Aktivitet (hur)	Ansvar (vem)	Prioritet (när)
Se över tillsynsförordningen (bilaga B, D och E) så att det i förordningen tydliggörs vilken tillsynsmyndighet som ansvarar för den operativa tillsyn för respektive förordning under miljöbalken	Författningsändring	Miljödepartementet	Hög
Se över tillsynsansvaret gällande förorenade områden	Författningsändringar	Miljödepartementet	Hög
Se över tillsynsansvaret gällande kemiska produkter och varor	Författningsändringar	Miljödepartementet	Hög Reach- utredningen
Tydliggör om kemiska varor ingår i 26:3 miljöbalken respektive 4 § tillsynsförordningen	Författningsändring	Miljödepartementet	Hög Reach- utredningen
Ta bort parallellt tillsynsansvar inom kemikalieområdet och avfallsområdet	Författningsändring	Miljödepartementet	Hög Delvis Reach- utredningen
Inför bestämmelse om att tillsyn över <i>blandad verksamheter</i> (B, C-objekt) utförs av den tillsynsmyndighet som har det "tyngre" ansvaret	Författningsändring	Miljödepartementet	Medel
Utred om det ska vara möjligt för kommunerna att överföra operativ tillsyn över enskilda objekt från kommunal nämnd till länsstyrelsen	Författningsändring	Miljödepartementet	Medel
Ta bort parallellt tillsynsansvar inom avfalls- och kemikalieområdet inom platsanknutna objekt	Författningsändring	Miljödepartementet	Medel
Se över tillsynsansvaret gällande Seveso-anläggningar (15 §) – all sevesotillsyn bör ligga under länsstyrelsens ansvar alternativt bör tillsynen följa fördelningen enligt B1-B3	Författningsändringar	Miljödepartementet	Medel
Komplettera 1 § i tillsynsförordningen med EG-förordningar	Författningsändring	Miljödepartementet	Medel

Åtgärd (vad)	Aktivitet (hur)	Ansvar (vem)	Prioritet (när)
Lägg ut exceltabellen på TOFR webbplats.	Genomförs så snart som möjligt	TOFR-kansliet	Hög
Komplettera exceltabellen med vilka bemyndigande som ligger till grund för föreskriften	Diskussion i TOFR	Respektive central tillsynsmyndighet med hjälp av TOFR-kansliet	Hög
Inför rutin om överenskommelser eller avtal för samverkan/samarbete mellan operativa tillsynsmyndigheter respektive tillsynsvägläsningsmyndigheter som har parallellt ansvar för operativ tillsyn eller tillsynsvägläsnings.	Diskussion i TOFR	Respektive central tillsynsmyndighet tar fram förslag på överenskommelser / avtal för samverkan som kan undertecknas ömsesidigt av berörda tillsynsmyndigheter	Hög
På lämpligt sätt poängtera vikten av att myndigheterna i sina föreskrifter (när nya föreskrifter meddelas eller befintliga föreskrifter revideras) tydliggör vilken eller vilka bemyndiganden som föreskriften stödjer sig på samt kontrollerar att ansvaret för den operativa tillsynen över efterlevnaden av föreskriften är tydligt och ändamålsenligt fördelat i tillsynsförordningen.	Diskussion i TOFR	TOFR	Hög
Upprätta och på TOFR:s webbplats publicera en aktuell lista över pågående föreskriftsarbete med syfte att inom ramen för TOFR (enligt samrådsrutinen) bevaka och diskutera att tillsynsansvaret är eller blir ändamålsenligt fördelat för respektive föreskrift och i förhållande till andra förordningar/föreskrifter. Listan bör inkludera kontaktpersoner till vilka man ska kunna påtala brister t.ex. fördelningen av ansvar för tillsyn.	Diskussion i TOFR	TOFR	Medel

Bilaga 4**Lagrum som pekar ut tillsynsmyndighet m.m.****Miljöbalken***26 kap. 3 §*

Tillsynen utövas av Naturvårdsverket, Generalläkaren, länsstyrelsen, andra statliga myndigheter och kommunerna (tillsynsmyndigheter), i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Bestämmelser om tillsyn finns också i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Varje kommun utövar genom den eller de nämnder som fullmäktige bestämmer tillsyn inom kommunen över miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap. med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd, över hanteringen av kemiska produkter enligt 14 kap. och över avfallshantering enligt 15 kap.

Regeringen får föreskriva att den tillsynsmyndighet regeringen bestämmer får överlåta åt en kommun att i ett visst avseende utöva sådan tillsyn som annars skulle skötas av en statlig tillsynsmyndighet, om kommunen har gjort framställning om det. Detta gäller inte verksamhet som utövas av Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materialverk eller Försvarets radioanstalt.

Lagkommentar: (Nordstedts blå):

Den centrala och regionala tillsynen ska utövas av statliga myndigheter. Som huvudregel är Naturvårdsverket den centrala tillsynsmyndigheten och länsstyrelsen den som svarar för tillsynen regionalt, men när det gäller försvarets verksamheter det i princip Generalläkaren som har ansvaret utom då det rör sig om kemiska produkter eller biotekniska organismer. (se motivering 1997/98:45 I s. 503 f.)

Tillsynsmyndighet enligt 15 § sevesolagstiftningen är Räddningsverket, länsstyrelsen och kommunerna. Såvitt gäller verksamheter som omfattas av tillsynsplikt enligt miljöbalken har länsstyrelsen och kommunerna tillsyn, med samma ansvarsfördelning som enligt miljöbalken. För annan verksamhet ska länsstyrelsen vara tillsynsmyndighet med möjlighet till överlåtelse till kommunen.

Tredje stycken anger viss verksamhet som kommunerna alltid ska ha tillsyn över. Det gäller hantering av miljöfarlig verksamhet som inte kräver tillstånd, hantering av kemiska produkter – Kemikalieinspektionen behåller dock huvudansvaret för tillsyn över tillverkare och importörer - och avfallshantering, där tillsynsansvaret alltid är en kommunal angelägenhet (Naturvårdsverket ansvarar dock för att kontrollera att nationella mål beträffande insamling, återanvändning och återvinning uppnås).

26 kap. 6 § miljöbalken

Tillsynsmyndigheter ska samarbeta med varandra samt med sådana statliga och kommunala organ som ska utöva tillsyn i särskilda hänseenden eller som på annat sätt fullgör uppgifter av betydelse för tillsynsmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att tillsynsmyndigheterna ska lämna sådana uppgifter som behövs för att en regional eller central tillsynsmyndighet ska kunna fullgöra sitt samordnande, kontrollerande och uppföljande ansvar.

Tillsynsförordningen

4 § Av 26 kap. 3 § miljöbalken framgår att inom kommunen utövar den kommunala nämnden tillsyn över

1. miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap. miljöbalken, med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd,
2. hanteringen av kemiska produkter enligt 14 kap. miljöbalken, och
3. avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken.

Den kommunala nämnden utövar inom kommunen därutöver tillsynen över hanteringen av biotekniska organismer enligt 14 kap. miljöbalken.

Statliga myndigheter och de kommunala nämnderna utövar därutöver den operativa tillsynen rörande miljöbalkens tillämpning enligt den närmare fördelning som framgår av bilagan till denna förordning.

Regeringen kan, om det finns särskilda skäl, efter framställning från en myndighet med centralt samordningsansvar enligt 13-13 n §§ eller från länsstyrelsen, i det enskilda fallet besluta att det operativa tillsynsansvaret ska fördelas på annat sätt än som framgår av bilagan.

5 § Om ingen myndighet har ansvar för den operativa tillsynen enligt 4 §, ska var och en av de myndigheter som anges i 13-13 n §§ utöva den operativa tillsynen inom sitt ansvarsområde. 13 § Naturvårdsverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning, om annat inte följer av 13 a-13 n §§.

13 a § Arbetsmiljöverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor om

1. genteknik enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan till denna förordning, och
2. tillstånd att använda bekämpningsmedel enligt förordningen (2000:338) om biocidprodukter eller förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel, i de fall då tillståndsfrågan ska prövas av Arbetsmiljöverket.

13 b § Boverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor som Boverket har reglerat med stöd av förordningen (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer

13 c § Fiskeriverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor

1. som rör fiske och vattenbruk, med undantag för 14 kap. miljöbalken, och
2. om genteknik enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan till denna förordning.

13 d § Statens jordbruksverk har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning

1. i frågor som rör verksamheter, inklusive miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken, inom jordbruks- och trädgårdsområdet eller som rör djurhållande verksamhet,
2. i frågor som rör miljöhänsyn i jordbruket enligt 12 kap. miljöbalken,
3. i genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan till denna förordning,
4. när det gäller 14 kap. miljöbalken, i frågor som Jordbruksverket beslutat om enligt förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel, och
5. när det gäller 15 kap. miljöbalken, i frågor om
 - a) retursystem enligt förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar, och
 - b) hantering av avfall som i bilaga 2 till avfallsförordningen (2001:1063) beskrivs som avfall från forskning, diagnos, behandling eller förebyggande av djursjukdomar där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande (avfallstyp 18 02 02*).

13 e § Kemikalieinspektionen har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i

1. genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan till denna förordning, och
2. frågor enligt 14 kap. miljöbalken som rör tillverkning, införsel, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter, varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt, biotekniska organismer samt allmänhetens hantering av sådana produkter eller varor, med undantag för
 - a) produkters och varors brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper,
 - b) drivmedel och bränslen,
 - c) ämnen som bryter ned ozonskiktet,
 - d) batterier, och
 - e) fluorerade växthusgaser enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 av den 17 maj 2006 om vissa fluorerade växthusgaser.

13 f § Livsmedelsverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i

1. genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan till denna förordning, och
2. frågor enligt 14 kap. miljöbalken som rör
 - a) material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel, och
 - b) nappar.

13 g § Läkemedelsverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i

1. genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan till denna förordning, och
2. frågor enligt förordningen (1977:994) om försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel m.m., och
3. frågor enligt förordningen (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter.

13 h § Riksantikvarieämbetet har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor om kulturresevat enligt 7 kap. miljöbalken.

13 i § Statens räddningsverk har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor om

1. miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken i de fall frågorna regleras genom lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och
2. produkters och varors brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper när det gäller de bestämmelser i 14 kap. miljöbalken som rör tillverkning, införsel, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter och varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt.

13 j § Skogsstyrelsen har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor

1. enligt 7 kap. 11 § och 12 kap. 6 § miljöbalken som rör skogsbruk och som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429),
2. om sådana verksamheter och åtgärder inom skogsbruket som kan påverka miljön i sådana särskilda skyddsområden som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken, om verksamheterna inte omfattas av tillsyn enligt någon av punkterna A1-A7, A9-A14, A16 och A17 i bilagan till denna förordning, och
3. om genteknik enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan till denna förordning.

13 k § Socialstyrelsen har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning

1. i frågor enligt 9 kap. miljöbalken om hälsoskydd i bostäder och lokaler m.m. samt smittskyddsfrågor och övriga hälsoskyddsfrågor av hygienisk och medicinsk karaktär,
2. när det gäller 14 kap. miljöbalken, i frågor som Socialstyrelsen beslutat om enligt förordningen (2000:338) om biocidprodukter eller förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel, och
3. när det gäller 15 kap. miljöbalken, i frågor om hantering av avfall som i bilaga 2 till avfallsförordningen (2001:1063) beskrivs som
 - a) avfall från förlossningsavdelningar, diagnos, behandling eller förebyggande av sjukdomar hos människor där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande (avfallstyp 18 01 03*),
 - b) kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen (avfallstyp 18 01 06*),
 - c) cytotoxiska läkemedel och cytostatika (avfallstyp 18 01 08*), och
 - d) avfall som utgörs av amalgam från tandvård (avfallstyp 18 01 10*).

13 l § Affärsverket svenska kraftnät har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor om dammsäkerhet enligt 11 kap. miljöbalken.

13 m § Statens strålskyddsinstitut har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen när det gäller miljöbalkens tillämpning i frågor om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 6 § miljöbalken i de fall frågorna regleras genom strålskyddslagen (1988:220).

13 n § Bestämmelserna i 13-13 m §§ innebär inte någon inskränkning i de centrala och samordnande uppgifter för kontrollen av genetiskt modifierade organismer som Naturvårdsverket och Gentekniknämnden har enligt förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

Tillsynsplanering – brister och förslag på åtgärder

I detta dokument redovisar Naturvårdsverket identifierade brister i tillsynsplaneringen hos de operativa tillsynsmyndigheterna, kommun och länsstyrelse, samt förslag på förbättringsåtgärder.

Förord

Sedan miljöbalkens tillkomst har de myndigheter som tilldelats operativa tillsynsuppgifter bland annat i uppgift att, enligt 7 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, utreda behovet av tillsyn och att utifrån denna för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som visar hur arbetet ska bedrivas. Tillsynen ska säkerställa miljöbalkens syfte dvs. att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Tillsynsplanerna ska ses som ett stöd för att det operativa tillsynsarbetet bedrivs i linje med balkens syfte.

I regleringsbrevet för 2009 fick vi ett uppdrag att senast den 28 februari 2010 redovisa vilka brister i tillsynen som vi har identifierat och förslag till hur de bör åtgärdas. Den här rapporten är en del av redovisningen av detta uppdrag.

Rapporten är inriktad på arbetet med tillsynsplanering hos de operativa tillsynsmyndigheterna, kommun och länsstyrelse. Den redovisar några huvudsakliga brister i arbetet med tillsynsplanering och förslag till förbättringsåtgärder.

Vi riktar ett stort tack till alla som bidragit med erfarenheter och synpunkter under arbetets gång.

Naturvårdsverket,
Stockholm, januari 2010.

Innehåll

FÖRORD	2
INNEHÅLL	3
SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	7
Avgränsning	7
Bakgrund	7
Tillsynsplanering	9
Grundbultarna	9
IDENTIFIERADE BRISTER	11
Avsaknad av samlad tillsynsplan	11
Nuläge	11
Problemanalys av nuläge	11
Tillsynsplanens låga status och bristfälliga innehåll	12
Nuläge	12
Problemanalys av nuläge	12
Tidsbrist för behovsutredning, uppföljning och utvärdering	13
Nuläge	13
Problemanalys av nuläge	14
Avvikelse från tillsynsplan	15
Nuläge	15
Problemanalys av nuläge	16
REFERENSALTERNATIV	17
MÅL	19
ÅTGÄRDER	20
Förslag på åtgärd	20
Planerade åtgärder på Naturvårdsverket	20
Åtgärder som kan genomföras hos de operativa tillsynsmyndigheterna	20
KONSEKVENSER AV ÅTGÄRDSFÖRSLAG	22
Avsaknad av samlad TP	22
Generell nytta av samtliga åtgärder	23
Tillsynsplanens låga status och bristfälliga innehåll	23

Tidsbrist för behovsutredning, uppföljning och utvärdering	23
Generell nytta av samtliga åtgärder	24
Avvikelse från tillsynsplan	24
Generell nytta av samtliga åtgärder	25
SAMMANVÄGNING AV KOSTNADER OCH NYTTOR	26
REFERENSER	27
BILAGA 1 UTDRAG UR REGLERINGSBREV 2009	28
BILAGA 2 UTDRAG UR FÖRORDNINGEN (1998:900) OM TILLSYN ENLIGT MILJÖBALKEN	29

Sammanfattning

I regleringsbrevet för 2009 har regeringen gett Naturvårdsverket i uppdrag att redovisa vilka brister i tillsynen som vi har identifierat och ge förslag till hur de bör åtgärdas¹.

Denna rapport är fokuserad på arbetet med tillsynsplanering hos de operativa tillsynsmyndigheterna, kommun och länsstyrelse. I utvärderingen ”Tillsynsplaner – fiktiva eller aktiva styrinstrument”² framgår det att många tillsynsplaner har brister i sin funktion som styrande verktyg för tillsynsarbetet hos de operativa tillsynsmyndigheterna. Vi har kommit fram till att slutsatserna från utvärderingen kan sammanfattas i följande fyra brister:

- *Avsaknad av samlad tillsynsplan* – Många länsstyrelser saknar en samlad tillsynsplan.
- *Tillsynsplanens låga status och bristfälliga innehåll* – planens status som styrinstrument är låg bl.a. till följd av det bristfälliga innehållet i planen
- *Tidsbrist för uppföljning, utvärdering och behovsutredning* – Det framgår att det finns brister i kvaliteten på dessa delar i arbetet med tillsynsplanering som främst beror på att tid inte avsätts för detta arbete.
- *Avvikelse från tillsynsplan* – Avvikelserna är omfattande och främst beroende på interna faktorer som t.ex. personalomsättning.

Samtliga dessa brister leder till problem med styrningen av tillsynen inom de operativa tillsynsmyndigheterna. När det gäller planering av tillsyn enligt miljöbalken kan man i utvärderingen³ se en trend att man gör som man tidigare gjort när det gäller upprättandet av tillsynsplanen. Det krävs därför åtgärder för att komma till rätta med problemen.

Vi föreslår att Regeringen, i regleringsbrev/instruktion, ger länsstyrelserna två uppdrag:

- Länsstyrelsen ska senast den 31 december 2011 ha fattat beslut om en samlad tillsynsplan för 2012 enligt § 7 i förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken⁴ (Tif). I den beslutade planen ska det, utöver vad som sägs i nämnda bestämmelse, gå att utläsa hur fördelningen av resurser har avvägts, inom och mellan de olika tillsynsområdena, och anpassats efter det tillsynsbehov som finns inom respektive tillsynsområde som myndigheten har ansvar för enligt miljöbalken.
- Länsstyrelsen ska senast den 1 februari 2012 till Naturvårdsverket redovisa hur man arbetat med att integrera och väga samman samtliga tillsynsområden som myndigheten har ansvar för enligt miljöbalken, för att åstadkomma en samlad tillsynsplan.

På detta sätt hoppas vi kunna åstadkomma en samlad tillsynsplan hos samtliga länsstyrelser i landet.

¹ Se BILAGA 1 för fullständig uppdragstext

² Tillsynsplaner – aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

³ Tillsynsplaner – aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

⁴ Se BILAGA 2 för § 7 i Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

I vår roll som tillsynsvägledande myndighet planerar vi att utforma tillsynsvägledning som på olika sätt stödjer processen med tillsynsplanering hos de operativa tillsynsmyndigheterna så att de skapar en samlad tillsynsplan som fungerar styrande för tillsynen. Vägledning om tillsynsplanering är ett prioriterat område i vår tillsynsvägledningsplan för 2010-2012⁵

I rapporten redovisar vi också exempel på organisationsöversyner och förslag på förändrade arbetssätt m.m. som kan underlätta arbetet med tillsynsplanering. Konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna innebär att resurser tas i anspråk för arbete med planering av tillsyn hos oss likväl som hos de operativa tillsynsmyndigheterna. De insatser som krävs bör till stor utsträckning kunna rymmas inom befintlig budget på respektive myndighet. Det bör poängteras att när ledningen väljer att inrikta verksamhetens arbete specifikt mot ett område innebär det att det sker på bekostnad av att något annat i verksamheten nedprioriteras. Att tillfälligt ta en resurs i anspråk för att komma till rätta med en förmodad suboptimering ger dock mer tillsyn i förhållande till insats i det långa loppet.

⁵ <http://www.naturvardsverket.se/sv/Nedre-meny/Yttranden/Naturvardsverkets-plan-for-tillsynsvagledning-2010-2012/>

Inledning

Denna rapport är en del av redovisningen av uppdrag 4 i regleringsbrev 2009⁶. Uppdraget innebär att Naturvårdsverket senast den 28 februari 2010 ska redovisa vilka brister i tillsynen som vi har identifierat och ge förslag till hur de bör åtgärdas.

Avgränsning

Den tillsyn som utförs i Sverige inom miljöbalkens område är mycket omfattande och det finns många områden där det säkert går att hitta brister. I denna delrapport har vi valt att hålla oss på en övergripande nivå och inriktar oss därför på hur tillsynsplaneringen inom länsstyrelse och kommunala nämnder fungerar.

I uppdraget har vi uppfattat begreppet ”tillsyn” som all operativ tillsyn som utförs under miljöbalken. Vår tolkning av uppdraget är att det inte medför några insatser för att identifiera brister från Naturvårdsverkets sida utöver den dokumentation som redan finns.

I denna rapport redovisar vi ett urval av de brister som framkommit i utvärderingen ”Tillsynsplaner – fiktiva eller aktiva styrdokument” som genomfördes av Naturvårdsverket under 2008/2009. Den är inriktad på de operativa tillsynsmyndigheterna länsstyrelse och kommunala nämnder och tittar främst på vilka faktorer som styr genomförandet av tillsyn vid de operativa tillsynsmyndigheterna.

För mer underlag hänvisar vi till utvärderingen. I denna rapport redovisas även förslag på åtgärder, vem vi föreslår ska genomföra dem samt vilken målgrupp som de är inriktade mot.

Bakgrund

Det har utförts ett par undersökningar om hur tillsynen utförs hos de kommunala tillsynsmyndigheterna och hos länsstyrelserna. Båda⁷ visar på problem med hur tillsynsplaneringen genomförs.

2005 förändrades 7 § i förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken⁸ (TiF) som reglerar tillsynsmyndigheternas skyldigheter att utföra tillsyn. Förändringen skedde till följd av utvärderingen ”Förutsättningar för operativ tillsyn”⁹, och innebär bl.a. ett krav på att de operativa tillsynsmyndigheterna ska ta fram en tillsynsplan som samlar all den tillsyn som myndigheten ska genomföra enligt TiF. Planen ska beslutas på den nivå som förfogar över resurserna på myndigheten. Syftet var dels att tydliggöra att tillsynsplanerna ska spegla de enskilda myndighe-

⁶ Se BILAGA 1 för fullständig uppdragstext

⁷ Länsstyrelsernas tillsyn – dagsläge, möjliga förbättringar, framtidsutsikter (2009) rapport Fi2008/3093, Förutsättningar för operativ tillsyn (2002) Naturvårdsverkets rapport 5209

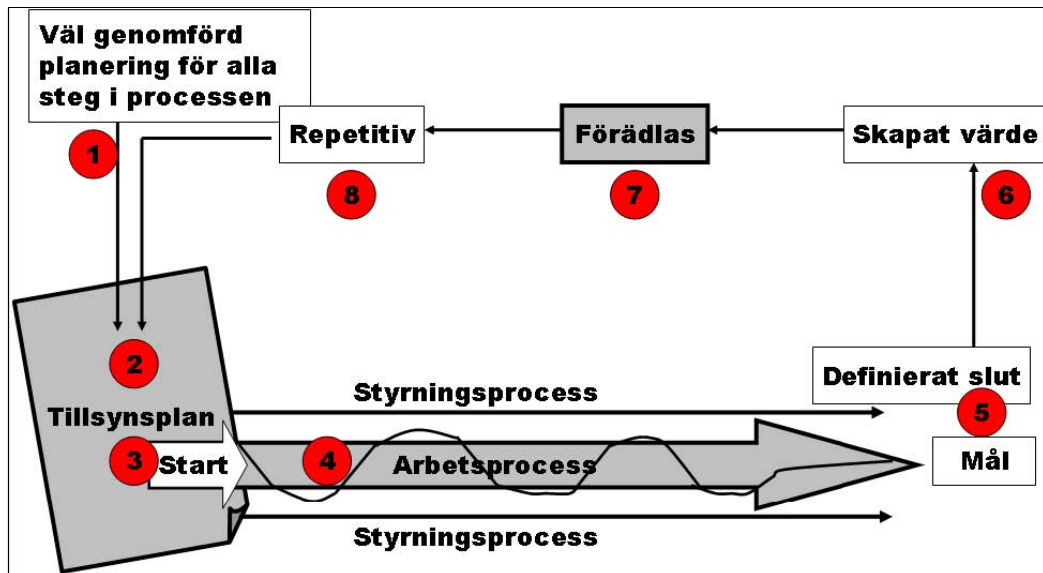
⁸ Se BILAGA 2 för § 7 i Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

⁹ Förutsättningar för operativ tillsyn (2002) Naturvårdsverkets rapport 5209

ternas helhetsansvar för tillsynen, dels att få planeringen att hänga ihop med resurs-sättningen vid de enskilda myndigheterna.

Efter utvärderingen ”Förutsättningar för operativ tillsyn” ville vi gå vidare och granska genomförandet av den operativa tillsynen hos tillsynsmyndigheterna och då genomfördes utvärderingen ”Tillsynsplaner – fiktiva eller aktiva styrinstrument”. Syftet med utvärderingen var att studera vilka faktorer som styr reellt vid genomförande av tillsyn vid de operativa tillsynsmyndigheterna. Ett ytterligare syfte var att resultatet från utvärderingen skulle kunna tjäna som underlag för att utforma tillsynsvägledning i form av stöd och råd till länsstyrelser och kommuners arbete med att ta fram samlade tillsynsplaner. I utvärderingen presenterades följande bild som på ett bra sätt tydliggör att tillsynsplanerna är ett styrverktyg för den operativa tillsynen och att arbetet är en process med kontinuerlig återkoppling.

Figur 1. Projektplanering och processbaserad verksamhetsstyrning – en modell för utvärdering- en av tillsynsplanering och tillsyn.

Figuren ovan beskriver ett skeende med utgångspunkt från att en grundlig planering (1) genomförts där man utgår från de behov som identifierats i *behovsutredningen*. Utifrån planeringen utformar man sedan en inom organisationen väl förankrad *tillsynsplan* (2). Processen har efter planens färdigställande en väl definierad *start* (3). *Styrningsprocessen* (4) och arbetsprocessen löper därefter parallellt. Den förstnämnda är genom planen det stödverktyg som gör att arbetsprocessens genomförande hålls inom de av planen fastställda ramarna. I styrningsprocessen ligger till exempel att hantera olika händelser för att uppnå planens mål. *Arbetsprocessen* (4) (den grövre pilen) innefattar de olika moment och aktiviteter som under genomförande av tillsyn leder fram till det väl definierade *slutmålet* (5). När planens mål har uppnåtts har det idealt sett *skapats ett värde* (6) för den eller det som processen riktar sig mot. I utvärdering skulle detta kunna röra miljön (externt) eller handläggare/inspektörer och tillsynsmyndigheten (internt). Genom återrapportering och tillvaratagande av erfarenheter *förädlas* arbetet (7) och planeringen samt att

planen förbättras, processen är *repetitiv* (8) vilket resulterar i en ny genomförande-process.

Tillsynsplanering

Den operativa tillsynen enligt miljöbalken utgår från en fortlöpande process där planering, genomförande, uppföljning/utvärdering och förbättring följer på och återkopplar till varandra¹⁰.

För att undersöka vilket behov av tillsyn som finns inom respektive tillsynsområde måste tillsynsmyndigheten genomföra en behovsutredning. Utredningen samt verksamhetsregistret tillsammans med uppföljning och utvärdering från föregående år ligger till grund för utformandet av den samlade tillsynsplanen. Behovsutredningen bör ta avstamp i miljömålen som bryts ned till lokal nivå. Utredningen ska sedan visa hur myndigheten bör använda tillgängliga resurser och tillgänglig kompetens för att utföra den tillsyn som bäst svarar mot tillsynsbehovet. Naturvårdsverkets syn på hur en behovsutredning bör utföras finns omfattande beskrivet i Handbok om operativ tillsyn¹¹.

En följd av behovsutredningen är sedan att en samlad tillsynsplan utformas och beslutas av den som förfogar över resurserna inom verksamheten. Den samlade tillsynsplanen ska vara ett styrinstrument för hur tillsynen inom myndigheten ska utföras under året. Den bör upprättas på ett sådant sätt att den utgör bästa möjliga stöd för ett effektivt tillsynsarbete vid varje enskild myndighet. Den bör visa hur myndigheten anser att tillsynen ska bidra till att säkerställa syftet med miljöbalken.

Den samlade tillsynsplanen bör även visa hur miljö kvalitetsmål, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram ska styra prioriteringarna mellan olika tillsynsområden under året.

För att få en erfarenhetsåterföring i planeringsprocessen måste en kontinuerlig återkommande uppföljning av tillsynsarbetet utföras och lyftas in i framtagandet av den nya planen.

Grundbultarna¹²

De centrala myndigheter som ger tillsynsvägledning enligt miljöbalken har enats om fyra grundprinciper som vi kallat ”grundbultar”. Grundbultarna kan sägas vara en form av kvalitetsparametrar och kan användas som utgångspunkter i arbetet med operativ tillsyn. När de finns med i den samlade tillsynsplanen finns goda förutsättningar för att åstadkomma en plan som fungerar styrande för verksamheten. Här nedan beskriver vi kort de fyra grundbultarna miljömålsstyrning, egenkontroll, samverkan och differentiering.

¹⁰ Naturvårdsverkets handbok 2001:4 om operativ tillsyn, Stockholm 2001

¹¹ Naturvårdsverkets handbok 2001:4 om operativ tillsyn, Stockholm 2001

¹² <http://www.naturvardsverket.se/sv/Lagar-och-andra-styrmedel/Tillsyn-och-egenkontroll/Att-bedriva-operativ-tillsyn/>

MILJÖMÅLSSTYRNING

De operativa myndigheterna ansvarar för att planera och genomföra sådana tillsynsinsatser som är nödvändiga för att säkerställa miljöbalkens syfte. Miljökvalitetsmålen konkretiserar detta. Därför är det viktigt att planera tillsynen med miljömålen som grund.

EGENKONTROLL

Verksamhetsutövaren har ansvar för att följa lagar och regler. En väl utvecklad egenkontroll är ett effektivt sätt att ta eget ansvar för detta och påverkan på miljön. En sådan kontroll förebygger problem. Verksamhetsutövaren är den som bäst känner till sin verksamhet och tillsynen bör därför stödja egenkontrollen.

DIFFERENTIERING

Med en differentierad tillsyn varierar myndigheten tillsynsmetoderna utifrån vilket behov som finns. Då kan myndigheten använda sina resurser effektivt. Tillsynsbehovet beror främst på vilken betydelse verksamheten vid tillsynsobjektet har på miljömålen och de olägenheter som kan uppstå samt hur egenkontrollen hos verksamhetsutövaren fungerar.

SAMVERKAN

Samverkan kan ske på olika sätt:

- I de fall flera myndigheter har operativt tillsynsansvar över samma företag kan man genom samordning av tillsynsaktiviteterna åstadkomma större effektivitet i tillsynen.
- Tillsynsmyndigheterna kan också samverka genom att på olika sätt dela resurser och kompetens.
 - Det kan vara i form av nätverk bestående av operativa tillsynsmyndigheter, ofta kallade miljösamverkan. Syftet är att öka samsynen och att få en mer enhetlig tillämpning av miljöbalkens tillsynsregler.
 - Flera kommuner kan till exempel ha ett gemensamt miljökontor

Identifierade brister

I utvärderingen¹³ framgår det att många tillsynsplaner har brister i sin funktion som styrande verktyg för tillsynsarbetet hos de operativa tillsynsmyndigheterna. Vi har utgått från utvärderingen och kommit fram till att slutsatserna från den kan sammanfattas i följande fyra brister:

- Avsaknad av samlad tillsynsplan
- Tillsynsplanens status och bristfälliga innehåll
- Tidsbrist för behovsutredning, uppföljning och utvärdering
- Avvikelse från tillsynsplan

I detta kapitel redovisas brister med en nuläges- och problembeskrivning.

Avsaknad av samlad tillsynsplan

Nuläge

Många tillsynsplaner som tas fram på länsstyrelserna är fokuserade på tillsyn över miljöfarlig verksamhet och saknar ofta en redovisning om hur den operativa tillsynen inom skyddade områden och vattenverksamhet ska bedrivas under året.

Hos de kommunala tillsynsmyndigheterna finns det oftast en samlad tillsynsplan som beslutats på nämndnivå.

Problemanalys av nuläge

Avsaknaden av en samlad tillsynsplan kan leda till att resurserna inte inriktas på områden där de har bäst effekt i förhållande till miljö kvalitetsmålen. Prioriteringar mellan tillsynsinsatser är svåra att göra när det saknas en plan som samlar all planerad tillsyn inom de tillsynsområden som myndigheten ansvarar för.

Problemet hos länsstyrelserna ligger främst i att de olika ansvarsområdena under miljöbalken – miljöfarlig verksamhet, naturskydd och vattenverksamhet – har kommit olika långt vad gäller organisation och erfarenhet i arbetet med tillsyn. Tillsyn över miljöfarlig verksamhet dominerar och ses som synonymt med tillsyn enligt miljöbalken vilket får negativa konsekvenser för en samlad tillsynsplan.

Detta synsätt kan bero på att länsstyrelserna inte fått tillräckligt stöd för hur en samlad tillsynsplan bör utformas. Det kan också bero på organisatoriska strukturer, då i perspektivet att tillsyn enligt miljöbalken utförs vid flera organisatoriska enheter inom länsstyrelsen. För att kunna framställa en samlad tillsynsplan måste enheterna arbeta tillsammans vilket kräver resurser. Att flera myndigheter valt att inte ha en samlad tillsynsplan kan alltså ha en ekonomisk förklaring.

Hos de kommunala tillsynsmyndigheterna samlas oftast tillsynsplanerna inom respektive område till ett dokument, en samlad tillsynsplan. I dessa planer finns det dock sällan en beskrivning av hur man genomfört den samlade avvägningen av tillsynsbehovet och prioriterat mellan de olika tillsynsområdena. Detta kan ha sin

¹³ Tillsynsplaner – aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

grund i att de inte fått tillräckligt med stöd för vad en samlad tillsynsplan bör innehålla.

Tillsynsplanens låga status och bristfälliga innehåll

Nuläge

Utvärderingen visar att det oftast är handläggare som arbetar fram tillsynsplanen med visst stöd av chefen. Genomförandet av tillsynen är inte alltid relaterat till den utarbetade tillsynsplanen. I de fall man inte genomför tillsynsplanen fullt ut, förklaras det oftast med att det är en följd av interna faktorer såsom begränsade personella resurser, inte på bristande planering. Det som tycks orsaka problem för genomförandet av den planerade egeninitierade tillsynen är framför allt personalomsättning men även oförutsedda händelser i form av t.ex. remisser, tillsynsärenden och prövningar, nya riktlinjer, enkäter etc.

På tillsynsmyndigheten existerar tillsynsplanen ibland sida vid sida med verksamhetsplan och andra handlingsplaner och ibland ingår den i verksamhetsplanen. I vissa fall tas tillsynsplaner fram enhets- eller avdelningsvis vilket kan innebära två till tre parallella tillsynsplaner vid samma myndighet.

När det gäller utformningen av tillsynsplanerna finns det en stor variation:

- Merparten är objektslistor
- Ofta saknas en beskrivning av mål och syfte.
- Grundbultarna (miljömålsstyrning, egenkontroll, differentiering och samverkan) finns sällan representerade och det beskrivs sällan hur arbetet är tänkt att genomföras under året.
- Uppföljning och utvärdering redovisas sällan.

Problemanalys av nuläge

För att ta till sig en plan och göra den till sin egen bör man vara delaktig vid framtagandet av planen. När inspektörer och handläggare till stor del själva tar fram tillsynsplanerna visar det visserligen på en stor delaktighet vilket är viktigt men samtidigt bör man också ifrågasätta förankringen uppåt, till närmsta chef och även vidare i organisationen. Den i organisationen som har ansvar för hur resurserna inom myndigheten ska fördelas mellan de olika tillsynsområdena bör vara den som är ansvarig för att ta fram planen. Tillsynsplanen bör dock tas fram i samarbete med inspektörer och handläggare. På så sätt kan man säga att den som fördelar resurserna "äger" planen – det ska alltså inte råda några tveksamheter om att det är ledningen som bäst känner planen och dess intentioner. Detta stärker ledningens möjligheter att styra tillsynsverksamheten. Det finns annars en viss risk att möjligheten att använda tillsynsplanen som styrmedel elimineras eller minimeras.

När tillsynsplanen existerar sida vid sida med många andra planer kan det innebära statusproblem för tillsynsplanen som styrverktyg i förhållande till övriga planer och då främst verksamhetsplanen. Den senare ska vara ett stöd för att driva hela myndighetens arbete framåt medan tillsynsplanen fokuseras på den operativa tillsynen. Det kan i vissa fall ge upphov till målkonflikter som i sin tur kan påverka

planering och framtagande av den årliga samlade tillsynsplanen. Att leda en verksamhet där flera parallella styrverktyg förekommer kan innebära problem, exempelvis om målkonflikter mellan de olika styrinstrumenten uppstår. Detta skulle kunna vara en förklaring till att vissa tillsynsplaner ser ut att ha en mer nedtonad roll som styrande instrument.

En ytterligare faktor som kan inverka på den samlade tillsynsplanens status kan vara dess innehåll. En tillsynsplan som är väldigt enkel t.ex. en objektslista ger inte någon beskrivning av metoder för hur tillsynsarbetet ska styras och uppföljningen av en sådan plan blir mycket enkel och säger inte mycket. En sådan plan ger heller ingen information om kvaliteten på den tillsyn som kommer att genomföras. För att kunna förmedla hur tillsynen ska utföras under nästkommande år bör tillsynsplanens syfte klart framgå. Planen bör utformas så att den kan vara ett stöd för prioriteringar i de fall inkommande ärenden, prövningar och överklagningsärenden tenderar att ta tid från den planerade egeninitierade tillsynen.

På myndigheter där man har en tillsynsplan i form av en objektslista så synliggörs bristerna i denna vid den periodvisa verksamhetsuppföljningen. När verksamhetsplanen står sida vid sida med tillsynsplanen framträder tillsynsplanens brister som styrinstrument och statusen sänks.

Tydliga och mätbara mål i en plan är viktiga förutsättningar för att bestämma inriktning samt följa upp och utvärdera arbetet.

När en samlad tillsynsplan saknar en redovisning av grundbultar eller andra kvalitetsparametrar blir det vid en uppföljning svårt att se hur man utfört tillsynsarbetet under året dvs. vilka metoder som man använt och vilket/vilka miljö kvalitetsmål som varit i fokus etc.

Tidsbrist för behovsutredning, uppföljning och utvärdering

Nuläge

Från utvärderingen¹⁴ kan vi konstatera att de största bristerna i planeringsfasen tycks vara att det behövs mer tid för behovsutredning och för löpande uppföljningar av tillsynsarbetet för att se om tillsynsplanen följs.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

De flesta myndigheterna genomför periodvisa uppföljningar men de ser väldigt olika ut. Den uppföljning som görs av högsta ledningen genomförs halvårs- eller helårsvis och den handlar oftast om att stämma av utfallet av tillsynen mot budget under året. Övrig uppföljning som utförs genomförs oftast kvartalsvis av miljöchefen vid kommunen och motsvarande vid länsstyrelsen. Det pågår ofta även en slags uppföljning via samtal mellan handläggare och chef men den är sällan formalise-

¹⁴ Tillsynsplaner - aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

rad. Det går inte alltid att se hur uppföljningen och den efterföljande utvärderingen vägs in i hur tillsynsplanen sedan utformas.

Då tillsynsplanerna oftast består av objektslistor så innebär uppföljningen att man tittar på listorna och ser hur många inspektioner som ”hunnits med” och det som inte ”hunnits med” lyfts in till nästa års tillsynsplan.

Många myndigheter uppger att de saknar fungerande uppföljningssystem och några efterlyser ett generellt nationellt uppföljningssystem för att kunna göra jämförelser mellan de operativa tillsynsmyndigheterna.

BEHOVSUTREDNING

Enligt 7 § andra stycket punkt 1 Tif framgår det att myndigheten senast den 30 juni 1999 ska genomföra en utredning om tillsynsbehov inom sitt ansvarsområde och sedan årligen uppdatera utredningen med hänsyn till de förutsättningar som kan ha ändrats. De tillfrågade myndigheterna i utvärderingen verkar ha väl genomförda behovsutredningar av god kvalitet. Utredningarna är dock något som genomförts en gång för flera år sedan och sedan dess har uppdateringarna enbart bestått i mindre ändringar såsom justeringar av siffror. En indikator på att behovsutredningens kvalitet eller status är låg är att endast en femtedel av miljöcheferna i utvärderingen¹⁵ kunde svara på hur egenkontrollen fungerar inom tillsynsområdet.

Det visar sig också att utredningen inte har en framträdande roll i utformningen av tillsynsplanen hos länsstyrelserna men hos kommunerna används den i större utsträckning vid tillsynsplaneringen. Hos både handläggare och chefer efterlyses dock mer planeringstid vilket är en viktig faktor för kvalitetssäkring av behovsutredningens effekt på tillsynsplanen.

Problemanalys av nuläge

Då uppföljningen, utvärderingen och behovsutredningen bör vara styrande faktorer för hur planeringen kommer att se ut, bör det finnas tid avsatt för just detta.

Planering och uppföljning kan sägas hänga ihop eftersom kvaliteten på uppföljningen och utvärderingen blir styrande för hur planeringen kommer att se ut och uppföljningen påverkas i sin tur av hur tillsynsplanen utformats.

För att kunna skapa en samlad tillsynsplan med en korrekt bild av hur situationen ser ut inom det tillsynsområde som myndigheten ansvarar för krävs en del bakgrundsinformation. Genom att göra en grundlig behovsutredning och följa upp föregående års verksamhet och därefter utvärdera denna så får man en startpunkt för att påbörja författandet av en tillsynsplan. Det krävs därför tid för både utredning, planering och för uppföljning av tillsynsplanen – det senare är en av de viktigaste förutsättningarna för att kunna genomföra en bra planering. Det som bör prioriteras är att bygga in möjligheter för att fånga upp de erfarenheter som genomsvårar arbetet med tillsynsplanering.

Uppföljningssystem bör synliggöra (inte enbart i siffror) skillnader mellan planerad verksamhet och genomförda insatser och även vilka konsekvenser detta kan

¹⁵ Tillsynsplaner - aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

innebära. I de fall den samlade tillsynsplanen är utformad som objektslistor där det inte finns uppsatta mål och metoder blir en utvärdering svår att genomföra. Att utvärdera innebär att granska och värdera data med syfte att nå en djupare förståelse och vägledning för fortsatt handlande¹⁶ vilket blir svårt vid mycket enkla tillsynsplaner.

Om myndigheterna inte i tillräcklig utsträckning avsätter tid för uppdatering av behovsutredningar kan det innebära att ”nya” tillsynsområden riskerar att förbises. Det kan också innebära att en reflektion rörande tillsynsarbetets inriktning mot gällande miljö kvalitetsmål uteblir. Exempelvis kan en myndighet ha arbetat mot ett miljö kvalitetsmål under en period och då kan det vara dags att byta inriktning mot ett nytt miljö kvalitetsmål och en sådan omvärdering är svår att göra om inte tid avsätts för att granska behoven inom myndighetens tillsynsområde. Den systematiska planeringen är ofta bristfällig utifrån perspektivet att den baseras på ett otillräckligt underlag i form av uppföljning och behovsutredning. Om uppföljning inte genomförs på ett grundligt sätt blir det svårare att bedöma hur mycket luft som ska planeras in i tillsynsplanen. Planen blir då sårbar för händelsestyrd verksamhet.

Avvikelse från tillsynsplan

Nuläge

I de intervjuer som genomfördes i utvärderingen¹⁷ skattades genomförandegraden av tillsynsplanerna till mellan 60-90 %. Avvikelserna från den egeninitierade tillsynen i tillsynsplanen uppges främst bero på personalomsättning och oförutsedda händelser såsom remisser, tillsynsärenden och prövningar, nya riktlinjer, enkäter etc. Det är de interna faktorerna, t.ex. personalomsättning, som påverkar utfallet mest

En del myndigheter har jobbat med att minska sin sårbarhet för personalomsättningar. Man har t.ex. börja använda fler än en inspektör för varje tillsynsområde eller bransch eller tillämpa arbetsrotation, vilket ökar kompetensen. De strävar generellt efter att vara flexibla och miljöinspektörerna avlastar varandra eller används till hjälp och stöd i andra områden. Stödstrukturer som interaktiva nätverk och liknande är också viktigt vid genomförande av tillsyn.

Vidare framkommer att det finns en medvetenhet kring förbättringar i verksamheten som skulle kunna underlätta genomförandet av den planerade tillsynen. En förbättring är t.ex. ett fungerande och effektivt system för mottagande och arkivering av ärenden. De som har arbetat med att förbättra och förenkla sina diariesystem, upprättat webbinformation för standardfrågor etc. har kunnat begränsa tidsåtgången för händelsestyrda uppgifter och frigöra mer tid för planerad tillsyn.

Vid avvikelser från tillsynsplanen måste prioriteringar genomföras och det visar sig att de görs i lika stor utsträckning av handläggare som av ansvarig chef .

¹⁶ Naturvårdsverkets handbok 2001:4 om operativ tillsyn, Stockholm 2001

¹⁷ Tillsynsplaner – aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

Vem som beslutar beror oftast på frågans storlek. Inom de kommunala tillsynsmyndigheterna tas de större avvikelserna upp i den politiska nämnden, och de mindre avgör handläggarna eller inspektörerna själva eller i samråd med ansvarig chef. Generellt visar utvärderingen att tillsynsmyndigheterna ofta saknar en genomtänkt idé kring omprioriteringar eller en prioriteringsordning som kan fungera som stöd i arbetet under pågående tillsynsår.

Problemanalys av nuläge

Avvikelse från tillsynsplanen innebär att tillsynen inte genomförs på det sätt som planerats. I första hand innebär en avvikelse att man inte jobbat mot målen eller i enlighet med syftet i tillsynsplanen. Eftersom det finns få tillsynsplaner som har uttalade mål är det svårt att bedöma avvikelserna. Under förutsättning att den samlade tillsynsplanen är utformad enligt Tif och Naturvårdsverkets handbok om tillsyn¹⁸ så kan en avvikelse från planen innebära att delar av tillsynsarbetet inte styrs mot det behov som konstaterats i behovsutredningen.

En avvikelse som beror på personalomsättning innebär kompetensförlust inom verksamheten vilken kan vara svårare att planera för. Att bygga upp förlorad kompetens tar resurser från tillsynsarbetet. Detta är ett problem på samtliga myndigheter men för små kommuner och glesbygd är problemet större dels beroende på att personalstyrkan är mindre dels på att återrekryteringen ofta i praktiken innebär en fysisk flytt vilket kan ta lång tid.

För att bli mindre sårbar för oförutsedda händelser är det viktigt att man vid utformningen av tillsynsplanen tar hänsyn till att tillsynsarbetet ofta är händelsestyrt. En grundligt genomförd uppföljning gör att de händelser som kan vara periodvis återkommande identifieras och då kan lyftas in i planen.

När det gäller prioriteringar vid avvikelser så är det mycket viktigt att det finns en tydlig prioriteringsordning i den samlade tillsynsplanen så att de tillsynsinsatser som nedprioriteras är de som har minst effekt på planens mål.

¹⁸ Naturvårdsverkets handbok 2001:4 om operativ tillsyn, Stockholm 2001;

Referensalternativ

Det är viktigt att belysa hur dagens utveckling ser ut och vad som händer om inte ytterligare åtgärder vidtas. Vi kan konstatera att det har genomförts en del åtgärder för att komma till rätta med de brister som vi lyfter fram. Det finns även beslutade åtgärder som ännu inte är genomförda.

Genomförda åtgärder av Naturvårdsverket:

- Naturvårdsverkets utvärdering ”Tillsynsplaner – fiktiva eller aktiva styrinstrument”
- Naturvårdsverkets och länsstyrelsernas planer för tillsynsvägledning anger en inriktning under året vilket gör att myndigheterna fokuserar sin planeringen mot de områdena
- Tillsynsvägledning rörande vattenverksamhet¹⁹
- Tillsynsvägledning rörande skyddade områden²⁰

Planerade åtgärder av Naturvårdsverket:

- Vägledning om tillsynsplanering är ett prioriterat område i vår tillsynsvägledningsplan för 2010-2012.

Planerade åtgärder av Miljösamverkan Sverige:

- Ett projekt som heter ”den optimala tillsynsplanen” startar under 2010. Det är fokuserat på att lyfta kompetensen hos länsstyrelserna när det gäller bl.a. arbetet med samlade tillsynsplaner.

Miljösamverkan Sveriges insats ”Den optimala tillsynsplanen” kan skynda på utvecklingen av samlade tillsynsplaner samt höja tillsynsplanens status hos länsstyrelserna genom att tydliggöra vad en samlad tillsynsplan bör innehålla.

Att tillsynsplanen har en låg status och att inte tillräcklig tid avsätts för behovsutredning och uppföljning ute hos de operativa tillsynsmyndigheterna kommer inte att förändras av sig självt. De operativa tillsynsmyndigheterna behöver stöd för att kunna utveckla rutiner och stöd för hur processen med tillsynsplaner ska utformas.

De avvikelser från tillsynsplaner som förekommer uppges vara en följd av personalomsättning, och oförutsedda händelser såsom remisser, tillsynsärenden och prövningar, nya riktlinjer, enkäter etc²¹. Det är de interna faktorerna, t.ex. personalomsättning, som verkar påverka utfallet av den planerade tillsynen mest.

Vissa mindre kommuner har omorganiserat sig till s.k. miljövårdsförbund för att få ett bättre resursutnyttjande och då också minskat sin sårbarhet för personalomsättningar. Förbunden innebär att ett antal kommuner går ihop för att tillsammans lösa tillsynsuppgifterna inom respektive kommun. För närvarande finns det ca 12 st sådana förbund i landet.

Trenden när det gäller planering av tillsyn enligt miljöbalken är att man gör som man tidigare gjort när det gäller upprättandet av tillsynsplanen. Det krävs en

¹⁹ <http://www.naturvardsverket.se/sv/Verksamheter-med-miljopaverkan/Vattenverksamhet/>

²⁰ Bättre tillsyn i skyddade områden - en kartläggning och förslag på utvecklingsområden, (2007) Naturvårdsverket rapport 5685

²¹ Tillsynsplaner – aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

insats för att lyfta blicken och kunna åstadkomma förbättringar i arbetet med tillsynsplanering och en bättre utformning av tillsynsplanerna ute i landet. När det gäller länsstyrelserna så går utvecklingen dock mot mer samlade tillsynsplaner samt att tillsynen mot andra områden än miljöfarlig verksamhet ökar. Utvecklingsriktningen generellt när det gäller processen med tillsynsplaner hos de operativa tillsynsmyndigheterna går dock långsamt och tillämpningen blir olika ute i landet.

Mål

Den övergripande ambitionen är att genom åtgärdsförslagen åstadkomma en tillsyn som bedrivs på ett mer effektivt sätt och där de identifierade bristerna hos tillsynsmyndigheterna är avhjälpta. Konkret syftar åtgärderna till att uppnå följande:

- Att alla Sveriges länsstyrelser och kommunala tillsynsmyndigheter har samlade tillsynsplaner
- Att den samlade tillsynsplanen ska visa hur tillsynen vid myndigheten under året ska bedrivas och att den ska användas som ett styrinstrument för tillsynen.
- Att tillsynsmyndigheterna på ett tydligt sätt avsätter tid för behovsutredning, uppföljning och utvärdering så att kvaliteten på respektive del höjs.
- Att tillsynsmyndigheterna följer sina samlade tillsynsplaner.

Åtgärder

Förslag på åtgärd

Regeringen ger länsstyrelserna följande uppdrag i regleringsbrev/instruktion:

- Länsstyrelsen ska senast den 31 december 2011 ha fattat beslut om en samlad tillsynsplan för 2012 enligt § 7 i förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken²² (Tif). I den beslutade planen ska det, utöver vad som sägs i nämnda bestämmelse, gå att utläsa hur fördelningen av resurser har avvägts, inom och mellan de olika tillsynsområdena, och anpassats efter det tillsynsbehov som finns inom respektive tillsynsområde som myndigheten har ansvar för enligt miljöbalken.
- Länsstyrelsen ska senast den 1 februari 2012 till Naturvårdsverket redovisa hur man arbetat med att integrera och väga samman samtliga tillsynsområden, som myndigheten har ansvar för enligt miljöbalken, för att åstadkomma en samlad tillsynsplan.

Vi avser att ge länsstyrelserna stöd för hur deras redovisning på uppdraget ska utformas.

Planerade åtgärder på Naturvårdsverket

Vi har planerat att utveckla vår tillsynsvägledning under 2010 för att möta det behov som synliggjorts genom utvärderingen²³ som genomfördes under 2008. Vägledning om tillsynsplanering är också ett prioriterat område i vår tillsynsvägledningsplan för 2010-2012²⁴. Utvecklingen kommer att ske stegvis i samverkan med operativa tillsynsmyndigheter och berörda samverkansorgan.

Vi kommer huvudsakligen tillsynsvägleda genom att ta fram stöd för vad en samlad tillsynsplan bör innehålla samt ge myndigheterna stöd för processen med att ta fram en samlad tillsynsplan. Vi kommer även att se över våra kommunikationsinsatser rörande befintlig och kommande tillsynsvägledning. Vi har noterat att många av de tillsynsvägledningsinsatser som vi genomfört inte fått önskat resultat och därför bör vi analysera och utveckla hur vi kommunicerar vår vägledning.

Åtgärder som kan genomföras hos de operativa tillsynsmyndigheterna

Dessa förslag på åtgärder är riktade till de operativa tillsynsmyndigheterna och redovisar exempel på organisationsöversyner och förslag på förändrade arbetsätt

²² Se BILAGA 2 för § 7 i Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

²³ Tillsynsplaner – aktiva eller fiktiva styrinstrument (2009) Naturvårdsverkets rapport 5959

²⁴ <http://www.naturvardsverket.se/sv/Nedre-meny/Yttranden/Naturvardsverkets-plan-for-tillsynsvagledning-2010-2012/>

m.m. som kan underlätta och förbättra arbetet med tillsynsplanering. En del myndigheter har redan genomfört följande åtgärder:

- Berörda länsstyrelser skulle kunna välja att utreda hur tillsynsorganisationen kan samarbeta för att åstadkomma en samlad tillsynsplan. Det finns exempel på länsstyrelser som redan genomfört dessa förändringar och nu har en samlad tillsynsplan t.ex. länsstyrelsen Västernorrland och länsstyrelsen Kronoberg. På länsstyrelsen i Kronoberg beslutas den samlade tillsynsplanen av länsrådet.
- De operativa tillsynsmyndigheterna skulle kunna anpassa sitt arbetssätt för att bl.a. minska sårbarheten för personalomsättningar och förutsedda händelser enligt nedan:
 - Dela ansvar - genom att man under tillsynsarbetet använder fler än en inspektör för varje område/bransch
 - Arbetsrotation - genom att man roterar ansvarsområden för tillsyn periodvis inom myndigheten ökas kompetensen
 - Utreda ärendehantering på myndigheten och om möjligt förbättra, förenkla och effektivisera rutiner för ärendehantering.
- Vid mindre kommuner kan ett sätt att minska sårbarheten för personalomsättningar vara att gå ihop flera kommuner och dela på tillsynsresurser. Man löser då tillsammans tillsynsuppgifterna inom respektive kommun. Det bör medföra att personalstyrkan ökar något och det blir några fler som tillsynsarbetet kan fördelas mellan. Tillsynsmyndigheten blir då inte lika känslig för personalbortfall. Det finns en trend att mindre kommuner omorganiserar sig på detta sätt i s.k. miljövårdsförbund för att få ett bättre resursutnyttjande. Vi har dock inte utvärderat arbetet i denna organisationsform.

Konsekvenser av åtgärdsförslag

Avsaknad av samlad TP

Tabell 1. Kostnader och nyttor av olika åtgärdsförslag.

Åtgärder	Nyttor	Kostnader/nackdelar
Regeringen ger länsstyrelserna ett uppdrag i regleringsbrev/instruktion - att ta fram en samlad tillsynsplan samt att återrapporera arbetet (se 8.1 Förslag på åtgärd).	• Se ”Generell nytta...” nedan • Länsstyrelsen får ett uppdrag som är inriktat på att samla ihop tillsynen i en plan och avsätter då resurser för att arbeta med detta.	• Resursåtgång på länsstyrelsen för att utforma svar på uppdraget i regleringsbrev/instruktion • Resursåtgång på Naturvårdsverket för att ge stöd för hur svar på uppdraget i regleringsbrev/instruktion ska utformas • Kan innebära att de kommunala tillsynsmyndigheterna får mindre direkt tillsynsvägledning av länsstyrelserna
Naturvårdsverkets tillsynsvägledning av de operativa tillsynsmyndigheterna utvecklas.	• Se ”Generell nytta...” nedan • Ökade kontakter mellan de operativa tillsynsmyndigheterna och Naturvårdsverket	• Resursåtgång för tillsynsvägledning på Naturvårdsverket • Resursåtgång hos tillsynsmyndigheterna till följd av tillsynsvägledningsinsatser från Naturvårdsverket
Organisationsöversyn hos berörda länsstyrelser	• Se ”Generell nytta...” nedan • Åstadkommer en helhetssyn rörande tillsynsfrågorna på länsstyrelserna • Kan leda till ökat samarbete mellan tillsynsområdena på myndigheten	Innebär resursåtgång vid översynen.

Generell nytta av samtliga åtgärder

Man åstadkommer samlade tillsynplaner som medför att prioriteringarna mellan samtliga tillsynsområden inom miljöbalken möjliggörs. I förlängningen leder detta till att tillsynsarbetet kan styras på det sätt som avses i miljöbalken.

Tillsynsplanens låga status och bristfälliga innehåll

Tabell 2. Kostnader och nyttor av olika åtgärdsförslag

Åtgärder	Nyttor	Kostnader/nackdelar
Naturvårdsverkets tillsynsvägledning av de operativa tillsynsmyndigheterna utvecklas.	• Samlade tillsynsplaner skapas innehållande metoder, prioriteringar, syfte och mål som kan styra tillsynsverksamheten genom att det framgår i planen hur det är tänkt att man ska arbeta med tillsynen under året. Detta bör leda till att tillsynen inriktas på områden där den har bäst effekt i förhållande till valt miljö kvalitetsmål. • Ökade kontakter mellan de operativa tillsynsmyndigheterna och Naturvårdsverket	• Resursåtgång för tillsynsvägledning på naturvårdsverket • Resursåtgång hos de operativa tillsynsmyndigheterna till följd av tillsynsvägledningsinsatser från Naturvårdsverket

Tidsbrist för behovsutredning, uppföljning och utvärdering

Tabell 3. Kostnader och nyttor av olika åtgärdsförslag

Åtgärder	Nyttor	Kostnader/nackdelar
Naturvårdsverkets tillsynsvägledning	• Se "Generell nytta av samtliga"	• Resursåtgång för tillsynsvägledning på

utvecklas.	åtgärder” nedan • Ökade kontakter mellan de operativa tillsynsmyndigheterna och Naturvårdsverket	naturvårdsverket • Resursåtgång hos myndigheterna till följd av tillsynsvägledningsinsatser från Naturvårdsverket
De operativa tillsynsmyndigheterna granskar sin ärendehantering.	Granskningen kan medföra förändringar som minskar tidsåtgången för ärendehantering och frigör tid för tillsynsplanering	Resursåtgång för granskningsarbete på tillsynsmyndigheten.

Generell nytta av samtliga åtgärder

Man avsätter tillräcklig tid för behovsutredning, uppföljning och utvärdering så att man exempelvis kan upptäcka nya tillsynsområden som eventuellt uppstått eller omvärdera arbetet och vid behov börja arbeta mot nya miljökvalitetsmål.

Avvikelse från tillsynsplan

Tabell 4. Kostnader och nyttor av olika åtgärdsförslag

Åtgärder	Nyttor	Kostnader/nackdelar
Naturvårdsverkets tillsynsvägledning utvecklas.	• Se ”Generell nytta...” nedan • Ökade kontakter mellan de operativa tillsynsmyndigheterna och Naturvårdsverket	• Resursåtgång för tillsynsvägledning på Naturvårdsverket • Resursåtgång hos myndigheterna till följd av tillsynsvägledningsinsatser från Naturvårdsverket
De operativa tillsynsmyndigheterna anpassar sitt arbetssätt för att minska sårbarhet för oförutsedda händelser.	• Se ”Generell nytta...” nedan • Kan minska sårbarhet för personalomsättningar • Kan leda till kompetenshöjning.	Kan innebära resursåtgång vid anpassningen men en sådan anpassning bör på sikt spara in resurser.
Mindre kommuner går ihop och delar på tillsynsresurser	• Se ”Generell nytta...” nedan • Kan minska sårbarhet för personalomsättningar.	Resursåtgång till en början vid förändringen i arbetssätt. Det bör noteras att vi inte utvärderat arbetet i denna organisationsform för att genomföra den

	• Kan leda till kompetenshöjning.	operativa tillsynen.

Generell nytta av samtliga åtgärder

Färre och bättre hantering av de avvikelser som uppstår från de samlade tillsynsplanerna innebär att tillsynen utförs på det sätt som är planerat och medför då att myndigheten arbetar mot valt miljökvalitetsmål.

Sammanvägning av kostnader och nyttor

De åtgärder som vi valt att föreslå är främst inriktade på att höja kompetensen hos länsstyrelserna rörande deras arbete med samlade tillsynsplaner inom deras ansvarsområden.

De tillsynsvägledningsinsatser som vi planerat att genomföra under 2010 är inriktade på att höja kompetensen hos samtliga operativa tillsynsmyndigheter när det gäller tillsynsplanering. De kostnader som det skulle innebära hos myndigheterna är av begränsad karaktär då kompetenshöjning bör vara något som myndigheterna ändå årligen avsätter tid för.

Genom formulerade uppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev/instruktion kommer arbetet med den samlade tillsynsplanen att prioriteras. Avrapporteringen till oss kommer att innebära en insats från länsstyrelsernas och vår sida men den bör dock inte bli så omfattande.

Det bör poängteras att när tillsynsvägledande myndigheter och operativa tillsynsmyndigheter väljer att inrikta sitt arbete specifikt mot ett område, i detta fall tillsynsplanering, innebär det att det sker på bekostnad av att något annat i verksamheten nedprioriteras. En väl genomförd tillsynsplanering hos de operativa tillsynsmyndigheterna innebär dock att de tillsynsresurser som finns att tillgå används på bästa sätt.

Att länsstyrelsen skulle kunna se över sin tillsynsorganisation med målet att åstadkomma en samlad tillsynsplan behöver inte innebära merkostnader för myndigheten. Det finns exempel på länsstyrelser som genomfört dessa förändringar inom befintlig budget och nu har en samlad tillsynsplan t.ex. länsstyrelsen i Västernorrland och länsstyrelsen i Kronoberg.

Att genomföra organisationsförändringar inom kommunerna för att minska sårbarheten mot personalomsättningar kan initialt vara kostsamt för att senare betala sig i form av en mer resurseffektiv organisation.

En förbättring av tillsynsplaneringen hos de operativa tillsynsmyndigheterna bör inte innebära några direkta konsekvenser för näringslivet och den enskilde verksamhetutövaren. Om åtgärderna skulle innebära några konsekvenser så bör de främst vara positiva då en effektivare tillsyn gynnar näringslivet. En väl fungerande tillsynsplanering ger större förutsättningar för en likartad tillämpning av miljöbalken över landet vilket ger en bättre likställighet inför lagen.

Referenser

Jonsson, Gun och Wiktorsson Marie (2009) *Tillsynsplaner – aktiva eller fiktiva styrinstrument. En utvärdering av tillsynsplanernas styrande roll*. Stockholm: Naturvårdsverket. Rapport 5959. ISBN 978-91-620-5959-0

Holgersson, Magnus (2009) *Länsstyrelsernas tillsyn – dagsläge, möjliga förbättringar, framtidsutsikter. Redovisning av ett regeringsuppdrag*. Rapportnr: 2009:2. ISBN: 978-91-7488-230-8.

Förutsättningar för operativ tillsyn enligt miljöbalken. (2002) Naturvårdsverket. Stockholm. Rapport 5209. ISBN: 91-620-5209-8.

Operativ tillsyn – handbok för tillsynsmyndigheten. Naturvårdsverket. Stockholm 2001. ISBN: 91-620-0114-0. ISSN: 1650-2361.

Bättre tillsyn i skyddade områden. Delrapport 1 – kartläggning och förslag på utvecklingsområden. (2007) Naturvårdsverket. Stockholm. Rapport 5685. ISBN 91-620-5685-9. ISSN 0282-7298.

Naturvårdsverket, tillsynsvägledning. Hämtad 9 december 2009 från World Wide Web: <http://www.naturvardsverket.se/sv/Nedremeny/Yttranden/Naturvardsverkets-plan-for-tillsynsvagledning-2010-2012/>

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Lagar-och-andra-styrmedel/Tillsyn-och-egenkontroll/Att-bedriva-operativ-tillsyn/>

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Verksamheter-med-miljopaverkan/Vattenverksamhet/>

BILAGA 1 Utdrag ur regleringsbrev 2009

Regeringsuppdrag 4. Tillsyn

Naturvårdsverket ska senast den 28 februari 2010 redovisa vilka brister i tillsynen som verket har identifierat och förslag till hur de bör åtgärdas. Redovisningen ska särskilt innehålla uppgifter om hur tillsynen över import och export av farligt avfall bedrivs, de brister i tillsynen som identifierats och hur verket bedömer att dessa brister bör åtgärdas.

BILAGA 2 Utdrag ur Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

Utdrag ur Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken:

7 § En myndighet som har tilldelats operativa tillsynsuppgifter skall för tillsynsarbetet avsätta resurser som i tillräcklig grad svarar mot behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

Myndigheten skall

1. senast den 30 juni 1999 ha gjort en utredning om tillsynsbehovet inom sina ansvarsområden och därefter varje år uppdatera utredningen med hänsyn till de förutsättningar som kan ha ändrats,
2. föra ett register över de verksamheter som fordrar återkommande tillsyn,
3. för sina ansvarsområden för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan, baserad på utredningen enligt 1 och verksamhetsregistret enligt 2, för hur tillsynsarbetet skall bedrivas, samt
4. regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten.

Utredningen enligt [andra stycket 1](#) och tillsynsplanen enligt [andra stycket 3](#) skall beslutas av den inom myndigheten som beslutar om användningen av myndighetens resurser. När en kommunal nämnd utövar den operativa tillsynen är det nämnden som skall fatta beslut om utredningen och tillsynsplanen. Förordning (2004:733).

Ändrad 2004-10-12 gm [SFS 2004:733](#), ikraft 2004-11-15

Fördelning av ansvar för operativ tillsyn enligt miljöbalken

Redovisning av ett regeringsuppdrag i december 2009
Dnr 715-224-09 Rt

1 Innehåll

1 INNEHÅLL	2
2 SAMMANFATTNING	4
3 INLEDNING	5
3.1 Uppdraget	5
3.2 Genomförande	6
4 UTGÅNGSPUNKTER	7
4.1 Reglering av tillsynsansvar idag	7
4.2 Statliga utredningar	7
4.3 Tillsyns- och föreskriftsrådets pm	8
5 FÖRDELNING AV TILLSYN	9
5.1 Kapitel 7 Skydd av områden	9
5.2 Kapitel 8 Särskilda bestämmelser för djur- och växtarter	10
5.3 Kapitel 9 Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	10
5.4 Kapitel 10 Verksamheter som orsakar miljöskador	11
5.5 Kapitel 11 Vattenverksamhet	11
5.6 Kapitel 12 Jordbruk och annan verksamhet	12
5.7 Kapitel 13 Genteknik	12
5.8 Kapitel 14 Kemiska produkter och biotekniska organismer	13
5.9 Kapitel 15 Avfall och producentansvar	13
5.10 Kapitel 17 Regeringens tillåtlighetsprövning	14
5.11 Andra kapitel	14
5.12 EG-förordningar	15
5.13 Övrigt	15
6 FÖRUTSÄTTNINGAR	16
6.1 Ändra 26 kap 3 § MB	16
6.2 Se över punkterna i TiF:s bilaga	17
6.3 Tydligare ansvar för tillsyn enligt EG-förordningar	17
6.4 Fler åtgärder som ökar tydligheten	18
7 TÄNKBARA MODELLER	19
7.1 Fyra tillsynsområden i TiF	19
7.2 TiF visar tillsynsansvar för alla förordningar	20
7.3 TiF visar tillsynsansvar för kapitel i MB	21
7.4 Ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet	22
8 SLUTSATSER	23
9 REFERENSER	25

2 Sammanfattning

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att överväga olika modeller för en tydligare och mer ändamålsenlig reglering tillsynsansvar. Vi har fått uppdraget mot bakgrund av de problem som Tillsyns- och föreskriftsrådet har identifierat.

Regleringen av tillsynsansvar enligt miljöbalken (MB) är delvis otydlig och inte ändamålsenlig. Detta berör såväl lokala, regionala som centrala myndigheter som har ansvar för operativ tillsyn. Otydligheten drabbar också verksamhetsutövarna som inte alltid vet vilken myndighet som har tillsynen över deras verksamhet. Det är därför viktigt att tillsynsansvaret förtydligas, dels vad gäller fördelningen mellan myndigheter och dels vad ansvaret innebär. Detta bör presenteras på ett sätt som inte kräver en ständig uppdatering och därför blir hållbart över tid.

I redovisningen av uppdraget håller vi oss på en övergripande nivå och har avgränsat oss till den operativa tillsynen.

Vi presenterar några förutsättningar som vi menar är nödvändiga för en tydligare reglering av tillsynsansvar. En ändring av 26 kap. 3 § MB behöver göras för att få bort dubbla tillsynsansvar och för att få en mer flexibel reglering. Ansvar för operativ tillsyn enligt EG-förordningar bör förtydligas. Slutligen skulle en regel kunna föras in i TiF som visar vilken myndighet som ska ha det operativa tillsynsansvaret, om objektet faller under flera punkter i bilagan.

För att kunna reda ut de otydligheter som finns idag krävs att en större utredning görs av regleringen. Politiska överväganden behöver göras för hur ansvaret för den operativa tillsynen ska fördelas.

Vi beskriver några tänkbara modeller för utformningen av tillsynsförordningens bilaga. Ingen av dessa löser problemen med den otydliga regleringen som finns idag. Innan någon av modellerna väljs behöver därför en omfattande översyn göras av ansvarsfördelningen för den operativa tillsynen. Modellerna är:

- **Fyra tillsynsområden i TiF:** Skyddade objekt, Verksamheter, Genteknik och Försvarets verksamhet.
- **TiF visar tillsynsansvar för alla förordningar:** Ansvar för den operativa tillsynen kan fördelas i TiF:s bilaga genom att ange operativ tillsynsmyndighet för varje enskild förordning.
- **TiF visar tillsynsansvar för kapitel i MB:** Bilagan i TiF kan visa hur tillsynsansvaret fördelas enligt MB:s kapitel.
- **Ett objekt – en tillsynsmyndighet:** Ansvar för operativ tillsyn enligt MB fördelas för att få en operativ tillsyn där tillämpningen i hög grad är integrerad.

Det finns många parallella ansvar i den operativa tillsynen enligt MB. Detta är en följd av balkens breda och komplexa tillämpningsområde. Vi bedömer att det inte är möjligt att helt ta bort dessa. En strävan bör dock vara att minimera parallella ansvar i nya och reformerade bestämmelser.

Att utveckla operativa tillsynsmyndigheters samverkan skulle kunna vara ett sätt att hantera parallella tillsynsansvar där sådana ändå uppstår.

3 Inledning

Regleringen av tillsynsansvar enligt miljöbalken (MB) är delvis otydlig och inte ändamålsenlig. Det finns ett antal rättsfall där ansvaret inte har kunnat redas ut. På vissa områden regleras ansvar för tillsyn både i MB och dess förordningar, vilket medför dubbla tillsynsansvar¹. Ansvar för operativ tillsyn presenteras i tillsynsförordningens bilaga. Denna är i delar otydlig och behöver ses över. Även myndigheternas tillsynsansvar enligt EG-förordningar är otydligt reglerat.

Detta gör att den operativa tillsynsmyndigheten kan vara osäker på om den har rätt eller skyldighet att bedriva tillsyn. Följden kan bli att tillsyn inte utförs alls eller att flera myndigheter agerar i samma fråga. Tillsynsarbetet riskerar därför att i delar bli ineffektivt. Gränsdragningsproblemen berör såväl lokala, regionala som centrala myndigheter som har ansvar för operativ tillsyn.

Av den sammantagna tillsyn som genomförs av statliga myndigheter är tillsyn enligt MB den som kostar mest. I skenet av detta och ett allmänt krav att myndigheter ska arbeta mer effektivt blir det tydligt att problemen behöver lösas. Om regleringen av tillsynsansvaren inte ses över kommer problemen att kvarstå eller öka. Tillsynen tenderar att bli mer och mer komplex eftersom det blir allt vanligare att miljötillsyn regleras genom EG-förordningar. Om ingen förändring sker kommer samhällsresurser fortsättningsvis, och förmodligen i ökad grad, att läggas på att reda ut tillsynsansvar i enskilda ärenden, bland annat i domstol. Otydligheten drabbar också verksamhetsutövarna som inte alltid vet vilken myndighet som har tillsynen över deras verksamhet. Detta riskerar att öka företagets administrativa kostnader.

Det är därför viktigt att tillsynsansvaret förtydligas, dels vad gäller fördelningen mellan myndigheter och dels vad ansvaret innebär. Detta bör presenteras på ett sätt som inte kräver en ständig uppdatering och därför blir hållbart över tid.

3.1 Uppdraget

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att överväga olika modeller för en tydligare och mer ändamålsenlig reglering tillsynsansvar. I regleringsbrev för 2009 formuleras uppdraget så här:

16. Modeller för regleringen av tillsynsansvar Mot bakgrund av de problem som Tillsyns- och föreskriftsrådet identifierat² ska Naturvårdsverket efter samråd med Socialstyrelsen, Statens jordbruksverk och Kemikalieinspektionen överväga olika modeller för hur regleringen av tillsynsansvaret inom miljöbalkens tillämp-

¹ **Dubbelt tillsynsansvar:** flera tillsynsmyndigheter har ansvar för operativ tillsyn för samma frågor vid samma tillsynsobjekt. **Parallellt tillsynsansvar:** flera tillsynsmyndigheter har ansvar för operativ tillsyn för olika frågor vid samma tillsynsobjekt

² Tillsyns- och föreskriftsrådet 2008, PM med förslag på åtgärder för att förtydliga det operativa tillsynsansvaret och det tillsynsvägläggande ansvaret enligt miljöbalken

ningsområde bör utformas i syfte att få ett tydligare och mer ändamålsenligt utformat regelverk. Naturvårdsverket ska beskriva fördelar och nackdelar med olika modeller och redovisa konsekvenserna av om de olika modellerna genomförs. Naturvårdsverket ska redovisa uppdraget senast den 31 december 2009.

3.2 Genomförande

Vår tolkning av uppdraget är att syftet med detta är att ta fram ett underlag till regeringen inför en översyn av regleringen av tillsynsansvar. I redovisningen av uppdraget håller vi oss på en övergripande nivå. Vi behandlar frågor som rör operativ tillsyn, men inte tillsynsvägledning. Frågor som rör vilka myndigheter som bör ha tillsynsansvar går vi inte in på. Vi behandlar inte heller frågan om överlåtelse av operativ tillsyn.

Uppdraget har genomförts efter samråd med Kemikalieinspektionen (KemI), Socialstyrelsen och Jordbruksverket. Två samrådsmöten har genomförts. Kontakter har också skett via e-post. Vi har också haft ett möte med Teknikföretagen.

Eftersom vi inte redovisar konkreta förslag bifogar vi inte någon konsekvensanalys.

4 Utgångspunkter

I proposition 1997/98:45 om miljöbalken beskriver regeringen de principer som bör gälla för miljöbalken. Bland annat ska den

- bilda en övergripande lagstiftning för all miljöpåverkan
- utformas som en sammanhållen miljö-, hälsoskydds- och naturresurslagstiftning
- förstärka det demokratiskt förankrade inflytandet och
- skapa förutsättningar för en integrerad tillämpning.

En miljöbalk med samlade centrala materiella bestämmelser för att ta tillvara miljöhänsyn, bör ge förutsättningar för ett fördjupat och längre gående miljöarbete. Regeringen skriver också att miljöbalken bör skapa förutsättningar för en integrerad tillämpning av miljölagstiftningen sett ur de enskilda verksamhetsutövarnas synvinkel.

4.1 Reglering av tillsynsansvar idag

Idag regleras ansvar för operativ tillsyn både i MB och i vissa förordningar. I 26 kap. 3 § görs en grundläggande reglering. Dessutom regleras den kommunala nämndens ansvar för tillsyn enligt 9, 14 och 15 kap.

Myndigheternas ansvar för operativ tillsyn fördelas sedan i sju olika tillsynsområden i en bilaga till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken (tillsynsförordningen, TiF)³. Det förekommer också att ansvar för operativ tillsyn regleras i andra förordningar och även i föreskrifter som hör till MB.

4.2 Statliga utredningar

Flera statliga utredningar på senare tid tagit upp att den svenska tillsynsorganisationen bör ses över, bland annat vad gäller resurseffektivitet och med koppling till EG-rätten.

I Ansvarskommitténs slutbetänkande Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft (SOU 2007:10,) framförs att det är ett nationellt intresse att tillsyn bedrivs på ett likartat sätt i hela landet, med samma bedömningsgrunder och med samma ambitionsnivå. Till detta kommer att EG-rätten inom till exempel området miljötillsyn ställer ökade krav på en enhetlig nationell tillsyn.

Reach-utredningen föreslår i sitt slutbetänkande Kemikalietillsyn – organisation och finansiering (SOU 2008:73) en organisation för effektiv tillsyn över efter-

³ SOU 2008:73 Kemikalietillsyn – organisation och finansiering, slutbetänkande av Reach-utredningen, M2007:01

levnaden av Reach och övrig kemikalielagstiftning. Kemikalietillsynen integreras mer med övrig miljötillsyn.

I Länsstyrelsernas Tillsyn – dagsläge, möjliga förbättringar, framtidsutsikter, redovisning av ett regeringsuppdrag, Fi2008/3093, februari 2009, förespråkar utredaren en sektorsövergripande princip som innebär att fler tillsynsuppgifter förs över till länsstyrelserna. Det gäller exempelvis vissa ytterligare uppgifter inom tillsyn av miljöfarlig verksamhet och Skogsstyrelsens tillsyn.

Riksrevisionen skriver i sin rapport 2006:4 Mer kemikalier och bristande kontroll – tillsynen av tillverkare och importörer av kemiska produkter bland annat att dubbla tillsynsansvar för kemikalietillsyn motverkar att tillsyn utförs i tillräcklig omfattning. Därför bör en översyn av ansvarsfördelningen göras.

4.3 Tillsyns- och föreskriftsrådets pm

I vårt arbete med regeringsuppdraget har vi använt Tillsyns- och föreskriftsrådets (ToFR) promemoria som ett underlag. ToFR har konstaterat att det finns strukturella problem och tolkningssvårigheter i den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen enligt miljöbalken. Rådet har utarbetat förslag på hur ansvaret för operativ tillsyn och tillsynsvägledning kan bli tydligare.

Promemorian överlämnades till Miljödepartementet som underlag för ett eventuellt beslut om ändringar i tillsynsförordningen. Förslagen ska också kunna ligga till grund för förslag på regelförändringar som kan minska de administrativa kostnaderna för verksamhetsutövare.

Förslagen togs fram av en arbetsgrupp och kan övergripande beskrivas så här:

- Fördelningen av ansvaret för all form av tillsyn under miljöbalken bör samlas i tillsynsförordningen (TiF). En bilaga till TiF anger vilken myndighet som är operativ respektive tillsynsvägledande vid tillämpning av respektive förordning (inklusive EG-förordningar) och föreskrift.
- När regeringen eller statliga myndigheter beslutar om nya förordningar eller föreskrifter bör man alltid reglera ansvaret för operativ tillsyn och tillsynsvägledning genom att hänvisa till vad som gäller enligt TiF.

Arbetsgruppen identifierade tolv problemområden som bland annat rör fördelning av ansvar för operativ tillsyn över EG-förordningar, kemikalier och avfall samt förorenade områden.

5 Fördelning av tillsyn

I det här kapitlet redogör vi kortfattat för fördelningen av tillsynsansvar enligt MB och problem som vi identifierat med detta. Vi har valt att följa balkens kapitelindelning. Vi tar också upp några särskilda frågor som rör fördelningen av tillsynsansvaret.

5.1 Kapitel 7 Skydd av områden

Ansvaret för den operativa tillsynen enligt 7 kap. MB regleras i huvudsak i TiF:s bilaga, tillsynsområde A samt i 26 kap. 23 § MB (naturvårdsvakter). Vilken myndighet som har ansvar för tillsynen beror av vilken typ av skyddat område det handlar om och vilken myndighet som tagit beslutet om områdesskydd. Operativa tillsynsmyndigheter är framför allt länsstyrelsen och den kommunala nämnden. I den operativa tillsynen granskas att balkens bestämmelser för generella biotop- och strandskyddsområden och att föreskrifterna i beslut för skyddade områden, till exempel naturreservat, följs eller om någon bryter mot dem.

Inom ett skyddat område finns ofta verksamheter som omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken⁴. Andra tillsynsmyndigheter än den myndighet som har tillsynen över det skyddade området kan därför vara inkopplade.

En konsekvens av detta är att det här kan finnas parallella tillsynsansvar enligt MB. Ett exempel kan vara att det i många skyddade områden bedrivs jordbruk⁵ som omfattas av bestämmelserna i 9 och 12 kap. MB. Inom till exempel ett naturreservat kan det finnas andra miljöfarliga verksamheter (9 kap. MB) som är tillstånds- eller anmälningspliktiga⁶.

Skötsel och förvaltning av ett skyddat område är inte operativ tillsyn⁷. Vissa arbetsmoment inom förvaltningen av det skyddade området kan däremot bli föremål för tillsyn. Till exempel kan användningen av motordrivna arbetsredskap medföra buller, kemikaliehantering (9 och 14 kap. MB) eller att farligt avfall (15 kap. MB) uppkommer⁸.

Tillsynsmyndigheter för olika slag av områdesskydd kan också finnas parallellt inom samma område. Exempel: En biotopskyddad allé, med länsstyrelsen som tillsynsmyndighet, kan finnas inom ett kommunalt reservat för vilket den kommunala nämnden svarar för tillsynen.

7 kap. MB innehåller också bestämmelser om strandskydd som innebär ett förbud mot att uppföra nya byggnader och att vidta åtgärder som till exempel gräv-

⁴ Naturvårdsverket 2003, Bildande och förvaltning av naturreservat, handbok 2003:3

⁵ Länsstyrelsen eller den kommunala nämnden är tillsynsmyndighet

⁶ Länsstyrelsen eller den kommunala nämnden är tillsynsmyndighet

⁷ Naturvårdsverket 2007, Bättre tillsyn i skyddade områden, rapport 5685

⁸ Tillsynsmyndighet är den kommunala nämnden

ningsarbeten. Även här finns parallella tillsynsansvar, till exempel i förhållande till 8, 9, 11, 14 och 15 kap. MB.

5.2 Kapitel 8 Särskilda bestämmelser för djur- och växtarter

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i huvudsak i TiF:s bilaga, tillsynsområde A och G samt i 26 kap. 23 § MB (naturvårdsvakter). Länsstyrelsen är operativ tillsynsmyndighet. Tillsynen får överlåtas till kommunen om den begär det.

I arbete med tillsyn enligt kap. 8 MB kan parallella tillsynsansvar finnas, till exempel i förhållande till 7, 9, 11, 12 och 14 kap. Ett exempel är byggandet av en skogsbilsväg, och avverkning för denna, som ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § MB. Samrådet handläggs av Skogsstyrelsen. Om området innehåller fridlysta växter eller djur har länsstyrelsen operativ tillsyn över artskyddet.

Parallella tillsynsansvar för tillsyn över artskyddsfrågor kan i övrigt finnas på samma sätt som beskrivits i avsnitt 5.1 om miljöbalkens kapitel 7.

5.3 Kapitel 9 Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i huvudsak i TiF:s bilaga, tillsynsområde B och i 26 kap. 3 § MB. Operativa tillsynsmyndigheter är länsstyrelsen eller den kommunala nämnden. Länsstyrelsen får överlåta sin tillsyn till kommunen om denna begär det.

Vid en miljöfarlig verksamhet som har en tillståndspliktig anläggning, kan det också finnas andra delar som är integrerade i verksamheten. Dessa kan vara anmälningspliktiga eller varken anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt FMH. Vår bild är att myndigheterna i praktiken arbetar enligt principen ”ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet”. Det är praktiskt och effektivt, både för myndigheterna och för verksamhetsutövarna, att ha ett sådant angreppssätt. Däremot är den formella fördelningen av tillsynsansvaren i dessa fall otydligt reglerad. Många gånger är det oklart vad tillståndsplikten för en verksamhet omfattar. Eftersom tillsynsansvaret är kopplat till tillståndsplikten blir också detta otydligt.

En liknande otydlighet är att det i vissa fall är svårt att dra gränsen mellan generalläkarens tillsynsansvar och länsstyrelsens/kommunens, till exempel vid flygplatser med både militär och civil verksamhet. I praktiken hanterar tillsynsmyndigheterna detta på så sätt att generalläkaren utövar all tillsyn vid en militär flygplats där även civil flygverksamhet bedrivs. Vid en civil flygplats där Försvarmakten bedriver verksamhet, utövar länsstyrelsen eller kommunen tillsyn över de civila delarna av verksamheten⁹.

⁹ Naturvårdsverket, Handbok 2008:1 med allmänna råd för flygplatser, utgåva 1

5.4 Kapitel 10 Verksamheter som orsakar miljöskador

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i huvudsak i TiF:s bilaga, tillsynsområde B. Operativa tillsynsmyndigheter är länsstyrelsen eller den kommunala nämnden. Länsstyrelsen får överlåta sin tillsyn till kommunen om denna begär det.

Det är ibland svårt att avgöra vilken myndighet som har ansvar för den operativa tillsynen över föroreningsskador och allvarliga miljöskador. Naturvårdsverket har därför tolkat lagtexten och bedömt tillsynsansvaret utgående från vanligt förekommande typfall, bland annat om det finns en pågående verksamhet på platsen eller om området ska exploateras. Trots vår tolkning är det ändå ibland oklart vilken myndighet som har ansvar för den operativa tillsynen. Det gäller bland annat när det inte finns tillräcklig information om nedlagda verksamheter som funnits på en plats. En oklarhet är också i vilken utsträckning generalläkaren har tillsyn avseende miljöskador.

Vilken myndighet som har ansvar för den operativa tillsynen ska bedömas utifrån flera kriterier. För verksamheter som är nedlagda behöver man bland annat veta när detta gjordes, vilken typ av verksamhet det handlade om och hur tillsynsansvaret regleras vid den tiden. Dessa bedömningar är mycket komplicerade att göra. Därför behöver punkterna i TiF:s bilaga omarbetas och utgå ifrån andra, enklare kriterier.

I proposition 2008/09:217 Miljöbalkens försäkringar och avhjälpande av förorenade områden m.m. skriver regeringen att det i vissa fall är svårt att entydigt och enkelt avgöra vilken myndighet som ska svara för den operativa tillsynen. Detta kan till exempel medföra att obehöriga myndigheter meddelar förelägganden som kan komma att upphävas vid en överprövning. Regeringen skriver vidare att en översyn av bestämmelserna om ansvarig tillsynsmyndighet för avhjälpande av miljöskador behöver göras.

5.5 Kapitel 11 Vattenverksamhet

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i huvudsak i TiF:s bilaga, tillsynsområde B. Operativa tillsynsmyndigheter är länsstyrelsen eller den kommunala nämnden. Länsstyrelsen får överlåta sin tillsyn till kommunen om denna begär det.

Det kan vara svårt att avgöra vem som är tillsynsmyndighet för den miljöfarliga verksamhet som bedrivs i samband med vattenverksamhet. Det finns avgöranden i miljööverdomstolen¹⁰ som visar att hantering av olja vid en vattenverksamhet är en del av den verksamheten. Ett exempel är hantering av olja i turbin och turbinhall vid ett vattenkraftverk. Tillsynen över oljehantering ska alltså utövas av den

¹⁰ Miljödomstolen i Stockholm, mål M 8621-05 samt MÖD, mål M 3195-06 och 3196-06

myndighet som har tillsynen över vattenverksamheten, inte av den myndighet som har tillsynen enligt 9 kap. MB. Detta finns inte uttryckt i lagstiftningen eller tillsynsförordningen. Andra exempel när det är otydligt vilken myndighet som har ansvaret är i frågor som rör markavvattning och dumpning i vatten.

Parallella tillsynsansvar finns, till exempel när en vattenverksamhet finns inom ett skyddat område enligt 7 kap MB. Den tillsynsmyndighet som har tillsyn över det skyddade området kan då vara en annan än den som har tillsynen över vattenverksamheten.

5.6 Kapitel 12 Jordbruk och annan verksamhet

Ansvar för operativ tillsyn avseende anmälan för samråd enligt 12 kap. regleras i TiF:s bilaga, tillsynsområde A. Länsstyrelsen är operativ tillsynsmyndighet för alla samrådsärenden utom i de fall skogsvårdsstyrelsen är ansvarig. Länsstyrelsen kan överlåta tillsynen till kommunen.

Jordbruk är miljöfarlig verksamhet. Ansvar för tillsynen regleras därför gemensamt med dessa i TiF:s bilaga, tillsynsområde B. Punkt B3 i bilagan rör jordbruk med mindre än 100 djurenheter.

Även för verksamheter som kräver samråd enligt 12 kap. 6 § MB finns parallella tillsynsansvar. Tillsynsmyndigheten för 12:6 MB handlägger frågor som rör påverkan på naturmiljön. Om verksamheten också ger upphov till exempelvis bullerstörningar kan tillsyn också bli aktuell för miljöfarlig verksamhet och olägenhet för människors hälsa även om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 9 kap¹¹.

Ett exempel är byggande av en enskild väg som anmäls för samråd enligt 12:6 MB beträffande ändring av naturmiljön. Om vägbygget också kan innebära störningar genom till exempel buller från sprängning är detta miljöfarlig verksamhet som inte är tillstånds- eller anmälningspliktig. Tillsyn i denna del av verksamheten utövas av en kommunal nämnd. Om det är olika tillsynsmyndigheter berörda för samma tillsynsobjekt är det självfallet särskilt viktigt att tillsynsmyndigheterna samverkar.

5.7 Kapitel 13 Genteknik

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i TiF:s bilaga avdelning F. Operativa tillsynsmyndigheter är Jordbruksverket, Fiskeriverket, KemI, Skogsstyrelsen, Läkemedelsverket, Livsmedelsverket och Arbetsmiljöverket. Tillsynen kan inte överlåtas.

¹¹ Naturvårdsverket 2001, Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, handbok 2001:6,

Fördelningen av tillsynsansvaret utgår ifrån vilken organism och vilket användningsområde det handlar om. I TiF:s bilaga är inte alltid någon tillsynsmyndighet utpekad för operativ tillsyn för användning av foder, livsmedel och andra produkter som släppts ut på marknaden.

Jordbruksverket har ansvar för övriga organismer, vilket i praktiken idag är djur och vissa växter. När det gäller utsläppande på marknaden ansvarar Jordbruksverket också för användning av genetiskt modifierat foder.

KemI har operativ tillsyn bland annat över utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av GMO, nematoder, spindeldjur eller insekter.

5.8 Kapitel 14 Kemiska produkter och biotekniska organismer

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i huvudsak i TiF:s bilaga avdelning D, men även i avdelning G. Operativa tillsynsmyndigheter är, förutom den kommunala nämnden, Kemikalieinspektionen, länsstyrelsen, Läkemedelsverket, Livsmedelsverket, Transportstyrelsen, Arbetsmiljöverket eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Den kommunala nämndens tillsynsansvar enligt 14 kap. MB regleras dessutom i 26 kap. 3 § MB och i 4 § TiF. Detta innebär att kommunens tillsynsansvar gäller vid sidan av de andra myndigheterna som pekas ut i TiF:s bilaga, vilket medför att det finns ett dubbelt tillsynsansvar. Myndigheterna kan, enligt punkt D i TiF:s bilaga, träffa en överenskommelse om hur ansvaret ska fördelas. Vår erfarenhet är att detta inte görs. Det finns då i stället en risk för att ingen myndighet tar ansvar för den operativa tillsynen. Kommunikationen mellan berörda myndigheter om tillsynsbesök som planeras och genomförs är också ofta bristfällig.

Enligt Reach-utredningen gör den oklara ansvarsfördelningen det svårt för myndigheterna att samverka och att åstadkomma en likvärdig och effektiv tillsyn. Utredningen föreslog i sitt slutbetänkande en tydligare tillsynsorganisation. Förslaget innebär att de dubbla tillsynsansvaren, där fler myndigheter har ansvar för samma tillsyn, tas bort och de parallella, där två myndigheter kontrollerar efterlevnaden av olika regler i samma lagstiftning, minimeras så långt som möjligt. I vårt yttrande den 26 november 2008 stöder vi förslagen.

5.9 Kapitel 15 Avfall och producentansvar

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i huvudsak i TiF:s bilaga avdelning E, men även i avdelning G. Operativa tillsynsmyndigheter är, förutom den kommunala nämnden, länsstyrelsen, Jordbruksverket eller Naturvårdsverket.

Den kommunala nämndens tillsynsansvar enligt 15 kap. MB regleras dessutom i 26 kap. 3 § MB och i 4 § TiF. Detta innebär att kommunens tillsynsansvar gäller vid sidan av de andra myndigheterna som pekas ut i TiF:s bilaga vilket medför att

det finns ett dubbelt tillsynsansvar. Myndigheterna kan, enligt punkt E i TiF:s bilaga, träffa en överenskommelse om hur ansvaret ska fördelas. Vår erfarenhet är att detta inte görs. Det finns då en risk för att ingen myndighet tar ansvar för den operativa tillsynen. Kommunikationen mellan berörda myndigheter om tillsynsbesök som planeras och genomförs är också ofta bristfällig.

En viss osäkerhet har konstaterats hos tillsynsmyndigheterna om deras ansvar för tillsyn över transporter av farligt avfall, såväl inom landets gränser som gränsöverskridande¹². Det delade tillsynsansvaret mellan länsstyrelser och kommuner ger ibland en osäkerhet om vilken myndighet som ska agera.

Ett annat exempel på det parallella ansvaret för avfallsfrågor är tillsyn över hanteringen av smittförande, skärande eller stickande avfall.

Även inom Naturvårdsverkets arbete med producentansvar för elektriska och elektroniska produkter och batterier finns ett parallellt tillsynsansvar med kommunerna.

5.10 Kapitel 17 Regeringens tillåtlighetsprövning

Ansvar för den operativa tillsynen regleras i TiF:s bilaga avdelning B. Operativ tillsynsmyndighet är länsstyrelsen. Tillsynen går inte att överlåta. Tillsynsansvaret gäller när inte någon annan myndighet är utpekad. I vilka situationer som länsstyrelsen blir tillsynsmyndighet är oklart.

5.11 Andra kapitel

Kapitel 3 Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Detta kapitel reglerar inte ansvarsfördelningen av operativ tillsyn. Det innehåller avvägningsregler som skyddar exploateringsintressen och riktar sig till myndigheter. I förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden står i 1 och 3 §§ att bland annat länsstyrelsen har ”uppsikt över hushållningen med mark- och vattenområden” och ”ska ta de initiativ som behövs för att bestämmelserna i 3 och 4 kap. MB blir beaktade i arbetet med miljökonsekvensbeskrivningar och i planerings- och beslutsprocesser”. Inget av detta innebär en reglering av ett tillsynsansvar.

Kapitel 5 Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning. Kapitel 5 och förordningarna om miljökvalitetsnormer innehåller begrepp som ”kontroll” och ”se till”, vilket kan leda tankarna till operativ tillsyn. Det är dock inte fråga om operativ tillsyn eftersom tillsynen inte bedrivs direkt gentemot den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd (jfr 3 § Tif).

¹² Naturvårdsverket 2007, Hantering och tillsyn av farligt avfall, en uppföljning, rapport 5722

För närvarande förs en diskussion om hur operativ tillsyn ska utföras i förhållande till miljö kvalitetsnormerna. I den operativa tillsynen kommer miljö kvalitetsnormerna in i varje enskild tillsynssituation. Tillsynsmyndigheten kan, med stöd av 2 kap. MB, kräva att en verksamhetsutövare vidtar åtgärder om det behövs för att uppfylla normerna. Det handlar då om operativ tillsyn som utförs enligt andra kapitel i MB.

I *kapitel 30 Miljösanktionsavgifter* regleras inte något tillsynsansvar. Miljösanktionsavgifter är en form av sanktion, inte krav som tillsynsmyndigheterna ska kontrollera efterlevnaden av.

Kapitel 26 Tillsyn innehåller de materiella reglerna om tillsyn. I 26 kap. 3 § regleras den kommunala nämndens ansvar. Där finns även ett bemyndigande till regeringen att bestämma tillsynsansvar i övrigt. Se även 26 kap. 23 § om naturvårdsvakter. I tillsynsförordningens bilaga fördelas tillsynsmyndigheternas ansvar för tillsyn i sju olika tillsynsområden.

5.12 EG-förordningar

Miljölagstiftningen blir mer och mer komplex och detaljreglerande. Detta beror till stor del på arbetet inom EU och de EG-förordningar som tas fram. Dessa reglerar väldigt många olika typer av bestämmelser, antingen på en övergripande nivå eller på en mycket detaljerad nivå. Det är också vanligt att EG-förordningar innehåller regler för såväl varor och produkter som anläggningar. Ett exempel är de nya EG-förordningarna på kemikalieområdet, ODS- respektive F-gasförordningen. De innehåller ibland krav som kan gälla alla led i ämnets livscykel - från tillverkningen till avfall.

EG-förordningarna ligger i ett särskilt tillsynsområde i TiF:s bilaga. I vissa fall pekas den ansvariga tillsynsmyndigheten ut och i vissa fall görs hänvisningar till andra tillsynsområden i bilagan. Det händer också att EG-förordningar överhuvudtaget inte förs in.

Detta gör sammantaget att det i dagsläget är svårt att se hur ansvar för tillsyn enligt EG-förordningarna ska vara fördelad. Hur fördelningen av tillsynsansvaret enligt miljöbalken förhåller sig till tillsynen EG-förordningarna är också otydligt.

5.13 Övrigt

Idag är det operativa tillsynsansvaret oklart när någon tillsynsmyndighet inte har pekats ut direkt i lagstiftningen. Då faller ansvaret på Naturvårdsverket, om ingen annan central myndighet har ansvar för tillsynsvägledningen. Vi menar att regleringen bör utformas så att det inte uppstår sådana oklarheter. Ett exempel är tillsynsansvar över transporter som inte är knuten till miljöfarlig verksamhet.

6 Förutsättningar för en tydligare reglering

I det här kapitlet beskriver vi några förutsättningar som vi menar är nödvändiga för en tydligare reglering av tillsynsansvaret. Detta innebär ändringar i MB och i TiF. Vi redovisar också några konsekvenser för om ändringarna genomförs.

En utgångspunkt som vi har haft är att ansvar för operativ tillsyn huvudsakligen regleras i TiF:s bilaga. Detta görs idag i MB, TiF och även i vissa enskilda förordningar. Framöver bör nya förordningar hänvisa till att fördelningen av tillsynsansvar regleras i TiF.

6.1 Ändra 26 kap 3 § MB

Den kommunala nämndens ansvar för tillsyn enligt 9, 14 och 15 kap. regleras för närvarande på tre ställen: 26 kap. 3 § MB, 4 § TiF (biotekniska organismer) och i TiF:s bilaga. Samtidigt fördelas tillsynsansvar enligt 9, 14 och 15 kap. till ett antal statliga myndigheter i TiF:s bilaga, framför allt till länsstyrelser och till KemI.

Detta har medfört att det finns dubbla tillsynsansvar enligt 14 och 15 kapitlet. En sådan dubbelreglering gör att det blir otydligt för myndigheterna när, och om, de ska agera. Hypotetiskt kan det bli så att ingen myndighet alls agerar eller att flera gör det utan vetskap om varandra, kanske oavsett om de har tillsynsansvar eller inte. Miljöarbetet blir ineffektivt både för myndigheter och för verksamhetsutövare. Det blir också otydligt för verksamhetsutövarna vilken tillsynsmyndighet de ska vända sig till.

Att reglera tillsynsansvar både i miljöbalken och i tillsynsförordningen är en olycklig lösning. Det blir då svårt att anpassa systemet till förändringar. Ett allmänt problem vid tolkningen av bestämmelserna i tillsynsförordningen är att det ofta är svårt att avgöra vad som är en hänvisning till 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken eller ett förordnande om ytterligare kommunal tillsyn.

För att komma till rätta med de dubbla tillsynsansvaren, med alla problem som det medför, föreslår vi att 26 kap. 3 §, 3:e stycket MB ändras. Som en följd av det behövs också en ändring i 4 § TiF. Fördelen med detta skulle vara att de dubbla tillsynsansvaren försvinner. Regleringen skulle bli tydligare och förutsättningarna för ett effektivt tillsynsarbete öka. Vi kan inte se att ändringen skulle medföra några nackdelar.

Vi föreslår också att regleringen av kommunernas generella tillsynsansvar enligt 9 kap. MB ändras. För detta finns inte något dubbelt tillsynsansvar som för 14 och 15 kap. Om regeringen anser att det är mer lämpligt att någon annan tillsynsmyndighet än den kommunala nämnden bör ha operativ tillsyn över vissa verksamheter som inte är tillståndspliktig enligt 9 kap MB blir det med dagens konstruktion svårt att anpassa fördelningen av tillsynsansvar om det skulle behövas.

26 kap. 3 §, 3:e stycket MB skulle därför kunna tas bort i sin helhet. Systemet blir då mer flexibelt och kan lättare anpassas till förändringar. Därför kan det finnas skäl för riksdagen att delegera till regeringen att reglera kommunernas tillsynsansvar fullt ut.

Kommunernas generella tillsynsansvar för icke tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet behöver då regleras någon annanstans, förslagsvis i TiF.

Sammanfattningsvis menar vi att det är bra att sträva efter att reglera ansvar för den operativa tillsynen på så få ställen som möjligt, för att få en ökad tydlighet.

Konsekvenser: Ändra 26 kap 3 § MB

Fördelar	Nackdelar	Övrigt
Dubbla tillsynsansvar försvinner Tydligare reglering Effektivare myndighetsarbete Tillsynsansvar kan anpassas	-	Kommunernas tillsyn enligt 9 kap. behöver regleras någon annanstans

6.2 Se över punkterna i TiF:s bilaga

För att kunna reda ut de otydligheter som finns idag krävs att en större utredning görs av regeringen. Politiska överväganden behöver göras för hur ansvaret för den operativa tillsynen ska fördelas. En sådan omfattande översyn är därför inte bara en lagteknisk fråga.

Behovet av en genomgång av punkterna i TiF:s bilaga är stort. I avvaktan på en större utredning skulle därför en mindre och avgränsad teknisk översyn av bilagan kunna göras. Flera av punkterna i TiF:s bilaga är otydligt formulerade och svåra att tolka när det gäller vilket ansvar myndigheterna har för den operativa tillsynen. Med den nuvarande regleringen för tillsynsansvaret i 26:3 är dessutom vissa punkter överflödiga.

6.3 Tydligare ansvar för tillsyn enligt EG-förordningar

Arbetet inom EU bidrar till stor del till att miljöarbetet blir mer och mer komplext. EG-förordningarna ligger i ett särskilt tillsynsområde i TiF:s bilaga.

Det behöver bli tydligare hur ansvar för tillsynen enligt MB respektive EG-förordningarna fördelas och förhåller sig till varandra.

Tillsynsansvar enligt EG-förordningar skulle därför kunna tydliggöras i TiF:s bilaga genom att beskriva detta tillsammans med ansvaret enligt MB. Ansvarig operativ tillsynsmyndighet kan pekats ut och hänvisningar göras till EG-förordningarna i sin helhet eller till de artiklar som är tillämpliga. EG-förordningarna kan då komma att finnas på flera ställen i bilagan.

Fördelen med att hantera EG-förordningarna på det här sättet, är att den otydlighet som finns idag om vilket ansvar de myndigheterna har för tillsyn enligt EG-förordningar försvinner. Förutsättningarna skulle också öka för ett bättre samspel mellan MB och EG-förordningarna i den operativa tillsynen.

Konsekvenser: Tydligare ansvar för tillsyn enligt EG-förordningar

Fördelar	Nackdelar
Tydligare reglering	-
Bättre samspel mellan MB och EG-förordningar	

6.4 Fler åtgärder som ökar tydligheten

Det finns också andra åtgärder som skulle kunna öka tydligheten om tillsynsansvar. En regel skulle kunna föras in i TiF som visar vilken myndighet som ska ha det operativa tillsynsansvaret, om till exempel tillsynsobjektet faller under flera punkter i TiF:s bilaga.

Det blir då enklare för tillsynsmyndigheterna att reda ut vem som ska agera. Verksamhetsutövarna skulle veta vilken tillsynsmyndighet som de ska vända sig till. Domstolarna skulle också slippa att ta upp den här typen av frågor till prövning.

7 Tänkbara modeller

I det här kapitlet beskriver vi några tänkbara modeller för utformningen av TiF:s bilaga och hur det operativa tillsynsansvaret kan presenteras. Vi beskriver också några konsekvenser för respektive modell.

Ingen av modellerna löser problemen med den otydliga regleringen som finns idag. Därför krävs att en större utredning görs av ansvarsfördelningen för den operativa tillsynen, innan någon av modellerna väljs.

När vi beskriver de fyra modellerna har vi förutsatt att ändringen av 26 kap. 3 § MB har genomförts och att tillsynsansvar enligt EG-förordningar har tydliggjorts i TiF:s bilaga på det sätt som vi beskriver i det föregående kapitlet. Vi har också förutsatt att bilagan i TiF innehåller punkter, ungefär som idag, som beskriver tillsynsansvar för de operativa tillsynsmyndigheterna. Oavsett vilken modell som väljs så behöver punkterna i den nuvarande bilagan ses över och förtydligas.

7.1 Fyra tillsynsområden i TiF

I den första modellen delar vi in tillsynsansvaret i fyra tillsynsområden: Skyddade objekt, Verksamheter, Genteknik och Försvarets verksamhet.

Det nuvarande tillsynsområdet *A. Naturvården m.m.* som finns i TiF:s bilaga kallar vi för *Skyddade objekt*. Tillsynsområdet kan renodlas genom att några punkter förs över till det tillsynsområdet för verksamheter. Tillsynsområdena *D. Kemiska produkter och biotekniska organismer* samt *E. Avfall och producentansvar* slås ihop med tillsynsområdet *B. Verksamheter*. Områdena för Genteknik och Försvarets verksamheter kan fortsättningsvis vara separata tillsynsområden.

Modellen innebär att förutsättningarna för en integrerad tillämpning¹³ i den operativa tillsynen ökar för frågor som rör olika slag av verksamheter. Precis som idag kräver upplägget inte några stora resurser för uppdatering av bilagan.

Parallella tillsynsansvar kommer, precis som idag, att finnas. Det gäller framför allt mellan tillsynsområdena Skyddade objekt och Verksamheter.

Konsekvenser: Fyra tillsynsområden i TiF

Fördelar	Nackdelar
Tydligare tillsynsansvar	Parallella tillsynsansvar mellan tillsynsområden finns kvar
Uppdatering resurseffektiv	
Integrerad tillämpning främjas	

¹³ **Integrerad tillämpning** i den operativa tillsynen är tillsyn över ett tillsynsobjekt som utförs med stöd av alla tillämpliga kap. i MB, antingen av en enda tillsynsmyndighet eller av flera tillsynsmyndigheter i samverkan. En integrerad tillämpning ger förutsättningar för en tillsyn som ger uttryck för MB:s helhets-syn. Det behöver inte innebära att flera myndigheter gör tillsynsbesök samtidigt, men att de samverkar.

Skyddade objekt: Vi föreslår att tillsynsområdet kallas Skyddade objekt. Ingressen bör visa att tillsyn över skyddade objekt rör 7 och 8 kap. MB.

Punkterna i det nuvarande tillsynsområdet A. Naturvården m.m. i TiF:s bilaga behöver ses över. Flera punkter skulle kunna slås ihop, vilket kan ge en större tydlighet och bättre översikt. Vissa punkter skulle kunna föras över till tillsynsområdet Verksamheter. Exempel på det är de nuvarande punkterna A14 skötsel av jordbruksmark och A15-16 samråd enligt 12 kap. 6 § MB.

Verksamheter: De nuvarande tillsynsområdena i TiF:s bilaga D. *Kemiska produkter och biotekniska organismer* samt E. *Avfall och producentansvar* slås ihop med tillsynsområdet B. *Verksamheter*.

I ingressen till tillsynsområdet bör de kapitel i MB nämnas som rör operativ tillsyn över verksamheter, det vill säga framför allt miljöbalkens kapitel 9, 10, 11, 12, 14 och 15.

Punkterna i det nuvarande tillsynsområdena B, D och E i TiF:s bilaga behöver ses över innan de slås ihop. Några punkter kan vara inaktuella och bör därför kunna tas bort, till exempel B3 om jordbruk och B 10-12 om täkter. Punkterna B5, B5a och B6 som rör förorenade områden är mycket otydligt formulerade och behöver, som vi nämnt tidigare, omarbetas och utgå ifrån andra, enklare kriterier.

Genteknik: Vår bedömning är att tillsynsområdet F. *Genteknik* i den nuvarande bilagan till TiF bör vara ett eget tillsynsområde även framöver. Ansvar för den operativa tillsynen ligger på centrala myndigheter. Området är under utveckling och erfarenheterna av operativ tillsyn är än så länge begränsade.

En översyn av punkterna i bilagan kan behöva göras. Operativ tillsynsmyndighet för användning av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer är inte alltid utpekad.

Försvarets verksamhet: Vi anser att generalläkarens operativa tillsyn behöver särregleras. Även här är det viktigt att ansvaret avgränsas på ett tydligt sätt.

7.2 TiF visar tillsynsansvar för alla förordningar

Ansvar för den operativa tillsynen kan fördelas i TiF:s bilaga genom att ange operativ tillsynsmyndighet för varje enskild förordning.

Att dessutom ange tillsynsansvar enligt föreskrifter i TiF:s bilaga är inte möjligt med hänsyn till författningshierarkin. Detta är dessutom överflödigt eftersom tillsynsansvar inte förordnas i föreskrifter.

Den här modellen innebär att det blir tydligt enligt vilka förordningar som tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn. Det blir däremot otydligt, både för myndigheten och för verksamhetsutövaren, vilken tillsyn som myndigheten är skyldig att utöva sammantaget. Det blir svårt att få en bra överblick av hur fördelningen av tillsynsansvaret ser ut. Då försvåras myndigheternas dimensionering av resurser och kompetens. Parallella tillsynsansvar finns kvar och även dessa blir svåra att överblicka.

Om det ska vara möjligt att få en integrerad tillämpning krävs mycket tankearbete från myndigheternas sida. Det ställer också mycket höga krav på samverkan med andra tillsynsmyndigheter. En annan nackdel med modellen är att en stor del av den operativa tillsynen inte regleras genom förordningar. Det förutsätter därför också en reglering av tillsynsansvar som inte regleras i förordning. Detta kan ge en otydlighet för avgränsningen mellan dels förordning och dels direkt tillämpning av MB.

Modellen innebär att ändringar som förs in i förordningar under MB kräver en ständig bevakning och bedömning om bilagan i TiF behöver uppdateras. Däremot skulle det kunna vara bra att, i något annat sammanhang, utforma en lista med förordningar, föreskrifter och utpekade tillsynsmyndigheter. En sådan skulle kunna fungera som ett komplement till bilagan i TiF.

Sammanfattningsvis medför modellen en otydlig reglering av det operativa tillsynsansvaret. Otydligheten kommer också att drabba verksamhetsutövarna.

Konsekvenser: TiF visar tillsynsansvar för alla förordningar

Fördelar	Nackdelar
Tydligt tillsynsansvar enligt enskilda förordningar	Otydligt tillsynsansvar sammantaget som är svårt att överblicka Parallella tillsynsansvar finns kvar Uppdatering resurskrävande Främjar inte integrerad tillämpning

7.3 TiF visar tillsynsansvar för kapitel i MB

I den här modellen delas det operativa tillsynsansvaret upp och presenteras för varje kapitel i MB.

Tillsynsansvaret för enskilda kapitel i MB blir tydligt med den här modellen. Det kan däremot bli otydligt hur myndigheternas samlade tillsynsansvar ser ut. Dessa nackdelar delas med modellen ”TiF visar tillsynsansvar för alla förordningar”, även om de troligen inte blir lika uttalade. Parallella tillsynsansvar kommer att finnas kvar och blir svårare att överblicka jämfört med ”Fyra tillsynsområden i TiF”. Samverkan mellan myndigheterna behövs.

För att främja en integrerad tillämpning kan förtydliganden och kopplingar göras som visar enligt vilka kapitel i MB som tillsynen ska utövas.

Konsekvenser: TiF visar tillsynsansvar för kapitel i MB

Fördelar	Nackdelar
Tydligt tillsynsansvar enligt enskilda MB-kapitel	Otydligt tillsynsansvar sammantaget
Uppdatering av bilagan resurseffektiv	Parallella tillsynsansvar finns kvar och svåra att överblicka
Integrerad tillämpning kan främjas	

7.4 Ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet

Teoretiskt kan man tänka sig att ansvar för operativ tillsyn enligt MB fördelas för att få en fullt ut integrerad operativ tillsyn. Detta skulle innebära att en geografisk indelning behöver göras. Inom varje område skulle en enda myndighet utöva operativ tillsyn över alla frågor inom MB:s tillämpningsområde. Vi menar att en sådan utformning är orealistisk eftersom vissa frågor kräver en överblick i landet, samlad hantering och även internationella kontakter. Detta skulle därför vara extremt kompetens- och resurskrävande. Någon bilaga till TiF skulle inte behövas.

En mer realistisk modell kan vara att regionala/lokala tillsynsmyndigheter har ansvar för operativ tillsyn över alla platsspecifika MB-frågor som berör verksamheter, skyddade områden och artskydd. Ansvar för tillsyn över frågor som kräver överblick över landet och en samlad kompetens kan läggas på en central myndighet. Exempel på sådana frågor är operativ tillsyn över genteknik och vissa frågor som rör producentansvar. En bilaga i TiF skulle kunna behövas för den tillsyn som utövas på central nivå, däremot inte för den övriga tillsynen.

Modellen förutsätter att myndighetsstrukturen ändras. Den tillsyn som utövas lokalt/regional skulle behöva delas in i nya geografiska områden. Vi bedömer att en indelning som bygger på dagens kommunindelning inte är lämplig. Kommunernas storlek, antal invånare och tillgång till resurser varierar kraftigt. Samma sak gäller för länen.

Modellen skulle innebära att tillsynsansvaret blir tydligt både på central och regional/lokal nivå. En långt gående integrerad tillämpning skulle vara möjlig för tillsyn över verksamheter, skyddade områden och artskyddsfrågor. Den tillsyn som utövas på central nivå innebär inte någon integrerad tillämpning. Fördelarna överväger dock eftersom det går att hantera frågorna samlat. Bilagan i TiF skulle vara hållbar över tid och vara lätt att uppdatera.

Även i den här modellen kommer det att finnas kvar vissa parallella tillsynsansvar. Ett exempel som kan illustrera detta är tillsyn över en tillverkare som släpper ut kemiska produkter på marknaden. Dels ska den centrala myndigheten granska produkternas märkning och hur företaget utformar säkerhetsdatablad. Dels ska den regionala/lokala myndigheten granska hanteringen av kemikalier vid företaget. Även här blir frågan om samverkan mellan de operativa tillsynsmyndigheterna viktig.

Konsekvenser: Ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet

Fördelar	Nackdelar	Övrigt
Tydligt tillsynsansvar	Vissa parallella tillsynsansvar finns kvar	Omorganisation av myndighetsstrukturen behövs
Långt gående integrerad tillämpning		Ny geografisk indelning behövs för regional/lokal tillsyn
Uppdatering av bilagan resurseffektiv		

8 Slutsatser

Vi har identifierat några stora problem med fördelningen av ansvar för operativ tillsyn. De dubbla tillsynsansvaren enligt 14 och 15 kap. som regleras i 26 kap. 3 § MB medför så stora problem att vi bedömer att en ändring av paragrafen är nödvändig. Vi menar att ansvar för operativ tillsyn enligt MB bör regleras på så få ställen som möjligt. Huvudsakligen borde tillsynsansvaret kunna fördelas i bilagan till TiF. Denna behöver dock ses över och anpassas till den aktuella regleringen.

Det finns också ett stort behov av att tydliggöra hur ansvar för tillsyn enligt EG-förordningarna ser ut och hur detta förhåller sig till tillsynsansvar enligt MB. Därför bör dessa tillsynsansvar presenteras i bilagan i ett sammanhang. Detta skulle innebära ett bättre samspel mellan MB och EG-rätten i den operativa tillsynen.

Det ingår i uppdraget att överväga olika modeller för regleringen av tillsyn enligt MB. Vi vill betona att ingen av modellerna löser problemen med den otydliga regleringen som finns idag. Därför krävs att en större utredning görs av ansvarsfördelningen för den operativa tillsynen, innan någon av modellerna väljs.

I tabellen här nedanför har vi gjort en enkel sammanställning av vissa konsekvenser för de fyra olika modellerna.

Konsekvenser Modell	Fördelar	Nackdelar
Fyra tillsynsområden i TiF	- Tydligare tillsynsansvar - Uppdatering resurseffektiv - Integrerad tillämpning främjas	- Parallella tillsynsansvar finns kvar
TiF visar tillsynsansvar för alla förordningar	- Tydligt tillsynsansvar enligt enskilda förordningar	- Otydligt tillsynsansvar sammantaget som är svårt att överblicka - Parallella tillsynsansvar finns kvar - Uppdatering resurskrävande - Främjar inte integrerad tillämpning
TiF visar tillsynsansvar för kapitel i MB	- Tydligt tillsynsansvar enligt enskilda MB-kapitel - Uppdatering av bilagan resurseffektiv - Integrerad tillämpning kan främjas	- Otydligt tillsynsansvar sammantaget - Parallella tillsynsansvar finns kvar och svåra att överblicka
Ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet	- Tydligt tillsynsansvar - Uppdatering av bilagan resurseffektiv - Långt gående integrerad tillämpning	- Vissa parallella tillsynsansvar finns kvar
	Övrigt - En ny myndighetsstruktur behövs - En ny geografisk indelning behövs för regional/lokal tillsyn	

Om man tittar på för- och nackdelarna med de olika modellerna så blir det tydligt att "Ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet" har flera fördelar, men kräver en annan myndighetsstruktur än den som finns idag. Vilken modell som bör väljas

beror därför av om förändringen ska göras utifrån ett kort eller ett långt tidsperspektiv. "Ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet" skulle kunna vara lämplig vid en framtida genomgripande översyn av landets organisation för operativ tillsyn. I ett kortare tidsperspektiv förefaller modellen "Fyra tillsynsområden i TiF" vara den som är mest lämplig.

Det finns många parallella ansvar i den operativa tillsynen enligt MB. Detta är en följd av balkens breda och komplexa tillämpningsområde. Vi bedömer att det inte är möjligt att helt ta bort dessa. En strävan bör dock vara att minimera parallella ansvar i nya och reformerade bestämmelser. I modellen "Ett tillsynsobjekt – en tillsynsmyndighet" är det möjligt att till stor del undvika sådana.

Att utveckla operativa tillsynsmyndigheters samverkan skulle kunna vara ett sätt att hantera parallella tillsynsansvar där sådana ändå uppstår. Vårt intryck är att myndigheterna samverkar i för liten omfattning i sådana sammanhang. Att införa en regel om detta i MB är inte någon lösning eftersom en sådan redan finns.

9 Referenser

Miljöbalk (1998:808)

Förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

Prop 1997/98:45 Miljöbalk

Prop 2008/09:217 Miljöbalkens försäkringar och avhjälpande av förorenade områden m.m.

SOU 2008:73 Kemikalietillsyn – organisation och finansiering, slutbetänkande av Reach-utredningen, M2007:01

SOU 2008:62 Myndighet för miljön – en granskning av Naturvårdsverket

SOU 2007:10 Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft. Slutbetänkande av Ansvarskommittén

Holgersson 2009, Länsstyrelsernas Tillsyn – dagsläge, möjliga förbättringar, framtidsutsikter. Redovisning av ett regeringsuppdrag Fi2008/3093, länsstyrelsen i Östergötland, rapport 2009:2

Tillsyns- och föreskriftsrådet 2008, PM med förslag på åtgärder för att förtydliga det operativa tillsynsansvaret och det tillsynsvägledande ansvaret enligt miljöbalken

Riksrevisionen 2006, Mer kemikalier och bristande kontroll – tillsynen av tillverkare och importörer av kemiska produkter, rapport 2006:4

Naturvårdsverket, Handbok för Artskyddsförordningen, webbhandbok:
www.naturvardsverket.se/artskyddsforordningen

Naturvårdsverket, Handbok 2008:1 med allmänna råd för flygplatser, utgåva 1

Naturvårdsverket 2007, Bättre tillsyn i skyddade områden, rapport 5685

Naturvårdsverket 2007, Hantering och tillsyn av farligt avfall, en uppföljning, rapport 5722

Naturvårdsverket 2003, Bildande och förvaltning av naturreservat, handbok 2003:3

Naturvårdsverket 2001, Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, hand-
bok 2001:6

10 Ordlista

MB Miljöbalken

Tillsynsförordningen Förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

TiF Tillsynsförordningen

Dubbelt tillsynsansvar - flera tillsynsmyndigheter har ansvar för operativ tillsyn för samma frågor vid samma tillsynsobjekt

Parallellt tillsynsansvar - flera tillsynsmyndigheter har ansvar för operativ tillsyn för olika frågor vid samma tillsynsobjekt